ΚΑΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΑ, ΚΑΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ!

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Αριθμ. Φύλλου 141

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΤΟ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙ ΘΥΡΑΙΣ:

Να μην ενδώσουμε σ' αυτούς που ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ προβάλλοντας τον ρατσισμό ή τον αντιρατσισμό, τον φασισμό ή τον αντιφασισμό, τον «κακό» ή τον «καλό» ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟ. Να παραμείνουμε εσαεί ΑΝΘΡΩΠΟΙ με ελεύθερη σκέψη και ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ στάση ζωής.

ΒΛΕΠΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, σελ. 3-4

1,5 ΕΥΡΩ

ΤΟ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙ ΘΥΡΑΙΣ:

Να μην ενδώσουμε σ' αυτούς που ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ προβάλλοντας τον ρατσισμό ή τον αντιρατσισμό, τον φασισμό ή τον αντιφασισμό, τον «κακό» ή τον «καλό» ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟ. Να παραμείνουμε εσαεί ΑΝΘΡΩΠΟΙ με ελεύθερη σκέψη και ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ στάση ζωής.

ΒΛΕΠΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, σελ. 3-4

ΒΛΕΠΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, σελ. 3-4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Το υπό «συζήτηση» περιλάλητο ονομαζόμενο αντι-ρατσιστικό νομοσχέδιο προβάλλει κατ' αρχήν σαν το πεδίο διευθέτησης και διακανονισμού πολιτικών συμφερόντων, ιδεολογικών ξεκαθαρισμάτων ανάμεσα σε «προοδευτικούς» και «συντηρητικούς» προσανατολισμούς. Η πρώτη πλευρά του (ιδίου) νομίσματος εγκαλεί την δεξιά ότι προχωρεί δειλά στην ψήφιση ενός έστω «περιορισμένου» νομοσχέδιου ανταποκρινόμενη στις υποχρεώσεις, που απορρέουν από την συμμετοχή του ελληνικού κράτους στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, ενώ για την αριστερά η ψήφιση ενός αντι-ρατσιστικού νόμου προβάλλεται ως στοιχείο της δημοκρατικής της ταυτότητας.

Την ίδια στιγμή δεκάδες βουλευτές της ΝΔ απαιτούν να συμπεριληφθεί στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο και η γενοκτονία των Ποντίων, αλλά και η εθνοκάθαρση της Μ. Ασίας. Στον ίδιο χορό συμμετέχουν βέβαια και εκπρόσωποι τόσο της «προοδευτικής», όσο και της «συντηρητικής» εκκλησιαστικής ελίτ, καθώς η διαπραγμάτευση αγγίζει και τους τρόπους θεσμικής αναγνώρισης της συμβίωσης ανάμεσα σε ομοφυλόφιλους. Ενδεικτικές είναι οι δηλώσεις του μητροπολίτη Γόρτυνος Ιερεμία που αναφέρει σχετικά: «Θα μας απαγορεύει δηλαδή ο αντιρατσιστικός νόμος να πούμε ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι αισχροί, ότι είναι «κύνες», όπως τους ονομάζει η Αγία Γραφή στο τελευταίο της βιβλίο την Αποκάλυψη», ενώ ο μητροπολίτης Μεσογαίας Νικόλαος έρχεται να υπερθεματίσει λέγοντας ότι «κοινωνίες όμως που απαγορεύουν τον στιγματισμό και τον έλεγχο των ψυχοκοινωνικών διαστροφών, όπως είναι και οι γενοκτονίες και οι ομοφυλίες, αλλά και ο ρατσισμός, αυτές οι κοινωνίες ούτε κοινωνίες είναι ούτε και δημοκρατίες. Ας μας εξηγήσουν οι υποστηρικτές του νόμου γιατί να προστατεύεται ο αντιρατσισμός και να απαγορεύεται η «ομοφοβία». Τελικά το πρόβλημα δεν είναι η «ομοφοβία», την οποία μόλις μάθαμε ως λέξη, όσο η ομομανία την οποία καθημερινά ζούμε στην πράξη».

Την ίδια στιγμή δίνουν ένα βροντερό παρόν προφήτες της «νέας εποχής», όπως ο Μπουτάρης, που πρόβαρε το άστρο του Δαβίδ στην ορκωμοσία του νέου δημαρχιακού συμβουλίου στην Θεσσαλονίκη ξιφομαχώντας δήθεν με τον αντι-σημιτισμό, ενώ ήδη έχει προβεί σε μια επίδειξη δήθεν κο-

Τρέμε Πούτιν!

Ο εθνικά υπερήφανος και βαθιά πολιτικά θρησκευόμενος φον Αντωνάκης προχωρά ακάθεκτος! Έχοντας ως τρανό υπό-στήριγμά του τον αντιπρόεδρο δεν διστάζει να κηρύξει ένα σκληρό εμπάργκο στη Ρωσία. Κάτωχρος από τον πανικό ο Βλαδίμηρος προσπίπτει (που αλλού;) εις τους πόδας του πατριάρχη Πασών των Ρωσσιών, παρακαλώντας τον να μεσολαβήση ώστε να αρθή το επώδυνο για την Ρωσσία εμπάργκο, που επεβλήθη από την εν Ελλάδι κυβέρνηση ΗΠΑ-Γερμανίας.

Με τα πολλά, ο Κύριλλος πείθεται να στείλη επιστολή στον αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο ζητώντας του να μεσολαβήση ώστε να άρη η Ελλάδα το εμπάργκο, δεδομένου πως η οικονομία της Ρωσσίας έχει γονατίσει. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, απέστειλε επιστολή στην οποία ανέφερε τα εξής: «Ζητήστε από την Ρωσική κυβέρνηση να απομακρυνθεί από την Κριμαία και τότε ο Μακαριώτατος θα μπορέσει να απευθυνθεί στην ελληνική κυβέρνηση και να μεσολαβήσει για την άρση του εμπάργκο προς την Ρωσσία». Αφού μπήκε και το τελευταίο καρφί στο αλογοπέταλο, πετάχτηκε κι ο ψύλλος και άπλωσε το πόδι του για να πεταλωθεί κι αυτός.

Ελάκτισεν ο γάιδαρος και δέρουσι το σάγμα;

Μιας και η κουβέντα πήγε στα πεταλωτήρια, ας θυμηθούμε πως εκτός από τα πέταλα, κάποτε βρίσκονταν σε μεγάλη χρήση και τα σαμάρια που φορούσαν στους γαϊδάρους, προκειμένου να μπορούν να εγκαταστήσουν ένα φορτίο που θα κουβαλούσε το ζώο (στα άλογα φορούσαν τις σέλλες που ο βασικός τους σκοπός ήταν η μεταφορά ανθρώπων).

Υπάρχει μία παροιμία (ο παράλληλος δρόμος, η παρομοίωση της πραγματικότητας) που λέει: «Φταίει ο γάιδαρος και δέρνουν το σαμάρι».

Τι γίνεται, όμως, όταν στους γαϊδάρους έχουν φορέσει έναν Σαμαρά κι επάνω τους φορτώνουν συνεχώς βάρη; Κι όμως, το μέγεθος της υπομονής (ή της υποτακτικότητας;) των γαϊδάρων αποδείχνεται τεράστιο, αφού «ούτε το σάγμα απεκδύονται, ούτε τους αιτίους λακτίζουσιν»...

Με τον Προκόπη, προκοπή δεν κάνεις!

Ο φον Αντωνάκη έγινε, λέει, έξαλλος

Η πρώτη πλευρά του (ιδίου) νομίσματος εγκαλεί την δεξιά ότι προχωρεί δειλά στην ψήφιση ενός έστω «περιορισμένου» νομοσχέδιου ανταποκρινόμενη στις υποχρεώσεις, που απορρέουν από την συμμετοχή του ελληνικού κράτους στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, ενώ για την αριστερά η ψήφιση ενός αντι-ρατσιστικού νόμου προβάλλεται ως στοιχείο της δημοκρατικής της ταυτότητας.

Την ίδια στιγμή δεκάδες βουλευτές της ΝΔ απαιτούν να συμπεριληφθεί στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο και η γενοκτονία των Ποντίων, αλλά και η εθνοκάθαρση της Μ. Ασίας. Στον ίδιο χορό συμμετέχουν βέβαια και εκπρόσωποι τόσο της «προοδευτικής», όσο και της «συντηρητικής» εκκλησιαστικής ελίτ, καθώς η διαπραγμάτευση αγγίζει και τους τρόπους θεσμικής αναγνώρισης της συμβίωσης ανάμεσα σε ομοφυλόφιλους. Ενδεικτικές είναι οι δηλώσεις του μητροπολίτη Γόρτυνος Ιερεμία που αναφέρει σχετικά: «Θα μας απαγορεύει δηλαδή ο αντιρατσιστικός νόμος να πούμε ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι αισχροί, ότι είναι «κύνες», όπως τους ονομάζει η Αγία Γραφή στο τελευταίο της βιβλίο την Αποκάλυψη», ενώ ο μητροπολίτης Μεσογαίας Νικόλαος έρχεται να υπερθεματίσει λέγοντας ότι «κοινωνίες όμως που απαγορεύουν τον στιγματισμό και τον έλεγχο των ψυχοκοινωνικών διαστροφών, όπως είναι και οι γενοκτονίες και οι ομοφυλίες, αλλά και ο ρατσισμός, αυτές οι κοινωνίες ούτε κοινωνίες είναι ούτε και δημοκρατίες. Ας μας εξηγήσουν οι υποστηρικτές του νόμου γιατί να προστατεύεται ο αντιρατσισμός και να απαγορεύεται η «ομοφοβία». Τελικά το πρόβλημα δεν είναι η «ομοφοβία», την οποία μόλις μάθαμε ως λέξη, όσο η ομομανία την οποία καθημερινά ζούμε στην πράξη».

Την ίδια στιγμή δίνουν ένα βροντερό παρόν προφήτες της «νέας εποχής», όπως ο Μπουτάρης, που πρόβαρε το άστρο του Δαβίδ στην ορκωμοσία του νέου δημαρχιακού συμβουλίου στην Θεσσαλονίκη ξιφομαχώντας δήθεν με τον αντι-σημιτισμό, ενώ ήδη έχει προβεί σε μια επίδειξη δήθεν κοσμοπολιτισμού ανοίγοντας τις «πόρτες» σε ισραηλινούς και τούρκους τουρίστες, παίρνοντας θέση «στα ιστορικά δρώμενα» είτε του διωγμού των πρώτων από την πόλη είτε εξοβελίζοντας την ταυτότητα του «προαιώνιου εχθρού» για τους δεύτερους. Το μπουτάρειο (;) όραμα δεν περιορίζεται βέβαια στην αύξηση του τουρισμού, αλλά στην προσέλκυση μόνιμης εγκατάστασης πληθυσμών, μικρών ή μεγαλύτερων, που ήδη βρίσκονται ή θα βρεθούν στο άμεσο μέλλον σε μια αναζήτηση επιλογών μετακίνησης από το σημείο που βρίσκονται. Το νομικό οπλοστάσιο που με πυρετώδεις ρυθμούς κατασκευάζεται έρχεται απλά να αποτελέσει ένα και μόνο εργαλείο εξασφάλισης ορισμένων προϋποθέσεων για κινήσεις τέτοιου είδους. Οι μετακινήσεις αυτές δεν είναι απαραίτητο να είναι απότοκο μιας εμπόλεμης κατάστασης με συμβατικούς όρους, αλλά και αποτέλεσμα ή επιδιωκόμενο ευρύτερων κυριαρχικών ανακατατάξεων, που ήδη εξελίσσονται και στις οποίες έχουμε επανειλημμένα αναφερθεί. Άλλωστε το αντι-ρατσιστικό νομοσχέδιο δεν αποτελεί μια απομονωμένη νησίδα, αλλά ένα μόνο σημείο από τις χιλιάδες νέες διατάξεις και νόμους της λεγόμενης μνημονιακής εποχής. Οι αλλαγές στον νέο ποινικό κώδικα, που περιλαμβάνουν αυστηρές ποινές για εκείνους, που θα προσβάλλουν ή θα προτρέπουν στην προσβολή του δημοκρατικού πολιτεύματος, αποτελούν ψηφίδες του ίδιου ψηφιδωτού,

Τρέμε Πούτιν!

Ο εθνικά υπερήφανος και βαθιά πολιτικά θρησκευόμενος φον Αντωνάκης προχωρά ακάθεκτος! Έχοντας ως τρανό υπό-στήριγμά του τον αντιπρόεδρο δεν διστάζει να κηρύξει ένα σκληρό εμπάργκο στη Ρωσία. Κάτωχρος από τον πανικό ο Βλαδίμηρος προσπίπτει (που αλλού;) εις τους πόδας του πατριάρχη Πασών των Ρωσσιών, παρακαλώντας τον να μεσολαβήση ώστε να αρθή το επώδυνο για την Ρωσσία εμπάργκο, που επεβλήθη από την εν Ελλάδι κυβέρνηση ΗΠΑ-Γερμανίας.

Με τα πολλά, ο Κύριλλος πείθεται να στείλη επιστολή στον αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο ζητώντας του να μεσολαβήση ώστε να άρη η Ελλάδα το εμπάργκο, δεδομένου πως η οικονομία της Ρωσσίας έχει γονατίσει. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, απέστειλε επιστολή στην οποία ανέφερε τα εξής: «Ζητήστε από την Ρωσική κυβέρνηση να απομακρυνθεί από την Κριμαία και τότε ο Μακαριώτατος θα μπορέσει να απευθυνθεί στην ελληνική κυβέρνηση και να μεσολαβήσει για την άρση του εμπάργκο προς την Ρωσσία».

Τα γεγονότα, βέβαια, δεν συνέβησαν με τον τρόπο που περιγράφονται, αλλά εντελώς αντίθετα.

Πέρα, όμως, από το ευτράπελον της υποθέσεως αυτής, εκείνο που κάνει «μπαμ» είναι η κατάσταση των εν Ελλάδι ιθυνόντων. Θυμίζει το περιστατικό με τον ψύλλο και το άλογο.

Κάποτε, λοιπόν, ο ψύλλος ζήλεψε το άλογο που είχε πεταλωμένες οπλές, οι οποίες του έδιναν την δυνατότητα να προστατεύεται από τις διάφορες κακοτοπιές, αλλά και να μπορεί να καταφέρει αποτελεσματικά κτυπήματα στους αντιπάλους του.

Σκέφτηκε, πως αν φορούσε κι αυτός πέταλα θα μπορούσε να είναι παντοδύναμος, προκαλώντας το φόβο και τον σεβασμό, επιβάλλοντας την θέλησή του στα υπόλοιπα έντομα. Παραφυλάξε, λοιπόν, έξω από το μαγαζί του αλφού μπήκε και το τελευταίο καρφί στο αλογοπέταλο, πετάχτηκε κι ο ψύλλος και άπλωσε το πόδι του για να πεταλωθεί κι αυτός.

Ελάκτισεν ο γάιδαρος και δέρουσι το σάγμα;

Μιας και η κουβέντα πήγε στα πεταλωτήρια, ας θυμηθούμε πως εκτός από τα πέταλα, κάποτε βρίσκονταν σε μεγάλη χρήση και τα σαμάρια που φορούσαν στους γαϊδάρους, προκειμένου να μπορούν να εγκαταστήσουν ένα φορτίο που θα κουβαλούσε το ζώο (στα άλογα φορούσαν τις σέλλες που ο βασικός τους σκοπός ήταν η μεταφορά ανθρώπων).

Υπάρχει μία παροιμία (ο παράλληλος δρόμος, η παρομοίωση της πραγματικότητας) που λέει: «Φταίει ο γάϊδαρος και δέρνουν το σαμάρι».

Τι γίνεται, όμως, όταν στους γαϊδάρους έχουν φορέσει έναν Σαμαρά κι επάνω τους φορτώνουν συνεχώς βάρη; Κι όμως, το μέγεθος της υπομονής (ή της υποτακτικότητας;) των γαϊδάρων αποδείχνεται τεράστιο, αφού «ούτε το σάγμα απεκδύονται, ούτε τους αιτίους λακτίζουσιν»...

Με τον Προκόπη, προκοπή δεν κάνεις!

Ο φον Αντωνάκη έγινε, λέει, έξαλλος μόλις έμαθε για τα «λάθη» στον ΕΝΦΙΑ. Απείλησε θεούς και δαίμονες και μάλιστα, επεφόρτισε τον Χρύσανθο Λαζαρίδη να το ανακοινώσει με στόμφο. Προφάσεις εν αμαρτίαις, και στάχτη στα μάτια των λιγοστών κορόιδων που έχουν απομείνει στη νεοδημοκρατική φάλαγγα. Το κείμενο ήλθε γραμμένο στην Αγγλική γλώσσα «καρφωτό» από το εξωτερικό και μεταφράσθηκε άρον άρον προκειμένου να χωθή στο θερινό τμήμα διακοπών. Έτσι λένε κάποιοι που ισχυρίζονται ότι ξέρουν καλά.

Πάντως, ακόμα και να μην θέλαμε να τους πιστέψουμε, τα «λάθη» που «ανακαλύφθηκαν» γίνονται αδιάψευστοι συνήγοροι.

Μα, θα πείτε, είναι δυνατόν να μην κατάλαβαν; Φυσικά και τα κατάλαβαν αλλά αφ' ενός θέλησαν να επιδείξουν στους τροϊκανούς το πόσο καλοί και

που απαγορεύουν τον στιγματισμό και τον έλεγχο των ψυχοκοινωνικών διαστροφών, όπως είναι και οι γενοκτονίες και οι ομοφυλίες, αλλά και ο ρατσισμός, αυτές οι κοινωνίες ούτε κοινωνίες είναι ούτε και δημοκρατίες. Ας μας εξηγήσουν οι υποστηρικτές του νόμου γιατί να προστατεύεται ο αντιρατσισμός και να απαγορεύεται η «ομοφοβία». Τελικά το πρόβλημα δεν είναι η «ομοφοβία», την οποία μόλις μάθαμε ως λέξη, όσο η ομομανία την οποία καθημερινά ζούμε στην πράξη».

Την ίδια στιγμή δίνουν ένα βροντερό παρόν προφήτες της «νέας εποχής», όπως ο Μπουτάρης, που πρόβαρε το άστρο του Δαβίδ στην ορκωμοσία του νέου δημαρχιακού συμβουλίου στην Θεσσαλονίκη ξιφομαχώντας δήθεν με τον αντι-σημιτισμό, ενώ ήδη έχει προβεί σε μια επίδειξη δήθεν κοσμοπολιτισμού ανοίγοντας τις «πόρτες» σε ισραηλινούς και τούρκους τουρίστες, παίρνοντας θέση «στα ιστορικά δρώμενα» είτε του διωγμού των πρώτων από την πόλη είτε εξοβελίζοντας την ταυτότητα του «προαιώνιου εχθρού» για τους δεύτερους. Το μπουτάρειο (;) όραμα δεν περιορίζεται βέβαια στην αύξηση του τουρισμού, αλλά στην προσέλκυση μόνιμης εγκατάστασης πληθυσμών, μικρών ή μεγαλύτερων, που ήδη βρίσκονται ή θα βρεθούν στο άμεσο μέλλον σε μια αναζήτηση επιλογών μετακίνησης από το σημείο που βρίσκονται. Το νομικό οπλοστάσιο που με πυρετώδεις ρυθμούς κατασκευάζεται έρχεται απλά να αποτελέσει ένα και μόνο εργαλείο εξασφάλισης ορισμένων προϋποθέσεων για κινήσεις τέτοιου είδους. Οι μετακινήσεις αυτές δεν είναι απαραίτητο να είναι απότοκο μιας εμπόλεμης κατάστασης με συμβατικούς όρους, αλλά και αποτέλεσμα ή επιδιωκόμενο ευρύτερων κυριαρχικών ανακατατάξεων, που ήδη εξελίσσονται και στις οποίες έχουμε επανειλημμένα αναφερθεί. Άλλωστε το αντι-ρατσιστικό νομοσχέδιο δεν αποτελεί μια απομονωμένη νησίδα, αλλά ένα μόνο σημείο από τις χιλιάδες νέες διατάξεις και νόμους της λεγόμενης μνημονιακής εποχής. Οι αλλαγές στον νέο ποινικό κώδικα, που περιλαμβάνουν αυστηρές ποινές για εκείνους, που θα προσβάλλουν ή θα προτρέπουν στην προσβολή του δημοκρατικού πολιτεύματος, αποτελούν ψηφίδες του ίδιου ψηφιδωτού, που φιλοτεχνούν «προοδευτικοί» και «συντηρητικοί» από κοινού. Μπορεί να φαίνεται περιττό, αλλά είναι απαραίτητο να επαναλάβουμε ότι ο ρατσισμός συνεχίζει να πηγάζει από τα σπλάχνα κάθε εξουσίας, να αναπαράγεται ή να απορρίπτεται μέσα στο καμίνι του κοινωνικού ανταγωνισμού από πλήθος ανθρώπων. Αποδεικνύεται όμως ότι ο χειρότερος ρατσισμός είναι αυτός που αυτοαποκαλείται αντι-ρατσισμός, η χειρότερη επίθεση στην έκφραση γνώμης γίνεται από διαπρύσιους θιασώτες της δημοκρατίας, που πράγματι δίνουν εξαίρετα μαθήματα ολοκληρωτισμού, ορίζοντας ποιες ιδέες ή γνώμες είναι επιτρεπτές και ποιες όχι, ποια είναι η ιστορική αλήθεια και ποια δεν επιτρέπεται να εκφέρεται από τα χείλη των «ασεβών»...

Σεπτέμβριος 2014

δεδομένου πως η οικονομία της Ρωσίας έχει γονατίσει. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, απέστειλε επιστολή στην οποία ανέφερε τα εξής: «Ζητήστε από την Ρωσική κυβέρνηση να απομακρυνθεί από την Κριμαία και τότε ο Μακαριώτατος θα μπορέσει να απευθυνθεί στην ελληνική κυβέρνηση και να μεσολαβήσει για την άρση του εμπάργκο προς την Ρωσία».

Τα γεγονότα, βέβαια, δεν συνέβησαν με τον τρόπο που περιγράφονται, αλλά εντελώς αντίθετα.

Πέρα, όμως, από το ευτράπελον της υποθέσεως αυτής, εκείνο που κάνει «μπαμ» είναι η κατάσταση των εν Ελλάδι ιθυνόντων. Θυμίζει το περιστατικό με τον ψύλλο και το άλογο.

Κάποτε, λοιπόν, ο ψύλλος ζήλεψε το άλογο που είχε πεταλωμένες οπλές, οι οποίες του έδιναν την δυνατότητα να προστατεύεται από τις διάφορες κακοτοπιές, αλλά και να μπορεί να καταφέρει αποτελεσματικά κτυπήματα στους αντιπάλους του.

Σκέφτηκε, πως αν φορούσε κι αυτός πέταλα θα μπορούσε να είναι παντοδύναμος, προκαλώντας το φόβο και τον σεβασμό, επιβάλλοντας την θέλησή του στα υπόλοιπα έντομα. Παραφύλαξε, λοιπόν, έξω από το μαγαζί του αλμπάνη της περιοχής και μόλις είδε το άλογο να πλησιάζει προς το πεταλωτήριο έτρεξε και του έπιασε κουβέντα.

–Για πού το 'βαλες; ρώτησε.

–Πάω στον αλμπάνη να μου φορέση καινούργια πέταλα, αποκρίθηκε το άλογο.

–Α, κι εγώ εκεί πηγαίνω, είπε ο ψύλλος και, όταν έφτασαν, τρύπωσε μέσα στο πεταλωτήριο πιάνοντας μια μικρή γωνίτσα, μιας και το άλογο έπιανε πολύ χώρο.

Καθώς το πετάλωμα τελείωνε και α-

και δέρνουν το σαμάρι».

Τι γίνεται, όμως, όταν στους γαϊδάρους έχουν φορέσει έναν Σαμαρά κι επάνω τους φορτώνουν συνεχώς βάρη; Κι όμως, το μέγεθος της υπομονής (ή της υποτακτικότητας;) των γαϊδάρων αποδείχνεται τεράστιο, αφού «ούτε το σάγμα απεκδύονται, ούτε τους αιτίους λακτίζουσιν»...

Με τον Προκόπη, προκοπή δεν κάνεις!

Ο φον Αντωνάκη έγινε, λέει, έξαλλος μόλις έμαθε για τα «λάθη» στον ΕΝΦΙΑ. Απείλησε θεούς και δαίμονες και μάλιστα, επεφόρτισε τον Χρύσανθο Λαζαρίδη να το ανακοινώσει με στόμφο. Προφάσεις εν αμαρτίαις, και στάχτη στα μάτια των λιγοστών κορόϊδων που έχουν απομείνει στη νεοδημοκρατική φάλαγγα. Το κείμενο ήλθε γραμμένο στην Αγγλική γλώσσα «καρφωτό» από το εξωτερικό και μεταφράσθηκε άρον άρον προκειμένου να χωθή στο θερινό τμήμα διακοπών. Έτσι λένε κάποιοι που ισχυρίζονται ότι ξέρουν καλά.

Πάντως, ακόμα και να μην θέλαμε να τους πιστέψουμε, τα «λάθη» που «ανακαλύφθηκαν» γίνονται αδιάψευστοι συνήγοροι.

Μα, θα πείτε, είναι δυνατόν να μην κατάλαβαν; Φυσικά και τα κατάλαβαν αλλά αφ' ενός θέλησαν να επιδείξουν στους τροϊκανούς το πόσο καλοί και πειθήνιοι είναι κι αφ' ετέρου να κάνουν κάποιες «διορθώσεις»... και μετά την ψυχρολουσία να το «παίξουν» καλοί και δίκαιοι και να τα πάρουν και πάλι από τους «κατέχοντες», οι οποίοι μέσα από την λαχτάρα που πήραν με την «πρώτη έκδοση» του ΕΝΦΙΑ, θα σπεύσουν (κάποιοι) να πληρώσουν.

Πάντως, μέσα στον πλήρη χαμό ακούστηκε και η φωνή του Προκόπη να λέει: «Κάθε φορολόγηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που δεν λαμβάνει υπ' όψη τι πρόσοδο παράγει το ακίνητο αλλά βαρύνει, εν πάση περιπτώσει, το ίδιο

Η ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ: Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ....

«Το σύνταγμα δεν είναι «συμβόλαιο αυτοκτονίας».
Ρομπερτ Τζακσον, μέλος του αμερικανικού ανώτατου δικαστηρίου, επικεφαλής των αμερικανών εισαγγελέων στην δίκη της Νυρεμβέργης

«Τα πολιτικά δικαιώματα δεν είναι βωμός για να θυσιαστεί το εθνικό συμφέρον».
Ααρων Μπαρακ, ισραηλινός νομικός

«Αν οι συμπολίτες μου θέλουν να πάνε στην κόλαση, οφείλω να τους βοηθήσω. Αυτή είναι η δουλειά μου».
Ολιβερ Ουεντελ Χολμς, Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Στο προηγούμενο φύλλο της Διαδρομής Ελευθερίας και συγκεκριμένα στο κείμενο «Υπάρχει έγκλημα γνώμης;» γράφαμε, μεταξύ άλλων, ότι *«Ενας από τους κύριους σκοπούς της περιόδου, που δρομολογείται, είναι η καταστολή του ελεύθερου λόγου, η απαγόρευση της έκφρασης κάθε ενοχλητικής γνώμης με κάθε τρόπο. Η παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία επιδιώκει την «έκφραση» εκείνης της γνώμης που συμπορεύεται με τις μακροπρόθεσμες ή βραχυπρόθεσμες επιδιώξεις και σχεδιασμούς της».*

Σε άλλο σημείο της ίδιας τοποθέτησης τονίζαμε, ότι *«Είναι σαφές, πως η απόδοση του όρου «εγκληματικός» σε μία διατυπωμένη γνώμη γίνεται επιλεκτικά και αναλόγως με τον συσχετισμό εξουσίας που υπάρχει. Έτσι, αυτοί που εφαρμόζουν την ποινική δίωξη μίας γνώμης που έχει χαρακτηριστεί ως εγκληματική είναι οι ίδιοι που διαπράττουν το αδίκημα αυτό αλλά τυγχάνουν ασυλίας, αφού είναι ενταγμένοι στην τρέχουσα συμμαχία εξουσιαστών. Αυτά εύκολα μπορεί να τα διαπιστώσει κάποιος την σήμερον ημέραν. Με το πρόσχημα της υπεράσπισης του δημοκρατικού πολιτεύματος από τον «φασιστικό κίνδυνο», το κράτος προβαίνει ασύδοτα σε ενέργειες που πριν από λίγα χρόνια θα ξεσήκωναν μεγάλα κύματα διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Τώρα, όμως, το πρόσχημα του «φασιστικού κινδύνου» και οι διώξεις εναντίον βουλευτών της Χρυσής Αυγής στέκονται εμπόδιο στην αντιμετώπιση αυτής της ασύδοτης επίθεσης που πραγματοποιείται.»*

Με αφορμή τις κομματικές «διενέξεις» για το λεγόμενο αντιρατσιστικό νομοσχέδιο που βρίσκεται στα σκαριά, τις προ ολίγων ημερών **εξαγγελίες περί τροποποιήσεων του ποινικού κώδικα που αφορούν μεταξύ άλλων και την ποινικοποίηση της απλής «προτροπής» για «προσβολή του δημοκρατικού πολιτεύματος»**, αλλά και τις συζητήσεις που διεξάγονται παγκοσμίως για την έξαρση του «αντισημιτισμού» και τους τρόπους αντιμετώπισής του, επανερχόμαστε στο ίδιο θέμα, που θεωρούμε ότι δικαίως θα μας απασχολήσει και άλλες φορές την περίοδο που διανύουμε.

Έχουμε τονίσει, επίσης πρόσφατα, ότι οι «κρίσεις» και οι συζητήσεις που κυριάρχησαν το τελευταίο διάστημα για τις συνταγματικές δυνατότητες ή μη, της απαγόρευσης ή διάλυσης «εξτρεμιστικών» κομμάτων, έρχεται να σκιάσει και όχι να φωτίσει τις ευρύτερες διαστάσεις των κυριαρχικών σχεδιασμών.

Με άλλα λόγια, πρόκειται απλά «για την ριψοκίνδυνη προσπάθεια εξημέρωσης της εγχώριας και όχι μόνο άκρας δεξιάς»; Για την «οριακή» συνταγματικά διευθέτηση των πολιτικών συσχετισμών που προέκυψαν ελέω «κρίσης» και γενικευμένης απαξίας του πολιτικού συστήματος;

Μήπως, σύμφωνα και με τον Jan Werner Müller (καθηγητή πολιτικών επιστημών στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον), παρ' ότι *«η δημοκρατική αυτοάμυνα ανέκαθεν θεωρείτο απολύτως νόμιμος στόχος»*, παρ' όλα αυτά *«οι δημοκρατίες είναι καταδικασμένες εφόσον απαγορεύουν τους εξτρεμιστές, αλλά και καταδικασμένες αν δεν τους απαγορεύουν;»*

Είναι φανερό, ότι και σ' αυτή την περίπτωση, όπως και σε άλλες, ασκείται κριτική με στόχο να υποδειχθεί ένας «άλλος» δρόμος. Οι αποφάσεις λόγου χάρη (που θα απαγορεύουν ή θα περιορίζουν) προτείνεται να λαμβάνονται από μη-κομματικούς θεσμούς, σαν τα συνταγματικά δικαστήρια και όχι από τα ανταγωνιστικά πολιτικά κόμματα, ώστε να μην δημιουργείται η εντύπωση δημοκρατικής εκτρο-

συνέχεια στη σελίδα 4

Η ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ: Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ....

«Το σύνταγμα δεν είναι «συμβόλαιο αυτοκτονίας».

ΡΟΜΠΕΡΤ ΤΖΑΚΣΟΝ, μέλος του αμερικανικού ανώτατου δικαστηρίου, επικεφαλής των αμερικανών εισαγγελέων στην δίκη της Νυρεμβέργης

«Τα πολιτικά δικαιώματα δεν είναι βωμός για να θυσιαστεί το εθνικό συμφέρον».

ΑΑΡΩΝ ΜΠΑΡΑΚ, ισραηλινός νομικός

«Αν οι συμπολίτες μου θέλουν να πάνε στην κόλαση, οφείλω να τους βοηθήσω. Αυτή είναι η δουλειά μου».

ΟΛΙΒΕΡ ΟΥΕΝΤΕΛ ΧΟΛΜΣ, Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Στο προηγούμενο φύλλο της *Διαδρομής Ελευθερίας* και συγκεκριμένα στο κείμενο *«Υπάρχει έγκλημα γνώμης;»* γράφαμε, μεταξύ άλλων, ότι *«Ενας από τους κύριους σκοπούς της περιόδου, που δρομολογείται, είναι η καταστολή του ελεύθερου λόγου, η απαγόρευση της έκφρασης κάθε ενοχλητικής γνώμης με κάθε τρόπο. Η παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία επιδιώκει την «έκφραση» εκείνης της γνώμης που συμπορεύεται με τις μακροπρόθεσμες ή βραχυπρόθεσμες επιδιώξεις και σχεδιασμούς της».*

Σε άλλο σημείο της ίδιας τοποθέτησης τονίζαμε, ότι *«Είναι σαφές, πως η απόδοση του όρου «εγκληματικός» σε μία διατυπωμένη γνώμη γίνεται επιλεκτικά και αναλόγως με τον συσχετισμό εξουσίας που υπάρχει. Έτσι, αυτοί που εφαρμόζουν την ποινική δίωξη μίας γνώμης που έχει χαρακτηριστεί ως εγκληματική είναι οι ίδιοι που διαπράττουν το αδίκημα αυτό αλλά τυγχάνουν ασυλίας, αφού είναι ενταγμένοι στην τρέχουσα συμμαχία εξουσιαστών. Αυτά εύκολα μπορεί να τα διαπιστώσει κάποιος την σήμερον ημέραν. Με το πρόσχημα της υπεράσπισης του δημοκρατικού πολιτεύματος από τον «φασιστικό κίνδυνο», το κράτος προβαίνει ασύδοτα σε ενέργειες που πριν από λίγα χρόνια θα ξεσήκωναν μεγάλα κύματα διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Τώρα, όμως, το πρόσχημα του «φασιστικού κινδύνου» και οι διώξεις εναντίον βουλευτών της Χρυσής Αυγής στέκονται εμπόδιο στην αντιμετώπιση αυτής της ασύδοτης επίθεσης που πραγματοποιείται.»*

Με αφορμή τις κομματικές «διενέξεις» για το λεγόμενο αντιρατσιστικό νομοσχέδιο που βρίσκεται στα σκαριά, τις προ ολίγων ημερών **εξαγγελίες περί τροποποιήσεων του ποινικού κώδικα που αφορούν μεταξύ άλλων και την ποινικοποίηση της απλής «προτροπής» για «προσβολή του δημοκρατικού πολιτεύματος»**, αλλά και τις συζητήσεις που διεξάγονται παγκοσμίως για την έξαρση του «αντισημιτισμού» και τους τρόπους αντιμετώπισής του, επανερχόμαστε στο ίδιο θέμα, που θεωρούμε ότι δικαίως θα μας απασχολήσει και άλλες φορές την περίοδο που διανύουμε.

Έχουμε τονίσει, επίσης πρόσφατα, ότι οι «κρίσεις» και οι συζητήσεις που κυριάρχησαν το τελευταίο διάστημα για τις συνταγματικές δυνατότητες ή μη, της απαγόρευσης ή διάλυσης «εξτρεμιστικών» κομμάτων, έρχεται να σκιάσει και όχι να φωτίσει τις ευρύτερες διαστάσεις των κυριαρχικών σχεδιασμών.

Με άλλα λόγια, πρόκειται απλά «για την ριψοκίνδυνη προσπάθεια εξημέρωσης της εγχώριας και όχι μόνο άκρας δεξιάς»; Για την «οριακή» συνταγματικά διευθέτηση των πολιτικών συσχετισμών που προέκυψαν ελέω «κρίσης» και γενικευμένης απαξίας του πολιτικού συστήματος;

Μήπως, σύμφωνα και με τον Jan Werner Müller (καθηγητή πολιτικών επιστημών στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον), παρ' ότι *«η δημοκρατική αυτοάμυνα ανέκαθεν θεωρείτο απολύτως νόμιμος στόχος»*, παρ' όλα αυτά *«οι δημοκρατίες είναι καταδικασμένες εφόσον απαγορεύουν τους εξτρεμιστές, αλλά και καταδικασμένες αν δεν τους απαγορεύουν;»*

Είναι φανερό, ότι και σ' αυτή την περίπτωση, όπως και σε άλλες, ασκείται κριτική με στόχο να υποδειχθεί ένας «άλλος» δρόμος. Οι αποφάσεις λόγου χάρη (που θα απαγορεύουν ή θα περιορίζουν) προτείνεται να λαμβάνονται από μη-κομματικούς θεσμούς, σαν τα συνταγματικά δικαστήρια και όχι από τα ανταγωνιστικά πολιτικά κόμματα, ώστε να μην δημιουργείται η εντύπωση δημοκρατικής εκτρο-

συνέχεια στη σελίδα 4

το εμπράγματο δικαίωμα, είναι αντίθετη προς το Σύ- και ιδιαίτερα της μερίδας αυτής που κατέχει τα πρωτεία στις υψικαμίνους της Χαλυβουργικής ένα τμήμα της

μολογείται, είναι η καταστολή του ελεύθερου λόγου, η απαγόρευση της έκφρασης κάθε ενοχλητικής γνώμης με κάθε τρόπο. Η παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία επιδιώκει την «έκφραση» εκείνης της γνώμης που συμπορεύεται με τις μακροπρόθεσμες ή βραχυπρόθεσμες επιδιώξεις και σχεδιασμούς της».

Σε άλλο σημείο της ίδιας τοποθέτησης τονίζαμε, ότι «*Είναι σαφές, πως η απόδοση του όρου «εγκληματικός» σε μία διατυπωμένη γνώμη γίνεται επιλεκτικά και αναλόγως με τον συσχετισμό εξουσίας που υ-*

ήσεων του ποινικού κώδικα που αφορούν μεταξύ άλλων και την ποινικοποίηση της απλής «προτροπής» για «προσβολή του δημοκρατικού πολιτεύματος», αλλά και τις συζητήσεις που διεξάγονται παγκοσμίως για την έξαρση του «αντισημιτισμού» και τους τρόπους αντιμετώπισής του, επανερχόμαστε στο ίδιο θέμα, που θεωρούμε ότι δικαίως θα μας απασχολήσει και άλλες φορές την περίοδο που διανύουμε.

Έχουμε τονίσει, επίσης πρόσφατα, ότι οι «κρίσεις» και οι συζητήσεις που κυριάρχησαν το τελευταίο διάστημα για τις

ριαρχικών σχεδιασμών.

Με άλλα λόγια, πρόκειται απλά «για την ριψοκίνδυνη προσπάθεια εξημέρωσης της εγχώριας και όχι μόνο άκρας δεξιάς»; Για την «οριακή» συνταγματικά διευθέτηση των πολιτικών συσχετισμών που προέκυψαν ελέω «κρίσης» και γενικευμένης απαξίας του πολιτικού συστήματος;

Μήπως, σύμφωνα και με τον Jan Werner Müller (καθηγητή πολιτικών επιστημών στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον), παρ' ότι «*η δημοκρατική αυτοάμυνα ανέκαθεν θε-*

τους απαγορεύουν;»

Είναι φανερό, ότι και σ' αυτή την περίπτωση, όπως και σε άλλες, ασκείται κριτική με στόχο να υποδειχθεί ένας «άλλος» δρόμος. Οι αποφάσεις λόγου χάρη (που θα απαγορεύουν ή θα περιορίζουν) προτείνεται να λαμβάνονται από μη-κομματικούς θεσμούς, σαν τα συνταγματικά δικαστήρια και όχι από τα ανταγωνιστικά πολιτικά κόμματα, ώστε να μην δημιουργείται η εντύπωση δημοκρατικής εκτρο-

συνέχεια στη σελίδα 4

το εμπράγματο δικαίωμα, είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα. Και τούτο διότι έτσι θίγεται ο ίδιος ο πυρήνας του δικαιώματος στην ιδιοκτησία, ιδίως κατά τις διατάξεις των άρθρων 17 και 18 του Συντάγματος.»

Τι μας λέει, δηλαδή, με αυτά τα, όχι και τόσο, μισόλογα; Κάτι πολύ απλό. Αφήνει τον σαφέστατο υπαινιγμό πως οι συγκεκαλυμμένες συνθήκες δουλείας ξεγυμνώνονται και γίνεται ξεκάθαρο πως τα πάντα ανήκουν στο κράτος και τους εξουσιαστές και ότι η ιδιοκτησία είναι περιορισμένο δικαίωμα για ορισμένους και μόνον (αν και όχι πολύ σίγουρο με τις ανακατατάξεις που γίνονται). Ο νόμος αυτός επιβεβαιώνει ξεκάθαρα πως οι αυταπάτες δεν είναι δυνατόν να διατηρηθούν εις το διηνεκές. Σε ό,τι αφορά, δε, την συνταγματικότητα ...ε, αυτή πλέον κι αν είναι για να 'ναι... Ας μην αναφερθούμε, λοιπόν, στα διάφορα τυπωμένα παλιόχαρτα που χρησιμοποιούν οι εξουσίες για να διαστρεβλώνουν και να τυφλώνουν και τα οποία ονομάζουν συντάγματα.

Η ...σεμνότυφος νεάνις

Η πολιτική είναι πάρα μα πάρα πολύ βρώμικη κατάσταση. Ακόμα κι αν δεν θέλει κάποιος να σχετίζεται μ' αυτήν, δεν μπορεί να αποφύγει να μιλήσει για τα καμώματα και την ευτελή διάσταση αυτών που την χρησιμοποιούν. Ας δούμε, λοιπόν, μία ακόμα περίπτωση πολιτικού στροβιλισμού, λόγω αβεβαιότητας.

Πολύς λόγος γίνεται για την εκλογή προέδρου της δημοκρατίας. Είναι φανερό, πως η εκλογή αυτή θα φέρει στο προσκήνιο ένα ακόμη άτομο κατάλληλο να υπηρετήσει τους ιθύνοντες του δυτικού μπλοκ της κυριαρχίας και ιδιαίτερα της μερίδας αυτής που κατέχει τα πρωτεία στις διαδικασίες της ενοποιημένης κυριαρχίας. Τα απαιτούμενα προσόντα είναι: υπακοή, υπακοή και υπακοή.

Δεν έχει σημασία η ανυπαρξία «κοινωνικού βάρους» του υπό εγκατάσταση προέδρου, αφού ακόμα και αυτή η κατ' επίφαση αποδοχή του από το εκλογικό σώμα είναι μηδαμινή (βλέπε την περίπτωση του Στεφανόπουλου, της ΔΗΑΝΑ). Οι εκάστοτε ευνοούμενοι της κυριαρχίας πριμοδοτούνται και αναρριχώνται, αφού βεβαιωμένα κρίνονται επαξίως ευδοκιμήσαντες ως γυμνοσάλιαγκες και ως ανύπαρκτοι. Γίνονται «σπουδαίοι» κατόπιν της καταλλήλου προβολής και του θώκου που τους δίδεται.

Γιατί όλος αυτός ο λόγος; Αν δεν το καταλάβατε τότε σας ενημερώνουμε πως η κουβέντα για τον επόμενο πρόεδρο της δημοκρατίας γίνεται υπογείως, υπεργείως και κυκλοτερώς και αφορά κυρίως την παραμονή ή μη του παρόντος σχήματος διαχείρισης των υποθέσεων της κυριαρχίας, για το επόμενο διάστημα. Το όνομα τού Φανουρίου Κουβέλη διοχετεύεται εντέχνως προκειμένου να το χωνέψη το απαθές κοινόν. Τα προσόντα τού περί ου ο λόγος ατόμου καλύπτουν τα προαπαιτούμενα. Πριμοδοτήθηκε, μάλιστα, εκλογικά από μερίδα πρώην πρασινοφρουρών τού υπό κατάρρευσιν ΠΑΣΟΚ, ούτως ώστε να εκλέξει έναν αριθμό βουλευτών, που θα του επέτρεπε να συμπράξει μετά των υπολοίπων στο μνημονιακό έργο.

Από το 1989 –όπου ως υπουργός της κυβέρνησης «Συνασπισμού της δεξιάς και της Προοδοσίας» (κατά την προσφιλή συνθηματολογία των τότε Πασόκων) έκαιε στις υψικαμίνους της Χαλυβουργικής ένα τμήμα της σύγχρονης ιστορίας, καταστρέφοντας συνάμα και ένα μέρος από τις πομπές της κομμουνιστικής και μη αριστεράς– μέχρι και σήμερα, είναι ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές.

Μπροστά, όμως, σ' αυτές τις «διαδόσεις» περί προεδροποίησής του, ο κύριος Φανούριος ενεφανίσθη στην συνεδρίαση της ΔΗΜΑΡ, στις 30 Αυγούστου, ως σεμνότυφος νεάνις, δηλώνοντας ότι το να πάρει ξεκάθαρη θέση για το αν θα αποδεχόταν την προεδρία της δημοκρατίας θα τον έκανε να μοιάζη με ψώνιο.

Επιδεικνύει, έτσι, μία σοβαρότητα (στην ουσία μία ξεκάθαρα πολιτική υπεκφυγή) εν όψει μιας θέσης που –αν δεν προκύψει κάτι το εναλλακτικό– θα του "προταθεί" να καταλάβη και στην οποία είναι διατεθειμένος να στρογγυλοκάτση. Εκεί θα ξεπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που έχει, υπογράφοντας σωρηδόν τα όσα θα του εμφανίζουν, όπως κάνει εδώ και 10 χρόνια ο νυν πρόεδρος.

Έλα, όμως, που δεν είναι θέμα σοβαρότητας, αλλά χρειάζεται να συμπτυχθούν πρώτα και για τα καλά τα πάρε-δώσε, οι απαιτούμενες, δηλαδή, συνεργασίες και συμφωνίες, ανάμεσα σε συμπολιτευόμενους και αντιπολιτευόμενους, ή όπως λέει κι ο λαός «να δεθεί πρώτα ο γάιδαρος».

Λεόν

συνέχεια από τη σελίδα 3

πής. Δεν έχουν περάσει άλλωστε πολλά χρόνια όταν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (ΕΔΑΔ) συμφώνησε με την απαγόρευση του τουρκικού «κόμματος ευημερίας», ενώ εκείνο ήταν μείζων εταίρος του κυβερνητικού συνασπισμού.

Πριν από επτά χρόνια, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του στις 19-20 Απριλίου το 2007, το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε μια απόφαση στο πλαίσιο της «καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας», η οποία έβαλλε ευθέως και χωρίς περιστροφές εναντίον της ελευθερίας της ιστορικής έρευνας. Αυτή η απόφαση ελήφθη στο πλαίσιο της γερμανικής προεδρίας με πρωτοβουλία της ομοσπονδιακής υπουργού Brigitte Zypries, η οποία ήθελε να ολοκληρώσει **μια διαδικασία που άρχισε το 2001 και αποσκοπούσε στην επέκταση σε όλη την Ευρώπη της ποινικής τιμωρίας του «ρατσισμού και της άρνησης του Ολοκαυτώματος»**, που ήδη θεωρούνταν τότε αδικήματα σε Γερμανία, Αυστρία, Γαλλία, Πολωνία, Ρουμανία, Λιθουανία, Σλοβενία και Τσεχία.

Η πρόταση της γερμανικής προεδρίας βρήκε ανταπόκριση ανάμεσα στους πολιτικούς άλλων χωρών, όπως της Ιταλίας, στην οποία ο υπουργός Δικαιοσύνης Clemente Mastella ανήγγειλε ένα νομοσχέδιο ποινικοποίησης της άρνησης του Ολοκαυτώματος, το οποίο όμως προκάλεσε την αντίδραση ιστορικών, 200 από τους οποίους δημοσίευσαν μια συλλογική καταγγελία η οποία τόνιζε, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο εγκαθίδρυσης μιας κρατικής ιστορικής αλήθειας για το παρελθόν. Οι αντιδράσεις ανάγκασαν τον Mastella να προχωρήσει σε τροποποιήσεις του νομοσχεδίου, το οποίο «περιορίστηκε» στο να τιμωρεί τη «διάδοση ιδεών φυλετικής ανωτερότητας». Το γαλλικό κράτος είχε βέβαια προηγηθεί αυτών των εξελίξεων, ήδη από το 1990, με τον περι-

σμός της έκφρασης γνώμης, ο έλεγχος του φρονήματος και –μην γελιόμαστε– εννοείται και της ίδιας της σκέψης; Είναι αυτό ακριβώς που διακυβεύεται στην συγκεκριμένη φάση της παγκοσμιοποίησης που διανύουμε; Ποιό ακριβώς χαρακτηριστικό είναι αυτό που διαφοροποιεί στην συγκεκριμένη περίπτωση τους κυριαρχικούς σχεδιασμούς από ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν;

Βρισκόμαστε ακριβώς στην επέτειο των εκατό χρόνων από την κήρυξη της πρώτης παγκόσμιας ανθρωποσφαγής.

Και όμως, ο λεγόμενος πρώτος Μεγάλος Πόλεμος (1914-18) που έβαλε το δικό του ανεξίτηλο αιματοβαμμένο αποτύπωμα στην ιστορία της κυριαρχίας, που μορφοποίησε την «νέα τάξη πραγμάτων», όπως αυτή πιστοποιήθηκε με την συνθήκη των Βερσαλλιών (29 Ιουνίου του 1919), που σφράγισε την «παλιά» εποχή των μεγάλων αυτοκρατοριών (βρετανική, οθωμανική, αυστροουγγρική, ρωσική), που ανέδειξε τους εθνικισμούς με έμβλημα την «αυτοδιάθεση των λαών», την διαχείριση των μειονοτήτων με το «καλό» ή με το άγριο, φαίνεται να έχει εξοβελιστεί από την επίσημη ιστοριογραφία. Το απόλυτο «κακό» στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν μπορούσε να κατασκευαστεί, ενώ πιο βολική αποδείχτηκε λόγου χάρη η ανάδειξη των «εγγενών ελαττωμάτων» των βαλκανικών λαών.

Το ίδιο και περισσότερο ενοχλητική αποδείχτηκε και η «εποχή» που μεσολάβησε ανάμεσα στις δύο μεγάλες ανθρωποσφαγές.

Έτσι, ο έλεγχος της ιστορικής μνήμης απαιτεί να εξαφανίζεται το γεγονός της συνύπαρξης στρατοπέδων συγκέντρωσης στη ναζιστική Γερμανία της «ειρηνικής» περιόδου (όπου κρατούνταν 25.000-50.000 άνθρωποι) και της Σοβιετικής Ένωσης του Στάλιν (όπου κρατούνταν εκατομμύρια). Η κυριαρχική αλήθεια για την ιστορία εξακολουθεί να απαιτεί την διατήρηση στον αιώνα τον άπαντα μιας εικόνας του Στάλιν, του Χίτλερ ή του Μουσο-

θνους», μολονότι τις οδήγησε σε νέα άκρα και σήμανε την πένθιμη καμπάνα για την «θεωρία της αφομοίωσης» (όπως την είχαν βαφτίσει οι αντίπαλοί της).

Θα θυμίσουμε, ότι το μακελειό που πραγματοποίησε το ιταλικό κράτος στην Αιθιοπία το 1935 με δεκάδες, ή και εκατοντάδες, χιλιάδες νεκρούς δεν προκάλεσε αντιδράσεις, ούτε όταν συνέβη ούτε αργότερα, ενώ ο Τσιάνο, στην Γενική Συνέλευση της Κοινωνίας των Εθνών, αναφέρθηκε στην «ιερή εκπολιτιστική αποστολή», δηλώνοντας ότι η χώρα του «θα το θεωρήσει τιμή της να ενημερώνει την Κοινωνία των Εθνών για τις προόδους που θα σημειώνει στο έργο του εκπολιτισμού της Αιθιοπίας».

Ο Mazower, ανενδοίαστα, θα παρατηρήσει ακόμη, ότι «***τη δεκαετία του 1920 όλα έδειχναν πως οι περισσότεροι Ευρωπαίοι δεν είχαν πια διάθεση γι' αυτήν· υπήρχαν εναλλακτικές απαντήσεις δυναμικές και μη δημοκρατικές στις προκλήσεις της νεωτερικότητας. Η Ευρώπη βρήκε άλλες αυταρχικές μορφές πολιτικής τάξης, που δεν ήταν περισσότερο ξένες προς τις παραδόσεις της ούτε λιγότερο αποτελεσματικές στην οργάνωση της κοινωνίας, της βιομηχανίας και της τεχνολογίας***». Πράγματι, τα «δείγματα» ήταν ήδη εκεί και μάλιστα πριν το 1914, όταν η Φιλελεύθερη κυβέρνηση στην Αγγλία και όχι κάποιος «παράφρων» δικτάτορας, μελετούσε το «πρόβλημα των νοητικώς αδυνάμων», μια κατηγορία η οποία συμπεριελάμβανε από τους κωφάλαλους μέχρι εκείνους που δεν μπορούσαν να βιοποριστούν ή «τους ανίκανους να φροντίσουν τον εαυτό τους ή τις υποθέσεις τους με την συνήθη επιμέλεια». Μάλιστα, ο νεαρός τότε Γουίνστον Τσώρτσιλ περιέγραφε σε ιδιωτική του συζήτηση με τον πρωθυπουργό Άσκουιθ την υψηλή γεννητικότητα των «νοητικά υστερούντων» σε συνδυασμό με την «συρρίκνωση των απογόνων όλων των συνετών, ενεργητικών και ανώτερων κατηγοριών», ως «φοβερό κίνδυνο για την φυλή». Ο νό-

πόφαση στο πλαίσιο της «καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας», η οποία έβαλλε ευθέως και χωρίς περιστροφές εναντίον της ελευθερίας της ιστορικής έρευνας. Αυτή η απόφαση ελήφθη στο πλαίσιο της γερμανικής προεδρίας με πρωτοβουλία της ομοσπονδιακής υπουργού Brigitte Zypries, η οποία ήθελε να ολοκληρώσει **μια διαδικασία που άρχισε το 2001 και αποσκοπούσε στην επέκταση σε όλη την Ευρώπη της ποινικής τιμωρίας του «ρατσισμού και της άρνησης του Ολοκαυτώματος»**, που ήδη θεωρούνταν τότε αδικήματα σε Γερμανία, Αυστρία, Γαλλία, Πολωνία, Ρουμανία, Λιθουανία, Σλοβενία και Τσεχία.

Η πρόταση της γερμανικής προεδρίας βρήκε ανταπόκριση ανάμεσα στους πολιτικούς άλλων χωρών, όπως της Ιταλίας, στην οποία ο υπουργός Δικαιοσύνης Clemente Mastella ανήγγειλε ένα νομοσχέδιο ποινικοποίησης της άρνησης του Ολοκαυτώματος, το οποίο όμως προκάλεσε την αντίδραση ιστορικών, 200 από τους οποίους δημοσίευσαν μια συλλογική καταγγελία η οποία τόνιζε, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο εγκαθίδρυσης μιας κρατικής ιστορικής αλήθειας για το παρελθόν. Οι αντιδράσεις ανάγκασαν τον Mastella να προχωρήσει σε τροποποιήσεις του νομοσχεδίου, το οποίο «περιορίστηκε» στο να τιμωρεί τη «διάδοση ιδεών φυλετικής ανωτερότητας». Το γαλλικό κράτος είχε βέβαια προηγηθεί αυτών των εξελίξεων, ήδη από το 1990, με τον περιβόητο νόμο Γκεϊσό, που απαγόρευσε τα βιβλία του, και έστειλε στην φυλακή τον φιλόσοφο και ιστορικό Ροζέ Γκαροντύ, επειδή αμφισβήτησε τον αριθμό των εβραίων που έχασαν τη ζωή τους στο ολοκαύτωμα – προσέξτε, όχι το ίδιο το ολοκαύτωμα, αλλά τον αριθμό των θυμάτων!

Χαρακτηριστική είναι, επίσης, η υπόθεση του γάλλου ιστορικού Olivier Perte-Grenouilleau, που δημοσίευσε το 2005 το βιβλίο Les traites negriéres, το οποίο καταγγέλθηκε ότι παραβιάζει τον νόμο Taubira, γιατί αμφισβητούσε τον χαρακτηρισμό του διατλαντικού δουλεμπορίου ως γενοκτονία. Η απόλυση του από το πανεπιστήμιο αποφεύχθηκε ύστερα από κύμα διαμαρτυριών, ιδιαίτερα ιστορικών, που διαφωνούσαν παρ' όλα αυτά με τις απόψεις του.

Όμως, παρά τις επί μέρους αντιδρά-

λος Πόλεμος (1914-18) που έβαλε το δικό του ανεξίτηλο αιματοβαμμένο αποτύπωμα στην ιστορία της κυριαρχίας, που μορφοποίησε την «νέα τάξη πραγμάτων», όπως αυτή πιστοποιήθηκε με την συνθήκη των Βερσαλλιών (29 Ιουνίου του 1919), που σφράγισε την «παλιά» εποχή των μεγάλων αυτοκρατοριών (βρετανική, οθωμανική, αυστροουγγρική, ρωσική), που ανέδειξε τους εθνικισμούς με έμβλημα την «αυτοδιάθεση των λαών», την διαχείριση των μειονοτήτων με το «καλό» ή με το άγριο, φαίνεται να έχει εξοβελιστεί από την επίσημη ιστοριογραφία. Το απόλυτο «κακό» στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν μπορούσε να κατασκευαστεί, ενώ πιο βολική αποδείχτηκε λόγου χάρη η ανάδειξη των «εγγενών ελαττωμάτων» των βαλκανικών λαών.

Το ίδιο και περισσότερο ενοχλητική αποδείχτηκε και η «εποχή» που μεσολάβησε ανάμεσα στις δύο μεγάλες ανθρωποσφαγές.

Έτσι, ο έλεγχος της ιστορικής μνήμης απαιτεί να εξαφανίζεται το γεγονός της συνύπαρξης στρατοπέδων συγκέντρωσης στη ναζιστική Γερμανία της «ειρηνικής» περιόδου (όπου κρατούνταν 25.000-50.000 άνθρωποι) και της Σοβιετικής Ένωσης του Στάλιν (όπου κρατούνταν εκατομμύρια). Η κυριαρχική αλήθεια για την ιστορία εξακολουθεί να απαιτεί την διατήρηση στον αιώνα τον άπαντα μιας εικόνας του Στάλιν, του Χίτλερ ή του Μουσολίνι, που τους αποθανατίζει ως παράφρονες. Και όμως, γνωρίζουν πολύ καλά οι τεχνικοί της εξουσίας, ότι τα πράγματα ήταν πολύ διαφορετικά.

Όπως επισημαίνει ο ιστορικός Mark Mazower σχετικά με την λεγόμενη μεσοπολεμική περίοδο, *«επειδή η δημοκρατία αφορούσε την δημιουργία εθνικών κοινοτήτων, συνήθως ήταν αντισημιτική ή τουλάχιστον πιο πρόθυμη να επιτρέψει στον αντισημιτισμό να διαμορφώσει πολιτική –π.χ. με χωριστά σώματα εκλεκτόρων ή με διαφορετικές ποσοστώσεις εισόδου στα πανεπιστήμια και στον δημόσιο τομέα– απ' ότι στον καιρό τους οι παλαιών αρχών βασιλόφρονες. Στην Ουγγαρία του 1920, ένας νόμος στιγμάτιζε τους Εβραίους ως ξεχωριστή φυλή και όχι ως «Ούγγρους» με Μωσαϊκή πίστη»· **αν η χώρα ήταν πιο δημοκρατική, θα ήταν μάλ-***

νωνία των Εθνών για τις προόδους που θα σημειώνει στο έργο του εκπολιτισμού της Αιθιοπίας».

Ο Mazower, ανενδοίαστα, θα παρατηρήσει ακόμη, ότι *«**τη δεκαετία του 1920 όλα έδειχναν πως οι περισσότεροι Ευρωπαίοι δεν είχαν πια διάθεση γι' αυτήν· υπήρχαν εναλλακτικές απαντήσεις δυναμικές και μη δημοκρατικές στις προκλήσεις της νεωτερικότητας. Η Ευρώπη βρήκε άλλες αυταρχικές μορφές πολιτικής τάξης, που δεν ήταν περισσότερο ξένες προς τις παραδόσεις της ούτε λιγότερο αποτελεσματικές στην οργάνωση της κοινωνίας, της βιομηχανίας και της τεχνολογίας**»*. Πράγματι, τα «δείγματα» ήταν ήδη εκεί και μάλιστα πριν το 1914, όταν η Φιλελεύθερη κυβέρνηση στην Αγγλία και όχι κάποιος «παράφρων» δικτάτορας, μελετούσε το «πρόβλημα των νοητικά αδυνάμων», μια κατηγορία η οποία συμπεριελάμβανε από τους κωφάλαλους μέχρι εκείνους που δεν μπορούσαν να βιοποριστούν ή «τους ανίκανους να φροντίσουν τον εαυτό τους ή τις υποθέσεις τους με την συνήθη επιμέλεια». Μάλιστα, ο νεαρός τότε Γουίνστον Τσώρτσιλ περιέγραφε σε ιδιωτική του συζήτηση με τον πρωθυπουργό Άσκουιθ την υψηλή γεννητικότητα των «νοητικά υστερούντων» σε συνδυασμό με την «συρρίκνωση των απογόνων όλων των συνετών, ενεργητικών και ανώτερων κατηγοριών», ως «φοβερό κίνδυνο για την φυλή». Ο νόμος που ψηφίστηκε το 1913 για τον εγκλεισμό των «νοητικώς ελαττωματικών» πέρασε σαν οδοστρωτήρας, εκτός των άλλων, πάνω από τις ζωές χιλιάδων νέων φτωχών γυναικών που για να παρεμποδιστούν να γεννήσουν κατέληγαν σε «ειδικά ιδρύματα», ύστερα από μια απλή καταγγελία είτε των γονιών, είτε κάποιου γιατρού είτε ενός εργοδότη είτε βέβαια του συζύγου, για να «συγκατοικήσουν» με τους υπόλοιπους «νοητικώς ελαττωματικούς» για χρόνια ολάκερα. Την ίδια στιγμή που η βρετανική «λύση» του εγκλεισμού εθεωρείτο δαπανηρή, κράτη –όπως οι ΗΠΑ– έφθασαν το 1921 να έχουν διαπράξει στείρωση σε 2.233 άτομα, νομίμως, ενώ το θέμα συζητιόταν ευρέως τόσο στην Σκανδιναβία όσο και στην Γερμανία όπου εφαρμοζόταν, επίσης, «ατύπως».

της λεγόμενης Μέσης Ανατολής, είτε του νέου θαυμαστού κόσμου που μοιράζονται οι κυρίαρχοι. Ο διαμελισμός προϋποθέτει την ενοποίηση και η ενοποίηση τον διαμελισμό. Οι ορέξεις των μειονοτήτων οφείλουν να μεγαλώσουν, τόσο όσο άλλες φορές είναι αναγκαίο για τους κυριαρχικούς σχεδιασμούς εκατομμύρια ζωές να βιαστούν με κάθε τρόπο, να σπρωχθούν

λοκαυτώματος, το οποίο όμως προκάλεσε την αντίδραση ιστορικών, 200 από τους οποίους δημοσίευσαν μια συλλογική καταγγελία η οποία τόνιζε, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο εγκαθίδρυσης μιας κρατικής ιστορικής αλήθειας για το παρελθόν. Οι αντιδράσεις ανάγκασαν τον Mastella να προχωρήσει σε τροποποιήσεις του νομοσχεδίου, το οποίο «περιορίστηκε» στο να τιμωρεί τη «διάδοση ιδεών φυλετικής ανωτερότητας». Το γαλλικό κράτος είχε βέβαια προηγηθεί αυτών των εξελίξεων, ήδη από το 1990, με τον περιβόητο νόμο Γκεϊσό, που απαγόρευσε τα βιβλία του, και έστειλε στην φυλακή τον φιλόσοφο και ιστορικό Ροζέ Γκαροντύ, επειδή αμφισβήτησε τον αριθμό των εβραίων που έχασαν τη ζωή τους στο ολοκαύτωμα – προσέξτε, όχι το ίδιο το ολοκαύτωμα, αλλά τον αριθμό των θυμάτων!

Χαρακτηριστική είναι, επίσης, η υπόθεση του γάλλου ιστορικού Olivier Perte-Grenouilleau, που δημοσίευσε το 2005 το βιβλίο Les traites negriérés, το οποίο καταγγέλθηκε ότι παραβιάζει τον νόμο Taubira, γιατί αμφισβητούσε τον χαρακτηρισμό του διατλαντικού δουλεμπορίου ως γενοκτονία. Η απόλυσή του από το πανεπιστήμιο αποφεύχθηκε ύστερα από κύμα διαμαρτυριών, ιδιαίτερα ιστορικών, που διαφωνούσαν παρ' όλα αυτά με τις απόψεις του.

Όμως, παρά τις επί μέρους αντιδράσεις, οι σχεδιασμοί της γερμανικής προεδρίας το 2007 δεν τροποποιούνται, αλλά **συγκεκριμενοποιούνται στην πρόταση ποινικοποίησης της άρνησης ή της «λίγο-πολύ μείωσης της σημασίας» του Ολοκαυτώματος, των γενοκτονιών ή των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας**, όπως ορίζονται από τα άρθρα 6, 7 και 8 του Κανονισμού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου της Χάγης. Τα ευρωπαϊκά κράτη δεσμεύονται τα επόμενα χρόνια να εκδώσουν σχετικούς νόμους, πολλοί από τους οποίους θα προβλέπουν ποινές εγκλεισμού από ένα ως τρία χρόνια!

Είναι, λοιπόν, μια «απαραίτητη» θυσία στο βωμό της δημοκρατίας, ο περιορισε ανάμεσα στις δύο μεγάλες ανθρωποσφαγές.

Έτσι, ο έλεγχος της ιστορικής μνήμης απαιτεί να εξαφανίζεται το γεγονός της συνύπαρξης στρατοπέδων συγκέντρωσης στη ναζιστική Γερμανία της «ειρηνικής» περιόδου (όπου κρατούνταν 25.000-50.000 άνθρωποι) και της Σοβιετικής Ένωσης του Στάλιν (όπου κρατούνταν εκατομμύρια). Η κυριαρχική αλήθεια για την ιστορία εξακολουθεί να απαιτεί την διατήρηση στον αιώνα τον άπαντα μιας εικόνας του Στάλιν, του Χίτλερ ή του Μουσολίνι, που τους αποθανατίζει ως παράφρονες. Και όμως, γνωρίζουν πολύ καλά οι τεχνικοί της εξουσίας, ότι τα πράγματα ήταν πολύ διαφορετικά.

Όπως επισημαίνει ο ιστορικός Mark Mazower σχετικά με την λεγόμενη μεσοπολεμική περίοδο, *«επειδή η δημοκρατία αφορούσε την δημιουργία εθνικών κοινοτήτων, συνήθως ήταν αντισημιτική ή τουλάχιστον πιο πρόθυμη να επιτρέψει στον αντισημιτισμό να διαμορφώσει πολιτική –π.χ. με χωριστά σώματα εκλεκτόρων ή με διαφορετικές ποσοστώσεις εισόδου στα πανεπιστήμια και στον δημόσιο τομέα– απ' ότι στον καιρό τους οι παλαιών αρχών βασιλόφρονες. Στην Ουγγαρία του 1920, ένας νόμος στιγμάτιζε τους Εβραίους ως ξεχωριστή φυλή και όχι ως «Ούγγρους» με Μωσαϊκή πίστη»·* ***αν η χώρα ήταν πιο δημοκρατική, θα ήταν μάλλον ακόμη πιο αντισημιτική»*** (Σκοτεινή Ήπειρος, Αυτοκρατορίες, Έθνη και Μειονότητες σ. 87).

Ο Mazower τονίζει, μάλιστα, ότι **μέσα σ' αυτήν ακριβώς την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, που διαμόρφωναν ευρύτατα διαδεδομένες, ντόπιες παραδόσεις αντισημιτισμού –κοινές στις εκσυγχρονιστικές εθνικές ελίτ**, που οικοδομούσαν κράτη τόσο στις αυταρχικές όσο και στις δημοκρατικές χώρες μεγάλου μέρους της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης, ο **Χίτλερ ανήλθε στην εξουσία**. Μ' άλλα λόγια, ***«η ναζιστική Γερμανία δεν ήταν μια ανωμαλία, ούτε καν η σκαπανέας τέτοιων πολιτικών «αποκάθαρσης του έ-***

η οποία συμπεριελάμβανε από τους κωφάλαλους μέχρι εκείνους που δεν μπορούσαν να βιοποριστούν ή «τους ανίκανους να φροντίσουν τον εαυτό τους ή τις υποθέσεις τους με την συνήθη επιμέλεια». Μάλιστα, ο νεαρός τότε Γουίνστον Τσώρτσιλ περιέγραφε σε ιδιωτική του συζήτηση με τον πρωθυπουργό Άσκουιθ την υψηλή γεννητικότητα των «νοητικά υστερούντων» σε συνδυασμό με την «συρρίκνωση των απογόνων όλων των συνετών, ενεργητικών και ανώτερων κατηγοριών», ως «φοβερό κίνδυνο για την φυλή». Ο νόμος που ψηφίστηκε το 1913 για τον εγκλεισμό των «νοητικώς ελαττωματικών» πέρασε σαν οδοστρωτήρας, εκτός των άλλων, πάνω από τις ζωές χιλιάδων νέων φτωχών γυναικών που για να παρεμποδιστούν να γεννήσουν κατέληγαν σε «ειδικά ιδρύματα», ύστερα από μια απλή καταγγελία είτε των γονιών, είτε κάποιου γιατρού είτε ενός εργοδότη είτε βέβαια του συζύγου, για να «συγκατοικήσουν» με τους υπόλοιπους «νοητικώς ελαττωματικούς» για χρόνια ολάκερα. Την ίδια στιγμή που η βρετανική «λύση» του εγκλεισμού εθεωρείτο δαπανηρή, κράτη –όπως οι ΗΠΑ– έφθασαν το 1921 να έχουν διαπράξει στείρωση σε 2.233 άτομα, νομίμως, ενώ το θέμα συζητιόταν ευρέως τόσο στην Σκανδιναβία όσο και στην Γερμανία όπου εφαρμοζόταν, επίσης, «ατύπως».

Είναι φανερό, ότι ο ευρύτερος κυριαρχικός προσανατολισμός βρίσκεται για μιαν ακόμη φορά στον έλεγχο της κοινωνικής μνήμης. Όταν εντείνονται οι προσπάθειες που τείνουν στον ασφυκτικότερο έλεγχο της καταγραφής της ιστορίας, στην άτεγκτη στάση απέναντι σε όσους διαφοροποιούνται με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, οι προσπάθειες αυτές έρχονται να συμβαδίσουν με την ένταση στην επίδειξη σκληρότητας εκ μέρους των πλέον σημαντικών τμημάτων της κυριαρχίας. Οι μειονότητες (θρησκευτικές ή φυλετικές ή εθνοτικές), για μιαν ακόμη φορά, αποτελούν και θα αποτελέσουν την εύφλεκτο ύλη, είτε για την συγκρότηση

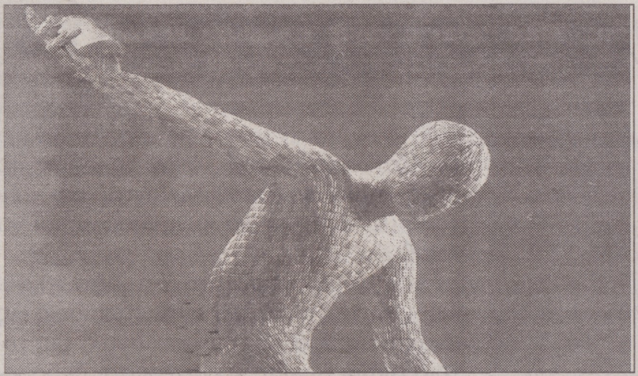
της λεγόμενης Μέσης Ανατολής, είτε του νέου θαυμαστού κόσμου που μοιράζονται οι κυρίαρχοι. Ο διαμελισμός προϋποθέτει την ενοποίηση και η ενοποίηση τον διαμελισμό. Οι ορέξεις των μειονοτήτων οφείλουν να μεγαλώσουν, τόσο όσο άλλες φορές είναι αναγκαίο για τους κυριαρχικούς σχεδιασμούς εκατομμύρια ζωές να βιαστούν με κάθε τρόπο, να σπρωχθούν με την βία από το ένα σημείο στο άλλο σαν τα πλέον άμοιρα πιόνια. Τα σύνορα αλλάζουν, ανοίγουν ή κλείνουν, πάντα σύμφωνα με τα σχέδια των κυριαρχικών ανασυγκροτήσεων.

Όσο για τα κροκοδείλια δάκρυα των δημοκρατών, δεν μπορούν παρά να μας υπενθυμίζουν την πάγια προσήλωσή τους στην διαπίστωση του Ηράκλειτου που ανέφερε ότι «πόλεμος πάντων πατήρ». Και από ότι φαίνεται συμφωνούν, επίσης, ότι οι εξελίξεις απαιτούν πολέμους με ιδιαίτερη σκληρότητα την οποία θα δικαιολογήσουν με κάθε τρόπο….

Συσπείρωση Αναρχικών

Η διπλή δολοφονία των ακροδεξιών bodybuilders: ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ, ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η δολοφονία των δύο bodybuilders από δύο δεκαοχτάχρονους που γυμνάζονταν στο ίδιο γυμναστήριο και είχαν σαν διατροφικό, γυμναστικό και ιδεολογικό μέντορα τον έναν από τους δύο δολοφονημένους, θα μπορούσε να είχε περάσει στα αστυνομικά δελτία των ειδήσεων σαν ένα γεγονός από τα πολλά που καλύπτονται. Όμως, τα τατουάζ με τις σβάστικες και άλλα αρχαιοελληνικά σύμβολα που είχε ο ένας από τους δολοφονημένους, τα χουντικά σχόλια του άλλου θύματος σε σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς

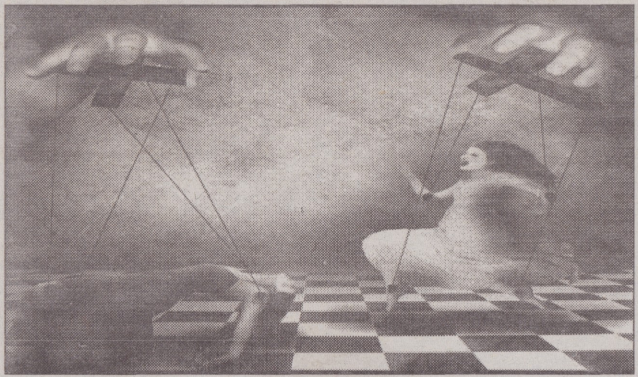
και οι φωτογραφίες του σε συγκεντρώσεις της Χρυσής Αυγής, έδωσαν αφορμή για σπεκουλάρισμα, παραφιλολογία και διαθέσεις που ήταν έτοιμες για περισσότερο αίμα.

Μέχρι να αποσαφηνιστεί περί τίνος πρόκειται, τα ΜΜΕ έπαιζαν με τις λέξεις δίνοντας έμφαση στα τατού με τις σβάστικες του ενός εκ των δολοφονηθέντων και διαμόρφωναν κλίμα για πολιτικό ή φυλετικό έγκλημα, ακονίζοντας έτσι τα μαχαίρια τους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της ακροδεξιάς ιστοσελίδας defence net όπου αναπαρήγαγε ότι οι δολοφόνοι είναι αλβανικής καταγωγής. Βέβαια, οι δολοφόνοι όχι μόνο δεν ήταν αλβανικής καταγωγής αλλά έλληνες και μάλιστα ο ένας από τους δύο με σβάστικα στο μπράτσο του. Η Χρυσή Αυγή αρκέστηκε να ασχοληθεί με τον Παπαδημούλη που αποκάλεσε Ναζί τους δολοφονημένους, αποφεύλά ζητάς και δικαιοσύνη γι' αυτούς που σκότωσαν τους κατ' εσένα Ναζί (άλλοι τόσοι ψήφοι να πάνε χαμένοι;).

Σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στεροειδών αναβολικών

Μια σημαντική πτυχή στο εν λόγω γεγονός είναι αυτή των αναβολικών. Τα αναβολικά επιδρούν ψυχικά και σωματικά στα άτομα που τα λαμβάνουν, διαστρεβλώνοντας το σώμα και τον ψυχισμό τους. Στο συγκεκριμένο γεγονός φαίνεται πως έπαιξαν σημαντικό ρόλο, καθώς θύτες και θύματα ήταν εθισμένοι σ' αυτά.

Πολλοί γνωρίζουν τις επιδράσεις των αναβολικών στο σώμα, όπως η αύξηση της μυϊκής μάζας και βάρους, αλλά ίσως να μην γνωρίζουν τις επιπτώσεις, σωματικές και ψυχολογικές. Γενικά, τα στεροειδή αναβολικά μπορούν να προκαλέσουν αυξημένη ηπατική λειτουργία, ύφεση της φυσικής παραγωγής τεστοστερόνης, αύξηση των επιπέδων χοληστερόλης και της αρτηριακής πίεσης, διαταραχή της λειτουργίας του θυρεοειδούς, πονοκεφάλους, ρινορραγία, κράμπες, ανάπτυξη γυναικομαστίας στους άνδρες, έλλειψη ευαισθησίας στην ινσουλίνη, ανδρογονικές παρενέργειες, όπως η α-

ραίωση των μαλλιών, διευρυμένος προστάτης, λιπαρό δέρμα, κατακράτηση υγρών, αύξηση της τριχοφυΐας, επιθετικότητα, καχεκτική ανάπτυξη αν ο χρήστης είναι έφηβος και τέλος επιτάχυνση ανάπτυξης όγκων.

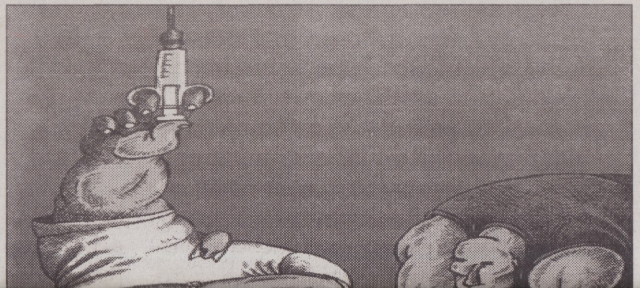
Ποιο συγκεκριμένα:

τους, είναι πολύ μεγάλη σε σχέση με τον αντίστοιχο πληθυσμό. Οι περισσότεροι χρήστες, επίσης, εμφανίζουν πολύ βίαιη συμπεριφορά και επιθετικότητα, μία κατάσταση που στα αγγλικά ονομάζεται «roid rage» (από το steroid rage). Αυτή η συμπεριφορά συνδυάζεται συχνά με διαταραχές της διάθεσης, δηλαδή κατάθλιψη και μανία. Η βίαιη συμπεριφορά και η επιθετικότητα «roid rage» σχετίζονται με την αλματώδη αύξηση της τεστοστερόνης, όμως σε περίπτωση που το άτομο θελήσει να σταματήσει την χρήση, τότε λόγω των χαμηλών επιπέδων τεστοστερόνης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα επίπεδα οιστρογόνων θα αυξηθούν, βαθμιαία θα οδηγηθεί στην κατάθλιψη. Η ελαχιστοποίηση της κατάθλιψης επιτυγχάνεται, με τη χρήση πολλών φαρμάκων τα οποία αποκαθιστούν τη φυσική παραγωγή τεστοστερόνης και οιστρογόνων. Τέλος, είναι γνωστόν ότι τα στεροειδή μπορεί να προκαλέσουν εξάρτηση και το άτομο να δυσκολεύεται ιδιαίτερα να τα σταματήσει, ακόμα και αν έχει υποστεί σημαντική σωματική ή ψυχική βλάβη.

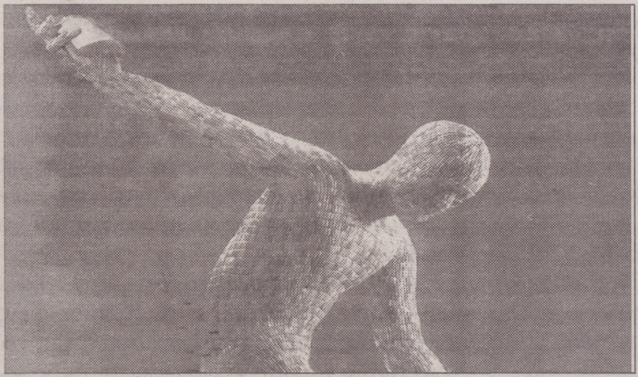
Βιομηχανία παραγωγής υπανθρώπων

Διαβάζοντας τις επιπτώσεις που μπορούν να προκαλέσουν τα αναβολικά, μπορεί κανείς εύκολα να διαπιστώσει τον εξευτελισμό και τον βιασμό της ανθρώπινης φύσης στο βωμό των σκουπιδιών του life style και του τσαμπουκά που παράγει το κράτος και η εξουσία.

Το γεγονός της δολοφονίας στην Μάνη είναι τρανό παράδειγμα σωματικής και ψυχικής αλλοτρίωσης. Οι δολοφονημένοι καθώς και οι δολοφόνοι είχαν επιλέξει ένα δρόμο φορτωμένο από κρατικά σκουπίδια όπως

μικά δελτία των ειδήσεων σαν ένα γεγονός από τα πολλά που καλύπτονται. Όμως, τα τατουάζ με τις σβάστικες και άλλα αρχαιοελληνικά σύμβολα που είχε ο ένας από τους δολοφονημένους, τα χουντικά σχόλια του άλλου θύματος σε σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς

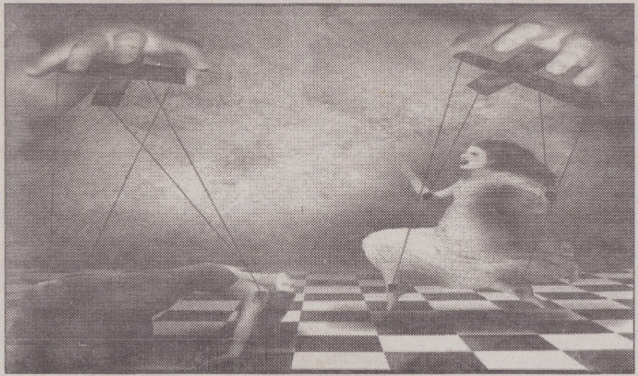
και οι φωτογραφίες του σε συγκεντρώσεις της Χρυσής Αυγής, έδωσαν αφορμή για σπεκουλάρισμα, παραφιλολογία και διαθέσεις που ήταν έτοιμες για περισσότερο αίμα.

Μέχρι να αποσαφηνιστεί περί τίνος πρόκειται, τα ΜΜΕ έπαιζαν με τις λέξεις δίνοντας έμφαση στα τατού με τις σβάστικες του ενός εκ των δολοφονηθέντων και διαμόρφωναν κλίμα για πολιτικό ή φυλετικό έγκλημα, ακονίζοντας έτσι τα μαχαίρια τους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της ακροδεξιάς ιστοσελίδας defence net όπου αναπαρήγαγε ότι οι δολοφόνοι είναι αλβανικής καταγωγής. Βέβαια, οι δολοφόνοι όχι μόνο δεν ήταν αλβανικής καταγωγής αλλά έλληνες και μάλιστα ο ένας από τους δύο με σβάστικα στο μπράτσο του. Η Χρυσή Αυγή αρκέστηκε να ασχοληθεί με τον Παπαδημούλη που αποκάλεσε Ναζί τους δολοφονημένους, αποφεύγοντας να σχολιάσει την ενδοοικογενειακή δολοφονική βία που ξέσπασε στους ευρύτερους κόλπους της, πράγμα που δεν θα το έκανε εάν οι δολοφόνοι ήταν άλλοι και όχι οι συγκεκριμένοι που ήταν φίλα προσκείμενοι σε αυτή.

Η επικρότηση ενός συγκεκριμένου τρόπου ζωής από την Χρυσή Αυγή, που επιτρέπει σιωπηρά ακόμα και την λήψη αναβολικών για την αύξηση της μυϊκής δύναμης, φαίνεται πως ισχύει μόνο όταν αυτή η δύναμη στρέφεται προς άλλους, αλλά όταν στρέφεται προς τους ίδιους ή όταν γενικώς κάτι δεν πάει καλά η τακτική αλλάζει και γίνεται δεν γνωρίζω, δεν είδα, δεν άκουσα, κοινώς τα συγκεκριμένα άτομα μεταμορφώνονται σε λανθάνοντες ως να μην υπήρξαν ποτέ (επίσης βλέπε και περίπτωση Ρουπακιά). Η συγκεκριμένη τακτική χαρακτηρίζει ανεξαιρέτως όλους τους πολιτικούς χώρους που χρησιμοποιούν τους ανθρώπους προς όφελός τους, αλλ' όμως αν κάτι δεν πάει όπως υπολογίστηκε τους πετάνε στην πάντα και δεν υπήρξαν ποτέ.

Μια σημαντική πτυχή στο εν λόγω γεγονός είναι αυτή των αναβολικών. Τα αναβολικά επιδρούν ψυχικά και σωματικά στα άτομα που τα λαμβάνουν, διαστρεβλώνοντας το σώμα και τον ψυχισμό τους. Στο συγκεκριμένο γεγονός φαίνεται πως έπαιξαν σημαντικό ρόλο, καθώς θύτες και θύματα ήταν εθισμένοι σ' αυτά.

Πολλοί γνωρίζουν τις επιδράσεις των αναβολικών στο σώμα, όπως η αύξηση της μυϊκής μάζας και βάρους, αλλά ίσως να μην γνωρίζουν τις επιπτώσεις, σωματικές και ψυχολογικές. Γενικά, τα στεροειδή αναβολικά μπορούν να προκαλέσουν αυξημένη ηπατική λειτουργία, ύφεση της φυσικής παραγωγής τεστοστερόνης, αύξηση των επιπέδων χοληστερόλης και της αρτηριακής πίεσης, διαταραχή της λειτουργίας του θυρεοειδούς, πονοκεφάλους, ρινορραγία, κράμπες, ανάπτυξη γυναικομαστίας στους άνδρες, έλλειψη ευαισθησίας στην ινσουλίνη, ανδρογονικές παρενέργειες, όπως η α-

ραίωση των μαλλιών, διευρυμένος προστάτης, λιπαρό δέρμα, κατακράτηση υγρών, αύξηση της τριχοφυΐας, επιθετικότητα, καχεκτική ανάπτυξη αν ο χρήστης είναι έφηβος και τέλος επιτάχυνση ανάπτυξης όγκων.

Ποιο συγκεκριμένα:

<u>Αναπαραγωγικό σύστημα:</u> Η λήψη τεραστίων ποσοτήτων στεροειδών από εξωγενείς πηγές ουσιαστικά «τεμπελιάζει» τον παραγωγό αδένα τεστοστερόνης (όρχεις) και δεν παράγει από μόνος του τεστοστερόνη, οδηγώντας τον σταδιακά σε ατροφία. Η μακροχρόνια λήψη τέτοιων ουσιών σταματάει τη φυσική παραγωγή τεστοστερόνης, οπότε τα άτομα μπορεί για το υπόλοιπο της ζωής τους να λαμβάνουν χαμηλή δόση τεστοστερόνης.

Στις γυναίκες έχει παρατηρηθεί αυτό που μπορεί να ονομαστεί ως αρρενοποίηση. Τα πιο συνήθη χαρακτηριστικά είναι η εμβάθυνση της φωνής, η εμφάνιση ακμής και τριχοφυΐας στο πρόσωπο, η διακοπή της περιόδου καθώς και μείωση του στήθους. Ο γυναικείος οργανισμός από την λήψη στεροειδών αναβολικών μπερδεύεται τόσο ώστε μπορεί να παρατηρηθεί και αύξηση του μεγέθους της κλειτορίδας.

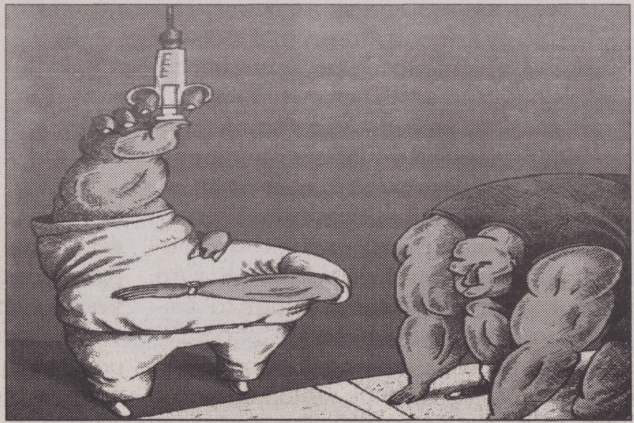
<u>Καρδιαγγειακό σύστημα:</u> Η χρήση αναβολικών στεροειδών αυξάνει την αρτηριακή πίεση κατά 10-

συχνά με διαταραχές της διάθεσης, δηλαδή κατάθλιψη και μανία. Η βίαιη συμπεριφορά και η επιθετικότητα «roid rage» σχετίζονται με την αλματώδη αύξηση της τεστοστερόνης, όμως σε περίπτωση που το άτομο θελήσει να σταματήσει την χρήση, τότε λόγω των χαμηλών επιπέδων τεστοστερόνης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα επίπεδα οιστρογόνων θα αυξηθούν, βαθμιαία θα οδηγηθεί στην κατάθλιψη. Η ελαχιστοποίηση της κατάθλιψης επιτυγχάνεται, με τη χρήση πολλών φαρμάκων τα οποία αποκαθιστούν τη φυσική παραγωγή τεστοστερόνης και οιστρογόνων. Τέλος, είναι γνωστόν ότι τα στεροειδή μπορεί να προκαλέσουν εξάρτηση και το άτομο να δυσκολεύεται ιδιαίτερα να τα σταματήσει, ακόμα και αν έχει υποστεί σημαντική σωματική ή ψυχική βλάβη.

Βιομηχανία παραγωγής υπανθρώπων

Διαβάζοντας τις επιπτώσεις που μπορούν να προκαλέσουν τα αναβολικά, μπορεί κανείς εύκολα να διαπιστώσει τον εξευτελισμό και τον βιασμό της ανθρώπινης φύσης στο βωμό των σκουπιδιών του life style και του τσαμπουκά που παράγει το κράτος και η εξουσία.

Το γεγονός της δολοφονίας στην Μάνη είναι τρανό παράδειγμα σωματικής και ψυχικής αλλοτρίωσης. Οι δολοφονημένοι καθώς και οι δολοφόνοι είχαν επιλέξει ένα δρόμο φορτωμένο από κρατικά σκουπίδια όπως

ντρόγκες, γρήγορες μηχανές και αμάξια, νυχτερινά in μαγαζιά, νταηλίκια και μαγκιά, πασπαλισμένα με μια επίσης μοδάτη εθνικιστική ιδεολογία για να νοιώθουν ότι έχουν και άποψη.

Η προ λίγων ημερών σύγκληση συμβουλίου με θέμα την αντιμετώπιση των αναβολικών ουσιών, με τους υπουργούς Κικίλια, Βορίδη και Ανδριανού, καθώς και μπάτσων αξιωματικών, μόνο μειδιάματα μπορεί να προκαλέσει καθώς ο λύκος ποτέ δεν φυλάει τα πρόβατα. Οι συνιστάμενοι ξέχασαν το όργιο των αναβολικών που έφτασε σε αποκορύφωμα πριν από δέκα χρόνια για τις ανάγκες των μεταλλίων στους Ολυμπιακούς αγώνες και την μετέπειτα εθνική υπερηφάνεια. Ξέχασαν ότι το φού-

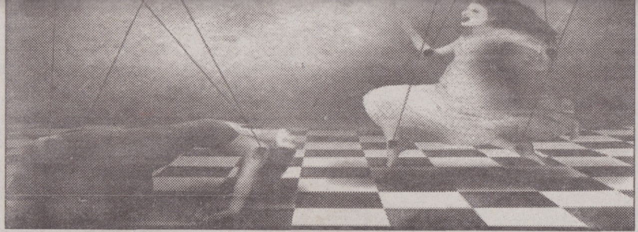
αίμα.

Μέχρι να αποσαφηνιστεί περί τίνος πρόκειται, τα ΜΜΕ έπαιζαν με τις λέξεις δίνοντας έμφαση στα τατού με τις σβάστικες του ενός εκ των δολοφονηθέντων και διαμόρφωναν κλίμα για πολιτικό ή φυλετικό έγκλημα, ακονίζοντας έτσι τα μαχαίρια τους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της ακροδεξιάς ιστοσελίδας defence net όπου αναπαρήγαγε ότι οι δολοφόνοι είναι αλβανικής καταγωγής. Βέβαια, οι δολοφόνοι όχι μόνο δεν ήταν αλβανικής καταγωγής αλλά έλληνες και μάλιστα ο ένας από τους δύο με σβάστικα στο μπράτσο του. Η Χρυσή Αυγή αρκέστηκε να ασχοληθεί με τον Παπαδημούλη που αποκάλεσε Ναζί τους δολοφονημένους, αποφεύγοντας να σχολιάσει την ενδοοικογενειακή δολοφονική βία που ξέσπασε στους ευρύτερους κόλπους της, πράγμα που δεν θα το έκανε εάν οι δολοφόνοι ήταν άλλοι και όχι οι συγκεκριμένοι που ήταν φίλα προσκείμενοι σε αυτή.

Η επικρότηση ενός συγκεκριμένου τρόπου ζωής από την Χρυσή Αυγή, που επιτρέπει σιωπηρά ακόμα και την λήψη αναβολικών για την αύξηση της μυϊκής δύναμης, φαίνεται πως ισχύει μόνο όταν αυτή η δύναμη στρέφεται προς άλλους, αλλά όταν στρέφεται προς τους ίδιους ή όταν γενικώς κάτι δεν πάει καλά η τακτική αλλάζει και γίνεται δεν γνωρίζω, δεν είδα, δεν άκουσα, κοινώς τα συγκεκριμένα άτομα μεταμορφώνονται σε λανθάνοντες ως να μην υπήρξαν ποτέ (επίσης βλέπε και περίπτωση Ρουπακιά). Η συγκεκριμένη τακτική χαρακτηρίζει ανεξαιρέτως όλους τους πολιτικούς χώρους που χρησιμοποιούν τους ανθρώπους προς όφελός τους, αλλ' όμως αν κάτι δεν πάει όπως υπολογίστηκε τους πετάνε στην πάντα και δεν υπήρξαν ποτέ.

Ενδεικτικό της αμηχανίας που ακολούθησε μετά την δημοσιοποίηση του προφίλ των δολοφόνων ήταν και η μοτοπορεία πολλών φίλων των δολοφονημένων στην πόλη της Καλαμάτας. Η φαινομενικά χωρίς λόγο μοτοπορεία που έγινε μετά την κηδεία του ενός δολοφονημένου, έμοιαζε σαν μια άτυπη και βουβή επίδειξη δύναμης χωρίς ξέσπασμα, λόγω του ότι οι δολοφόνοι δεν ήταν αυτοί που ίσως θα περίμεναν.

Από την άλλη ο Παπαδημούλης του Σύριζα θυμήθηκε, εκ των υστέρων, ότι ένας από τα θύματα τον απειλούσε ηλεκτρονικά και θέλησε να δείξει πως κόπτεται να αποδοθεί η δικαιοσύνη ακόμα και γι' αυτόν που τον απειλούσε, παρ' ότι κατ' αυτόν ήταν Ναζί. Αυτό είναι μεγαλείο δικαιοσύνης αλλά και πολιτικής, γιατί έτσι παραμένεις αντιφασίστας (τόσοι ψήφοι να πάνε χαμένοι;) αλ-

ραίωση των μαλλιών, διευρυμένος προστάτης, λιπαρό δέρμα, κατακράτηση υγρών, αύξηση της τριχοφυΐας, επιθετικότητα, καχεκτική ανάπτυξη αν ο χρήστης είναι έφηβος και τέλος επιτάχυνση ανάπτυξης όγκων.

Ποιο συγκεκριμένα:

Αναπαραγωγικό σύστημα: Η λήψη τεραστίων ποσοτήτων στεροειδών από εξωγενείς πηγές ουσιαστικά «τεμπελιάζει» τον παραγωγό αδένα τεστοστερόνης (όρχεις) και δεν παράγει από μόνος του τεστοστερόνη, οδηγώντας τον σταδιακά σε ατροφία. Η μακροχρόνια λήψη τέτοιων ουσιών σταματάει τη φυσική παραγωγή τεστοστερόνης, οπότε τα άτομα μπορεί για το υπόλοιπο της ζωής τους να λαμβάνουν χαμηλή δόση τεστοστερόνης.

Στις γυναίκες έχει παρατηρηθεί αυτό που μπορεί να ονομαστεί ως αρρενοποίηση. Τα πιο συνήθη χαρακτηριστικά είναι η εμβάθυνση της φωνής, η εμφάνιση ακμής και τριχοφυΐας στο πρόσωπο, η διακοπή της περιόδου καθώς και μείωση του στήθους. Ο γυναικείος οργανισμός από την λήψη στεροειδών αναβολικών μπερδεύεται τόσο ώστε μπορεί να παρατηρηθεί και αύξηση του μεγέθους της κλειτορίδας.

Καρδιαγγειακό σύστημα: Η χρήση αναβολικών στεροειδών αυξάνει την αρτηριακή πίεση κατά 10-12mmHg. Συγχρόνως μεγαλώνει την «κακή» χοληστερίνη και μικραίνει την «καλή», με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απόφραξης των αρτηριών της καρδιάς και του εγκεφάλου. Οι περισσότεροι θάνατοι χρηστών τέτοιων αναβολικών ουσιών προέρχονται από αρρυθμίες, καρδιακή ανεπάρκεια και εμφράγματα.

Ήπαρ: Η εισαγωγή στον ανθρώπινο οργανισμό τέτοιων ουσιών μεταμορφώνει το ήπαρ σε μια μηχανή που δουλεύει συνεχώς υπερωρίες και είναι έτοιμη να τιναχτεί στον αέρα, με αποτέλεσμα να αυξάνονται στο κατακόρυφο τα ένζυμα του συκωτιού.

Οι επιδράσεις σε ψυχολογικό επίπεδο είναι πολλές και καταστροφικές για το άτομο-χρήστη, καθώς και για τους γύρω του. Η πιθανότητα αυτοκτονίας, μετά από παρατεταμένη χρήση στεροειδών ή μετά τη διακοπή

Το γεγονός της δολοφονίας στην Μάνη είναι τρανό παράδειγμα σωματικής και ψυχικής αλλοτρίωσης. Οι δολοφονημένοι καθώς και οι δολοφόνοι είχαν επιλέξει ένα δρόμο φορτωμένο από κρατικά σκουπίδια όπως

ντρόγκες, γρήγορες μηχανές και αμάξια, νυχτερινά in μαγαζιά, νταηλίκια και μαγκιά, πασπαλισμένα με μια επίσης μοδάτη εθνικιστική ιδεολογία για να νοιώθουν ότι έχουν και άποψη.

Η προ λίγων ημερών σύγκληση συμβουλίου με θέμα την αντιμετώπιση των αναβολικών ουσιών, με τους υπουργούς Κικίλια, Βορίδη και Ανδριανού, καθώς και μπάτσων αξιωματικών, μόνο μειδιάματα μπορεί να προκαλέσει καθώς ο λύκος ποτέ δεν φυλάει τα πρόβατα. Οι συνιστάμενοι ξέχασαν το όργιο των αναβολικών που έφτασε σε αποκορύφωμα πριν από δέκα χρόνια για τις ανάγκες των μεταλλίων στους Ολυμπιακούς αγώνες και την μετέπειτα εθνική υπερηφάνεια. Ξέχασαν ότι το φούσκωμα από εθνική υπερηφάνεια δεν ήταν άλλο από το φούσκωμα που προκαλούν τα αναβολικά. Αλλά, βλέπετε, ο εθνικός σκοπός άγιαζε τα μέσα. Η δημιουργία τέτοιου είδους υπανθρώπων και ανθρωποειδών εξαρτωμένων από ουσίες και αγκυλωμένων σε αξίες που εξευτελίζουν την ύπαρξη τους, προσβάλει την ανθρωπινότητα τού κάθε ατόμου ξεχωριστά, γεννώντας στρατιές εξαρτημένων.

Το κράτος γνωρίζει, ότι ο άνθρωπος μαριονέτα μπορεί να παίξει όποιο έργο επιθυμεί αυτό και συγχρόνως να ζει την ψευδαίσθηση ότι είναι ελεύθερος και δυνατός. Μόνο που η δύναμη και η ελευθερία δεν κρύβονται στους φουσκωμένους μύες, ούτε στις αξίες-σκουπίδια που προβάλει το κράτος.

Ελευθερόκοκκος

Κοινωνία και μια «αιρετική»

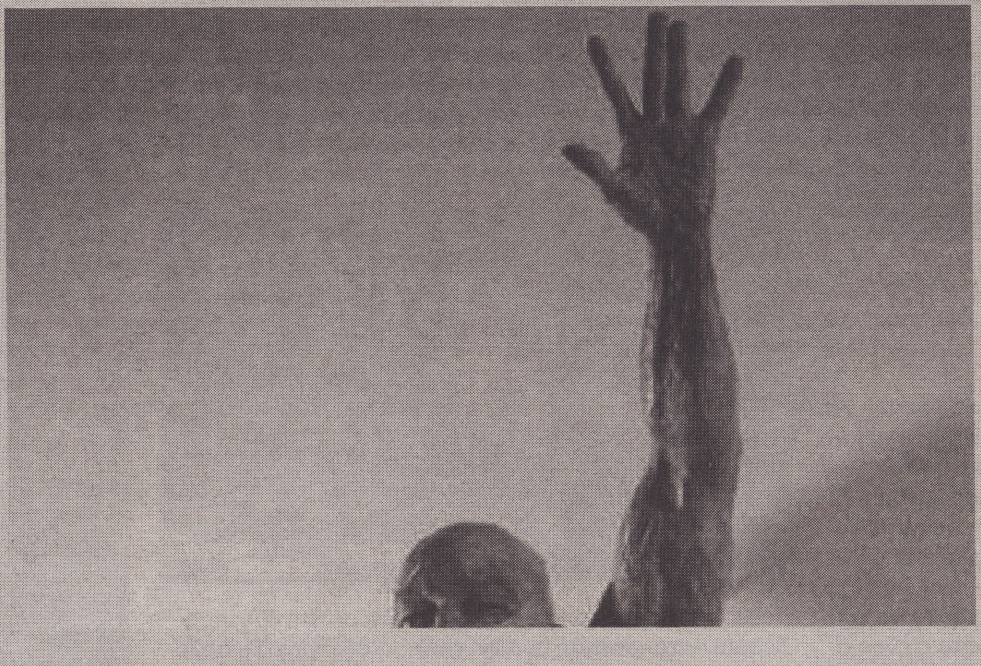
Πολλά απ' όσα κάνουμε ή λέμε, πολλά απ' όσα νιώθουμε ακόμη για τον εαυτό μας και τους άλλους περνάνε μέσα από το μεγάλο κοινωνικό φίλτρο. Η κοινωνία συχνά είναι αυτή που παίζει το ρόλο κλειδί για την ερμηνεία αυτού που, συμβατικά, ονομάζεται πραγματικότητα. Η ακαδημαϊκής υφής μελέτη της είναι ολόκληρος επιστημονικός κλάδος. Αλλά για έναν αναρχικό η κοινωνία δεν είναι ένα σύνολο ουδέτερα φορτισμένο. Επόμενο είναι, λοιπόν, να αναρωτηθούμε αν μπορεί η Αναρχία να υπάρξει σε μια κοινωνία, αν είναι αντικοινωνική και για ποιο λόγο, τέλος πάντων, μιλάμε για κοινωνικούς αγώνες.

Θεωρούμε πως οι απόψεις των αναρχικών παρουσιάζουν θεμελιώδεις αποκλίσεις, ως προς τον προσδιορισμό της κοινωνίας –δομικά και ιστορικά–, αλλά και σχετικά με την στάση των αγωνιζόμενων ανθρώπων απέναντί της. Το παρόν κείμενο, ουδόλως έχει ως σκοπούμενο «να βάλει τα πράγματα στην θέση τους», ούτε βεβαίως διεκδικεί τον τίτλο του αλάθητου. Ας λογιστεί ως μία ακόμη προσπάθεια αναρχικής ομάδας να προσθέσει κάτι επί πλέον στο όλον της αναρχικής θεώρησης για το ζήτημα, επιχειρώντας να προσεγγίσει και τούτο με μια συνολικά απελευθερωτική οπτική. Τι είναι, λοιπόν, η κοινωνία για τους αναρχικούς; Τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο κοινωνικοί αγώνες; Μήπως πολλοί ενδιαφερόμενοι περί των εν λόγω ζητημάτων βρίσκονται σε ένα διαρκές μπέρδεμα –κι όχι αδίκως–, όσον αφορά την σχέση αναρχικής θεώρησης-κοινωνίας; Ας δούμε, λοιπόν, ένα-ένα τα άνωθι, με σκοπούμενο βεβαίως την αποσαφήνιση κι επ' ουδενί την δημιουργία επί πλέον σύγχυσης.

Η κοινωνία κατ' αρχάς σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ειδωθεί ως μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων. Δεν σχηματοποιήθηκε, λοιπόν, για να καλύψει τις φυσικές ανάγκες τους· η κοινοτική συμβίωση τους προσέφερε και με το

νεται πως η κατ' αρχήν ύπαρξη και εν συνεχεία διεύρυνση της κοινωνίας σε πλέον πολύπλοκες και κυριαρχικές δομές είναι το μείζον ζητούμενο για να κρατούν τους ανθρώπους υποταγμένους. Έτσι γεννάται η πρώτη πόλη και κατ' επέκταση το σπέρμα της πρώιμης κρατικής οντότητας.

Σημαντικότατο ρόλο σε μια τέτοια εξέλιξη διαδραμάτισε, επίσης, το ιδιαίτερα πεπερασμένο της εύφορης τότε γης· οι καλλιέργειες έπρεπε να βρίσκονται δίπλα σε ποτάμια, διότι τα τεχνικά μέσα για άρδευση ήταν μηδαμινά. Το ιερατείο κρατά για λογαριασμό του τα εκλεκτότερα καλλιεργήσιμα εδάφη και τα υπόλοιπα τα διανέμει στους λακέδες του· οι άλλοι ή λαμβάνουν μικροσκοπικά αγροτεμάχια ή –ως επί το πλείστον– δουλεύουν μεροκάματα στους πρώτους στην ιστορία, φέροντες επάξια τον τίτλο «έχοντες και κατέχοντες». **Η μισθωτή σκλαβιά, λοιπόν, είναι εν τη γενέσει της κοινωνικό φαινόμενο –όπως και κάθε μορφή σκλαβιάς– κάτι που ωστόσο ήταν πλήρως ά-**

το πόσο συχνά επαναλαμβάνονται. Οι αρχηγικές ομάδες προφανώς αντλούν τη δύναμή τους από την παλαιότητά τους, την οποία κι έχουν ήδη λάβει κληρονομικά. Το παρελθόν ιδεολογικοποιείται.

Το ιερατείο που προκύπτει και διαμορφώνεται τότε, αντιλαμβανόμενο τα τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά της γεωργίας από αυτά του κυνηγιού/τροφοσυλλογής, αναβαθμίζει τον ρόλο του, πείθοντας τους εξουσιαζόμενους (πλέον) ανθρώπους, πως η διαμεσολάβηση του με το υπερβατικό καθορίζει το μέγεθος και την ποιότητα της αγροτικής παραγωγής· την επιβίωση ή τον αφανισμό

για «χάρη» της κοινωνίας και του πολιτισμού. Οι Cherokee, επίσης, διέσωσαν τον κοινοτισμό τους, μιας και κατάφεραν να συνταιριάξουν αρμονικά το κυνήγι και την συλλογή καρπών, με την γεωργία σε μικρή κλίμακα. Ο λόγος ίσως που εμφανίζονται αυτές οι εξαιρέσεις είναι η ίδια η κοσμοαντίληψη αυτών των κοινοτήτων. Άλλωστε, σε πολλές περιπτώσεις, συγχρόνως με τις νέες πόλεις που εμφανίζονται, εξακολουθούν να υπάρχουν νομάδες κυνηγοί-τροφοσυλλέκτες. Αυτοί αφανίζονται σταδιακά, όταν τα δάση σε μεγάλο βαθμό αποψιλώνονται και δεν τους μένει τόπος να κυνηγήσουν και να κινηθούν.

Δεν είναι αυτονόητο ότι αφού καλλιεργείς τη γη, θα την αντιμετωπίσεις ως ιδιοκτησία σου. Κατάντησε, όμως, μια τέτοια αντιμετώπιση να θεωρείται δεδομένη. Η καλλιέργεια των σπόρων και η συγκομιδή σε μικρή κλίμακα και σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές συνθήκες μπορεί να είναι απλώς ένα συμπλήρωμα διατροφής, μια επιπλέον πηγή τροφής για την κοινότητα. Δεν συνεπάγεται ότι θα θεωρηθεί ιδιοκτησία, θα προκύπτει πλεόνασμα τροφής που θα συσσωρεύεται και θα δημιουργεί οικονομικές ή άλλες διακρίσεις που εμφανίστηκαν στις κοινωνικές δομές. Για αυτό και, χωρίς να περάσουν στο στάδιο της ιδιοκτησίας, αυτές οι κοινότητες παρέμεναν ως τέτοιες, χωρίς να μετατραπούν σε κοινωνίες. Όπως ήδη, όμως, ανεφέρθη, οι περιπτώσεις αυτές αποτελούν εξαίρεση· η ενασχόληση των ανθρώπων με την γεωργία, εδώ-

Η ακαδημαϊκής ύφης μελέτη της είναι ολόκληρος επιστημονικός κλάδος. Αλλά για έναν αναρχικό η κοινωνία δεν είναι ένα σύνολο ουδέτερα φορτισμένο. Επόμενο είναι, λοιπόν, να αναρωτηθούμε αν μπορεί η Αναρχία να υπάρξει σε μια κοινωνία, αν είναι αντικοινωνική και για ποιο λόγο, τέλος πάντων, μιλάμε για κοινωνικούς αγώνες.

Θεωρούμε πως οι απόψεις των αναρχικών παρουσιάζουν θεμελιώδεις αποκλίσεις, ως προς τον προσδιορισμό της κοινωνίας –δομικά και ιστορικά–, αλλά και σχετικά με την στάση των αγωνιζόμενων ανθρώπων απέναντί της. Το παρόν κείμενο, ουδόλως έχει ως σκοπούμενο «να βάλει τα πράγματα στην θέση τους», ούτε βεβαίως διεκδικεί τον τίτλο του αλάθητου. Ας λογιστεί ως μία ακόμη προσπάθεια αναρχικής ομάδας να προσθέσει κάτι επί πλέον στο όλον της αναρχικής θεώρησης για το ζήτημα, επιχειρώντας να προσεγγίσει και τούτο με μια συνολικά απελευθερωτική οπτική. Τι είναι, λοιπόν, η κοινωνία για τους αναρχικούς; Τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο κοινωνικοί αγώνες; Μήπως πολλοί ενδιαφερόμενοι περί των εν λόγω ζητημάτων βρίσκονται σε ένα διαρκές μπέρδεμα –κι όχι αδίκως–, όσον αφορά την σχέση αναρχικής θεώρησης-κοινωνίας; Ας δούμε, λοιπόν, ένα-ένα τα άνωθι, με σκοπούμενο βεβαίως την αποσαφήνιση κι επ' ουδενί την δημιουργία επί πλέον σύγχυσης.

Η κοινωνία κατ' αρχάς σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ειδωθεί ως μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων. Δεν σχηματοποιήθηκε, λοιπόν, για να καλύψει τις φυσικές ανάγκες τους· η κοινοτική συμβίωση τούς προσέφερε και με το παραπάνω, ο,τιδήποτε πραγματικά επιθυμούσαν. Όταν ο άνθρωπος μετέβαλε τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον και το είδε ως τόπο με καθορισμένα όρια, δομημένα με σχέσεις ιδιοκτησίας με τη γη, τότε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι γεννήθηκαν οι πρώτες κοινωνίες, ως προϊόντα του πολιτισμού του. Αυτή η μεταβολή δεν είναι μια χρονική στιγμή, βέβαια, δεν συνέβη σε μια μέρα ούτε παντού ταυτόχρονα. Είναι μια μετάβαση σε μιαν άλλη εμπειρία, ένα πέρασμα στον πολιτισμό και τις κοινωνικές του δομές, μια άλλου είδους ζωή. Με άλλα λόγια, η κοινωνία προέκυψε, όταν οι πρώτες α-

Σημαντικότατο ρόλο σε μια τέτοια εξέλιξη διαδραμάτισε, επίσης, το ιδιαίτερα πεπερασμένο της εύφορης τότε γης· οι καλλιέργειες έπρεπε να βρίσκονται δίπλα σε ποτάμια, διότι τα τεχνικά μέσα για άρδευση ήταν μηδαμινά. Το ιερατείο κρατά για λογαριασμό του τα εκλεκτότερα καλλιεργήσιμα εδάφη και τα υπόλοιπα τα διανέμει στους λακέδες του· οι άλλοι ή λαμβάνουν μικροσκοπικά αγροτεμάχια ή –ως επί το πλείστον– δουλεύουν μεροκάματα στους πρώτους στην ιστορία, φέροντες επάξια τον τίτλο «έχοντες και κατέχοντες». **Η μισθωτή σκλαβιά, λοι-**

εργίας από αυτά του κυνηγιού/τροφοσυλλογής, αναβαθμίζει τον ρόλο του, πείθοντας τους εξουσιαζόμενους (πλέον) ανθρώπους, πως η διαμεσολάβηση

χρόνως με τις νέες πόλεις που εμφανίζονται, εξακολουθούν να υπάρχουν νομάδες κυνηγοί-τροφοσυλλέκτες. Αυτοί α-

Κοινωνία και μια «αιρετική»

πόν, είναι εν τη γενέσει της κοινωνικό φαινόμενο –όπως και κάθε μορφή σκλαβιάς–, κάτι που ωστόσο ήταν πλήρως άγνωστο για τις ελεύθερες κοινότητες κυνηγών-τροφοσυλλεκτών. Φυλακίζει όχι μόνο τη γη, μα και τα ζώα και τα πάντα αποκτούν εμπορική αξία. Γι' αυτό, λίγο αργότερα, εμφανίζονται και πόλεις, που δεν ιδρύονται απαραίτητα σε εύφορα εδάφη, αλλά σε ευνοϊκά για τις συναλλαγές σταυροδρόμια. Αυτά εν ολίγοις σχετικά με την γέννηση των κοινωνιών. Δεν θα μακρηγορήσουμε περισσότερο γι' αυτό, μιας και από μια αναλυτική προσέγγιση του ζητήματος, θα προέκυπτε υλικό αρκετό όχι για κείμενο, αλλά για ολόκληρο βιβλίο.

Ωστόσο, αυτό που γίνεται φανερό εί-

του με το υπερβατικό καθορίζει το μέγεθος και την ποιότητα της αγροτικής παραγωγής· την επιβίωση ή τον αφανισμό τους με άλλα λόγια. Έτσι, στις πρώτες κοινωνίες ο ιερέας δεν είναι πλέον σαμάνος· δεν είναι πνευματικός αδερφός των υπολοίπων, αλλά εξουσιαστής. Ο βασιλιάς-ιερέας αποκτάει σιγά-σιγά το παλάτι του, όπου φυλάσσονται τα αποθέματα της πόλης. Γύρω από τους ιερείς, αναπτύσσεται μια κάστα έμμισθων μπράβων, για την προάσπιση των συμφερόντων της πρώτης στην ιστορία άρχουσας τάξης. Βεβαίως, η κάστα αυτή απολαμβάνει προνόμια και μαζί με τους μετέχοντες στο ιερατείο, γίνονται οι πρώτοι ιδιοκτήτες, όχι πλέον απλών εργαλείων, αλλά γης που παράγει τροφή. Θα ήταν αδια-

φανίζονται σταδιακά, όταν τα δάση σε μεγάλο βαθμό αποψιλώνονται και δεν τους μένει τόπος να κυνηγήσουν και να κινηθούν.

Δεν είναι αυτονόητο ότι αφού καλλιεργείς τη γη, θα την αντιμετωπίσεις ως ιδιοκτησία σου. Κατάντησε, όμως, μια τέτοια αντιμετώπιση να θεωρείται δεδομένη. Η καλλιέργεια των σπόρων και η συγκομιδή σε μικρή κλίμακα και σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές συνθήκες μπορεί να είναι απλώς ένα συμπλήρωμα διατροφής, μια επιπλέον πηγή τροφής για την κοινότητα. Δεν συνεπάγεται ότι θα θεωρηθεί ιδιοκτησία, θα προκύπτει πλεόνασμα τροφής που θα συσσωρεύεται και θα δημιουργεί οικονομικές ή άλλες διακρίσεις που εμφανίστηκαν στις κοινωνικές δομές. Για αυτό και, χωρίς να περάσουν στο στάδιο της ιδιοκτησίας, αυτές οι κοινότητες παρέμεναν ως τέτοιες, χωρίς να μετατραπούν σε κοινωνίες. Όπως ήδη, όμως, ανέφερθη, οι περιπτώσεις αυτές αποτελούν εξαίρεση· η ενασχόληση των ανθρώπων με την γεωργία, έδωσε λαβή στο ιερατείο, να οργανώσει τις δομές κυριαρχίας, σχηματοποιώντας ταυτοχρόνως την πρώτη κοινωνική ελίτ. Δεν είναι τυχαίο ότι στα μινωικά ανάκτορα, για παράδειγμα, καλλιεργούνταν δέντρα, όπως η ελιά, η οποία χρειαζόταν πολύ χρόνο και φροντίδα, προκειμένου να ευδοκιμήσουν. Υπήρχε, όμως, ήδη η ισχυρή εξουσία, που θα επέβαλε την εντατική δουλειά στους υπηκόους, προκειμένου να προκύψει μεγάλη παραγωγή. Μάλιστα, η καλλιέργεια της ελιάς προήλθε απ' την Αίγυπτο, όπου οι ανάλογες δομές είχαν εμφανιστεί νωρίτερα.

Ας συνοψίσουμε, λοιπόν. Η κοινωνία

κοί αγώνες; Μήπως πολλοί ενδιαφερόμενοι περί των εν λόγω ζητημάτων βρίσκονται σε ένα διαρκές μπέρδεμα –κι όχι αδίκως–, όσον αφορά την σχέση αναρχικής θεώρησης-κοινωνίας; Ας δούμε, λοιπόν, ένα-ένα τα άνωθι, με σκοπούμενο βεβαίως την αποσαφήνιση κι επ' ουδενί την δημιουργία επί πλέον σύγχυσης.

Η κοινωνία κατ' αρχάς σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ειδωθεί ως μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων. Δεν σχηματοποιήθηκε, λοιπόν, για να καλύψει τις φυσικές ανάγκες τους· η κοινοτική συμβίωση τούς προσέφερε και με το παραπάνω, ο,τιδήποτε πραγματικά επιθυμούσαν. Όταν ο άνθρωπος μετέβαλε τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον και το είδε ως τόπο με καθορισμένα όρια, δομημένα με σχέσεις ιδιοκτησίας με τη γη, τότε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι γεννήθηκαν οι πρώτες κοινωνίες, ως προϊόντα του πολιτισμού του. Αυτή η μεταβολή δεν είναι μια χρονική στιγμή, βέβαια, δεν συνέβη σε μια μέρα ούτε παντού ταυτόχρονα. Είναι μια μετάβαση σε μιαν άλλη εμπειρία, ένα πέρασμα στον πολιτισμό και τις κοινωνικές του δομές, μια άλλου είδους ζωή. Με άλλα λόγια, η κοινωνία προέκυψε, όταν οι πρώτες αγροτικές κοινότητες (και όχι κοινωνίες), με «πρωτοβουλία» της πρωτογενούς εξουσίας –που εδραζόταν στην θεσμισμένη μεταφυσική– προχώρησαν στην δημιουργία ιερατείων.

Στην μεταφυσική των πρώτων αγροτικών κοινωνιών προστίθενται στοιχεία επιβολής ξένα με όσα ο ανιμισμός/τοτεμισμός των ελεύθερων φυλών είχε παρουσιάσει έως τότε· ο άνθρωπος «οφείλει» πλέον να παρακαλά στα γόνατα θεότητες (και των δύο φύλων, ακόμη και ερμαφρόδιτες), για να βρέξει ή να μη βρέξει, να είναι γόνιμος ο σπόρος και οι ακρίδες να τους προσπεράσουν. Εδώ το ιερατείο, ως οργανωμένη πλέον θρησκεία –με ταμπού, απαγορεύσεις κι απευθείας παρεμβάσεις στις ζωές των εξουσιαζόμενων (από την ερωτική τους ζωή έως το ποιόν της διατροφής τους)– αντιλαμβά-

πόν, είναι εν τη γενέσει της κοινωνικό φαινόμενο –όπως και κάθε μορφή σκλαβιάς–, κάτι που ωστόσο ήταν πλήρως άγνωστο για τις ελεύθερες κοινότητες κυνηγών-τροφοσυλλεκτών. Φυλακίζει όχι μόνο τη γη, μα και τα ζώα και τα πάντα αποκτούν εμπορική αξία. Γι' αυτό, λίγο αργότερα, εμφανίζονται και πόλεις, που δεν ιδρύονται απαραίτητα σε εύφορα εδάφη, αλλά σε ευνοϊκά για τις συναλλαγές σταυροδρόμια. Αυτά εν ολίγοις σχετικά με την γέννηση των κοινωνιών. Δεν θα μακρηγορήσουμε περισσότερο γι' αυτό, μιας και από μια αναλυτική προσέγγιση του ζητήματος, θα προέκυπτε υλικό αρκετό όχι για κείμενο, αλλά για ολόκληρο βιβλίο.

Ωστόσο, αυτό που γίνεται φανερό είναι πως η κοινωνία είναι ένα σχήμα που δεν καθορίστηκε έπειτα από ελεύθερη συμφωνία, αλλά προέκυψε απ' τη συσσώρευση πολλών ανθρώπων σε έναν τόπο, απ' την επιβολή σχέσεων, που εκκινούσαν απ' την παρουσία μιας ελίτ, που καρπωνόταν περισσότερα μόνο και μόνο απ' το κύρος της καταγωγής της. Πράγματι, κάποτε μέσα στη διάρκεια της ανθρώπινης παρουσίας στη γη, ένα μέρος των ελεύθερων φυλών στρέφεται προς τη γεωργία. Οι μικρές κοινότητες συνενώνονται σε μεγαλύτερες οντότητες, που αποτελούν δομημένους συνοικισμούς, στους οποίους η δουλειά εξειδικεύεται. Δημιουργούνται έτσι οι πρώτες κοινωνίες, δηλαδή οι πρώτοι τόποι με σύνορα, μέσα στα οποία αναπαράγονται συγκεκριμένες νοοτροπίες, που νομιμοποιούνται από το πόσο παλιές είναι και

του με το υπερβατικό καθορίζει το μέγεθος και την ποιότητα της αγροτικής παραγωγής· την επιβίωση ή τον αφανισμό τους με άλλα λόγια. Έτσι, στις πρώτες κοινωνίες ο ιερέας δεν είναι πλέον σαμάνος· δεν είναι πνευματικός αδερφός των υπολοίπων, αλλά εξουσιαστής. Ο βασιλιάς-ιερέας αποκτάει σιγά-σιγά το παλάτι του, όπου φυλάσσονται τα αποθέματα της πόλης. Γύρω από τους ιερείς, αναπτύσσεται μια κάστα έμμισθων μπράβων, για την προάσπιση των συμφερόντων της πρώτης στην ιστορία άρχουσας τάξης. Βεβαίως, η κάστα αυτή απολαμβάνει προνόμια και μαζί με τους μετέχοντες στο ιερατείο, γίνονται οι πρώτοι ιδιοκτήτες, όχι πλέον απλών εργαλείων, αλλά γης που παράγει τροφή. Θα ήταν αδιανόητο να κατέχει ένας σαμάνος, επί παραδείγματι, κοπάδια με βίσωνες –και εντελώς ανέφικτο άλλωστε. **Η δημιουργία της κοινωνίας, λοιπόν, είναι εν πολλοίς αποτέλεσμα πολιτικής βούλησης.**

Υπήρξαν, απ' την άλλη, ελεύθερες κοινότητες, όπου η μετάβαση από την κατάσταση του κυνηγού/τροφοσυλλέκτη σε αυτή του γεωργού έγινε δίχως η μεταφυσική να πάρει θεσμισμένες διαστάσεις, να δημιουργηθεί οργανωμένο ιερατείο και η κοινότητα να εκφυλιστεί σε κοινωνία; Σίγουρα. Τα παραδείγματα ωστόσο είναι ελάχιστα κι επιβεβαιώνουν τον θλιβερό κανόνα. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε τους ινδιάνους Hopi, που, παρότι ασχολήθηκαν συστηματικά με την γεωργία, είχαν μόνιμες κατοικίες κι ανάπτυξαν την κεραμική κι άλλα τέχνεργα, δεν εγκατέλειψαν την κοινοτική ζωή

να είναι απλώς ένα συμπλήρωμα διατροφής, μια επιπλέον πηγή τροφής για την κοινότητα. Δεν συνεπάγεται ότι θα θεωρηθεί ιδιοκτησία, θα προκύπτει πλεόνασμα τροφής που θα συσσωρεύεται και θα δημιουργεί οικονομικές ή άλλες διακρίσεις που εμφανίστηκαν στις κοινωνικές δομές. Για αυτό και, χωρίς να περάσουν στο στάδιο της ιδιοκτησίας, αυτές οι κοινότητες παρέμεναν ως τέτοιες, χωρίς να μετατραπούν σε κοινωνίες. Όπως ήδη, όμως, ανεφέρθη, οι περιπτώσεις αυτές αποτελούν εξαίρεση· η ενασχόληση των ανθρώπων με την γεωργία, έδωσε λαβή στο ιερατείο, να οργανώσει τις δομές κυριαρχίας, σχηματοποιώντας ταυτοχρόνως την πρώτη κοινωνική ελίτ. Δεν είναι τυχαίο ότι στα μινωικά ανάκτορα, για παράδειγμα, καλλιεργούνταν δέντρα, όπως η ελιά, η οποία χρειαζόταν πολύ χρόνο και φροντίδα, προκειμένου να ευδοκιμήσουν. Υπήρχε, όμως, ήδη η ισχυρή εξουσία, που θα επέβαλε την εντατική δουλειά στους υπηκόους, προκειμένου να προκύψει μεγάλη παραγωγή. Μάλιστα, η καλλιέργεια της ελιάς προήλθε απ' την Αίγυπτο, όπου οι ανάλογες δομές είχαν εμφανιστεί νωρίτερα.

Ας συνοψίσουμε, λοιπόν. Η κοινωνία είναι ένα κατασκεύασμα εξουσιαστικό· τον ελεύθερο πειραματισμό των ανθρώπων πάνω στην καλλιέργεια της γης μια επιτήδεια ελίτ τον χρησιμοποιεί προς ίδιον όφελος, ώστε να κυριαρχήσει επ' αυτών. Έτσι, οι σχέσεις των ανθρώπων, χρόνο με τον χρόνο, εκφυλίζονται και η επιβεβλημένη πραγματικότητα της κοινωνίας γίνεται συνήθεια. Σβήνεται σιγά-σιγά από το συλλογικό θυμικό η ελεύθερη κοινοτική συμβίωση και περνά στην σφαίρα του μύθου και θρύλου. Ελάχιστες ελεύθερες φυλές καταφέρνουν να επιβιώσουν μέχρι τους πρόσφατους αιώνες· κι αυτές, όμως, με την σειρά τους περνούν από την σφαίρα της ύπαρξης, σε αυτήν της μνήμης, άπαξ και το αρκεβούζιο του πολιτισμένου ηχήσει στην γη τους. Την δημιουργία της κοινωνίας και την πάντοτε ετεροκαθοριζόμενη εξέλιξη

της ακολουθεί η πόλη και η γένεση του κράτους. Υψώνονται τείχη και οι πρώτοι έμμισθοι μπράβοι του ιερατείου γίνονται τώρα οργανωμένος στρατός για την «προστασία» των εξουσιαζομένων. **Κοινωνία λοιπόν και κράτος εμφανίστηκαν σχεδόν ταυτοχρόνως· δεν νοείται κοινωνία δίχως κράτος και το αντίστροφο.**

Κλείνοντας αυτή την ενότητα, οφείλουμε να τοποθετηθούμε και σε κάτι ακόμη. Η ελίτ, που πήρε την εξουσία, δεν έφερε ένα μικρόβιο, ίδιον της ανθρώπι-

κοινωνικοί αγώνες: αναρχική οπτική

νης φύσης, που απλώς εκδηλώθηκε σε κοινωνική ασθένεια. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι κοινωνικές ελίτ τράφηκαν απ' τις διακρίσεις, που γεννούσε η υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων και φυσικών αγαθών. Η συμπεριφορά τους καλλιεργήθηκε, όσο πιο πολύ παγιωνόταν ως συνήθεια η ίδια η κοινωνία. **Η εξουσία μερικών ανθρώπων σε άλλους ανθρώπους και στο φυσικό περιβάλλον δεν προέκυψε ως μια κακή ιδέα που εμφανίστηκε ξαφνικά και βρήκε εφαρμογή, αλλά ως μια συνήθεια που καθιερώθηκε με το πέρασμα των χρόνων. Δεν ήταν κομμάτι της ανθρώπινης φύσης, όπως συχνά παρουσιάζεται.** Αλλιώς, θα μπορούσε κάποιος με βεβαιότητα να εντοπίσει τη στιγμή που εμφανίστηκε. Κάτι τέτοιο, όμως, δε συμβαίνει. Πολλοί λένε συχνά ότι και η εξουσία, αφού είναι ανθρώπινο δημιούργημα, όπως και η κοινωνία, είναι φυσική. Δεν έφτιαξε, ωστόσο, ο άνθρωπος τον κόσμο, αλλά τον έκανε δικό του με τον τρόπο που τον αντιλήφθηκε.

στους εξουσιαζόμενους. Το ίδιο ισχύει και για τον κοινωνικό αγώνα ευρύτερα· ονοματίζεται έτσι από τους αναρχικούς, διότι είναι ένας αγώνας για την διάλυση των σχέσεων εξουσίας κράτους-κοινωνίας.

Θα μπορούσε τότε κανείς να θέσει το επόμενο ερώτημα, με βάση τα παραπάνω: αν λοιπόν ο αγώνας ενάντια στο κράτος ονοματίζεται αντικρατικός, γιατί και ο αγώνας που συμβαίνει παράλληλα για την διάλυση της κοινωνίας-φυλακής, δεν ονοματίζεται αντικοινωνικός, αλλά αντιθέτως τον αναφέρουμε ως κοινωνικό; Το ερώτημα αυτό «απαντήθηκε» δυστυχώς α-

για τους αγωνιζόμενους, θα ήταν εντελώς παράλογο –κι αναποτελεσματικό επιπροσθέτως– παρόμοιες δράσεις να αναλαμβάνονταν εναντίον της κοινωνίας. **Δεν μπορείς λοιπόν να γεμίσεις πυροκροτητές τα τείχη της κοινωνίας-φυλακής και να την ανατινάξεις, έτσι απλά· κάτω από τους τόνους «σκυροδέματος και σιδήρου» θα θαφτούν και οι εξουσιαζόμενοι· και τούτο θα ήταν ασυμβίβαστο με το αναρχικό ήθος.**

Αντιθέτως, ο αναρχικός αγώνας καλεί τους υπόλοιπους αγωνιζόμενους εντός των τειχών της κοινωνίας, να κατεβάσουν από τους θρόνους τους πρωτίστως τούς φύλακες-κρατιστές και τις μυριόχρονες δομές τους και ταυτόχρονα να γκρεμίσουν την κοινωνία, εξερχόμενοι οριστικά από τα μελανά της τείχη. Μέσα στην επιδημία της εκπολιτισμένης κοινωνίας βρίσκονται και οι τρόποι ν' απαλλαγούμε απ' αυτήν. Δεν μπορούμε, προκειμένου να «θεραπευτούμε» απ' τις κοινωνικές αρρώστιες, να σκοτώσουμε τους οργανισμούς που τις φέρουν, γιατί τότε

στις βουλές των κρατιστών σήμερα πρέπει να φέρουν το «χάραγμα» του καναπεδόφιλου (ή και λακέ) δια βίου. Τόσο οι απόψεις όσο και η στάση των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία είναι σε διαρκή κίνηση· γι' αυτό συχνά ουκ ολίγοι «επαναστάτες» γεύτηκαν ενσυνείδητα την θέρμη της κρατικής αγκάλης, ξεπουλώντας με την οκά κάθε αγώνα και ηθική, ενώ είναι αναρίθμητες κι εκείνες οι περιπτώσεις όπου, μέχρι τότε, υπήκοοι οικειοποιήθηκαν με ζήλο αντικρατικές πρακτικές. Στην εν λόγω, λοιπόν, πολιτική φόρμουλα, απαντούμε το εξής: η αντί-κρατική θεώρηση και δράση είναι εν πολλοίς η ουσία της ανθρωπινότητας, μιας και το αναπαλλοτρίωτα ανθρώπινο ασφυκτιά στην καταπίεση. Οπότε, κάθε αντιανθρώπινη δράση είναι βαθιά πολιτική, άρα και στυλοβάτης της εξουσίας. Βέβαια, αν ο αντικοινωνισμός εμφανιζόταν ως όρος σήμερα, θα μπορούσε ενδεχομένως να σχηματοποιηθεί μόνο με βάση την άποψη πως εχθρεύεται τις εξουσιαστικές δομές της κοινωνίας και μόνο. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν ισχύει. **Ο αντικοινωνισμός, ακόμη κι αν εμφανίστηκε κάποτε ως ιδέα, απέκτησε γρήγορα την μορφή πολιτικού ιδεολογήματος και θεωρούμε πως είναι πλήρως ανταγωνιστικός με την αντικρατική δράση και το σύνολο του αντιπολιτικού αγώνα.** Ως εκ τούτου, ο αντικοινωνισμός δεν λειτουργεί απελευθερωτικά· το αντίθετο μάλιστα.

Ας δούμε τώρα για ποιον λόγο ο αναρχικός, συνολικά απελευθερωτικός αγώνας, πέρα από την καταστροφή της κρατικής μηχανής και της ηθικής απέκδυσης που αυτή επιβάλλει στους εξουσιαζόμενους, έχει ως στόχευση την αναρχική κοινοτική συμβίωση κι όχι τις ελεύθερες κοινωνίες. Όπως αναπτύξαμε και ανωτέρω, οι κοινωνικές δομές, από την πρώτη κιόλας εμφάνισή τους, δεν ανέδειξαν, αλλά αντιθέτως περιόρισαν την ατομική και συλλογική ελευθερία. Η εξέλιξή τους, ακόμη και σε πρώιμο στάδιο, έφερε την πόλη, το προελούδιο του κρά-

κοινωνικοί αγώνες: αναρχική οπτική

λούμε να τοποθετηθούμε και σε κάτι ακόμη. Η ελίτ, που πήρε την εξουσία, δεν έφερε ένα μικρόβιο, ίδιον της ανθρώπινης φύσης, που απλώς εκδηλώθηκε σε κοινωνική ασθένεια. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι κοινωνικές ελίτ τράφηκαν απ' τις διακρίσεις, που γεννούσε η υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων και φυσικών αγαθών. Η συμπεριφορά τους καλλιεργήθηκε, όσο πιο πολύ παγιωνόταν ως συνήθεια η ίδια η κοινωνία. **Η εξουσία μερικών ανθρώπων σε άλλους ανθρώπους και στο φυσικό περιβάλλον δεν προέκυψε ως μια κακή ιδέα που εμφανίστηκε ξαφνικά και βρήκε εφαρμογή, αλλά ως μια συνήθεια που καθιερώθηκε με το πέρασμα των χρόνων. Δεν ήταν κομμάτι της ανθρώπινης φύσης, όπως συχνά παρουσιάζεται.** Αλλιώς, θα μπορούσε κάποιος με βεβαιότητα να εντοπίσει τη στιγμή που εμφανίστηκε. Κάτι τέτοιο, όμως, δε συμβαίνει. Πολλοί λένε συχνά ότι και η εξουσία, αφού είναι ανθρώπινο δημιούργημα, όπως και η κοινωνία, είναι φυσική. Δεν έφτιαξε, ωστόσο, ο άνθρωπος τον κόσμο, αλλά τον έκανε δικό του με τον τρόπο που τον αντιλήφθηκε.

Στα όρια της κρυμμένης αντίφασης

Κι εδώ προκύπτει, βεβαίως, το εύλογο ερώτημα: εφ' όσον η κοινωνία είναι μια εξουσιαστική δομή, σκιώδες πρελούδιο της πόλης και του κράτους, γιατί οι αναρχικοί μάς ομιλούν περί κοινωνικών αγώνων; Γιατί κόπτονται πως η κοινωνία δεν είναι επ' ουδενί εχθρός τους; **Η κοινωνία είναι μια φυλακή και ο κρατισμός ο τρόπος που επιβάλλεται, αλλά κι εκσυγχρονίζεται η εξουσία επί των σκλάβων εντός των τειχών.** Ένα μέρος των σκλάβων αυτών, ανάμεσά τους βεβαίως και οι αναρχικοί, αγωνίζονται για να απελευθερωθούν από τα κρατικά δεσμά, άρα και

τος ονοματίζεται αντικρατικός, γιατί και ο αγώνας που συμβαίνει παράλληλα για την διάλυση της κοινωνίας-φυλακής, δεν

ονοματίζεται αντικοινωνικός, αλλά αντιθέτως τον αναφέρουμε ως κοινωνικό; Το ερώτημα αυτό «απαντήθηκε» δυστυχώς από πολλούς με δράσεις που συχνά δεν έχουν ίχνος απελευθερωτικών προθέσεων.

Η κοινωνία δεν είναι μόνο το περιτείχισμα που εγκλωβίζει τους εξουσιαζόμενους, ούτε μόνο το πεδίο στο οποίο οι κρατιστές εφαρμόζουν την πολιτική τους βούληση επί των κεφαλών μας, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο· εμπεριέχει επίσης και το σύνολο των εγκλωβισμένων ανθρώπων, εδώ και χιλιάδες χρόνια, μέσα σε αυτήν. Και οι περισσότεροι εξ αυτών πλέον, με τον βούρδουλα και την ποικιλώνυμη εκπαίδευση αιώνων, έχουν υψώσει αντίστοιχα τείχη εντός τους· αναπαράγουν την κοινωνία και το κράτος σε πολλούς, σε κάθε τους βήμα· θεωρούν

ζόμενοι· και τούτο θα ήταν ασυμβίβαστο με το αναρχικό ήθος.

Αντιθέτως, ο αναρχικός αγώνας καλεί τους υπόλοιπους αγωνιζόμενους εντός των τειχών της κοινωνίας, να κατεβάσουν από τους θρόνους τους πρωτίστως τούς φύλακες-κρατιστές και τις μυριόχρονες δομές τους και ταυτόχρονα να γκρεμίσουν την κοινωνία, εξερχόμενοι οριστικά από τα μελανά της τείχη. Μέσα στην επιδημία της εκπολιτισμένης κοινωνίας βρίσκονται και οι τρόποι ν' απαλλαγούμε απ' αυτήν. Δεν μπορούμε, προκειμένου να «θεραπευτούμε» απ' τις κοινωνικές αρρώστιες, να σκοτώσουμε τους οργανισμούς που τις φέρουν, γιατί τότε θα χαθεί μαζί τους και ο σπόρος της ελευθερίας, η ίδια η Αναρχία. **Ο αγώνας, λοιπόν, των αναρχικών είναι αντικρατικός/αντιπολιτικός, όχι όμως αντικοινωνικός.**

Είναι γεγονός, ότι ο αντικοινωνισμός, ως ιδεολόγημα, έχει συνδεθεί διαχρονικά με απόψεις και πρακτικές, που κάθε άλλο παρά εμπεριέχουν απελευθερωτικά χαρακτηριστικά. Στον αντικοινωνισμό ενέχονται στοιχεία πρωτοπορίας, ελιτισμού, απαξίωσης των εξουσιαζομένων, όπως επίσης και ντετερμινιστικές απόψεις για τον κοινωνικό ανταγωνισμό. Με άλλα λόγια, οι όποιοι αγωνιζόμενοι μπορούν να φέρουν διαπιστώς τον εν λόγω

αναρίθμητες κι εκείνες οι περιπτώσεις όπου, μέχρι τότε, υπήκοοι οικειοποιήθηκαν με ζήλο αντικρατικές πρακτικές. Στην εν λόγω, λοιπόν, πολιτική φόρμουλα, απαντούμε το εξής: η αντί-κρατική θεώρηση και δράση είναι εν πολλοίς η ουσία της ανθρωπινότητας, μιας και το αναπαλλοτρίωτα ανθρώπινο ασφυκτιά στην καταπίεση. Οπότε, κάθε αντιανθρώπινη δράση είναι βαθιά πολιτική, άρα και στυλοβάτης της εξουσίας. Βέβαια, αν ο αντικοινωνισμός εμφανιζόταν ως όρος σήμερα, θα μπορούσε ενδεχομένως να σχηματοποιηθεί μόνο με βάση την άποψη πως εχθρεύεται τις εξουσιαστικές δομές της κοινωνίας και μόνο. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν ισχύει. **Ο αντικοινωνισμός, ακόμη κι αν εμφανίστηκε κάποτε ως ιδέα, απέκτησε γρήγορα την μορφή πολιτικού ιδεολογήματος και θεωρούμε πως είναι πλήρως ανταγωνιστικός με την αντικρατική δράση και το σύνολο του αντιπολιτικού αγώνα.** Ως εκ τούτου, ο αντικοινωνισμός δεν λειτουργεί απελευθερωτικά· το αντίθετο μάλιστα.

Ας δούμε τώρα για ποιον λόγο ο αναρχικός, συνολικά απελευθερωτικός αγώνας, πέρα από την καταστροφή της κρατικής μηχανής και της ηθικής απέκδυσης που αυτή επιβάλλει στους εξουσιαζόμενους, έχει ως στόχευση την αναρχική κοινοτική συμβίωση κι όχι τις ελεύθερες κοινωνίες. Όπως αναπτύξαμε και ανωτέρω, οι κοινωνικές δομές, από την πρώτη κιόλας εμφάνισή τους, δεν ανέδειξαν, αλλά αντιθέτως περιόρισαν την ατομική και συλλογική ελευθερία. Η εξέλιξή τους, ακόμη και σε πρώιμο στάδιο, έφερε την πόλη, το πρελούδιο του κράτους. Είναι, λοιπόν, οξύμωρο ο συνολικά απελευθερωτικός αγώνας να θέτει ως βασικό αίτημα την ελεύθερη κοινωνία. Γιατί; Μα, διότι δεν υφίσταται κάτι τέτοιο, είναι μια απάτη. Δεν υπήρξαν, ούτε ενδέχεται να υπάρξουν στο μέλλον, ελεύθερες κοινωνίες. Οι κοινωνίες είναι προϊόν καταπίεσης και εφαρμογής εξουσίας ανθρώπου σε άνθρωπο. Έτσι έκαναν την εμφάνισή τους, ως πρώιμη μορφή εξουσιαστικής οργάνωσης κι εν συνεχεία εξελίχθηκαν από κοινού με τον κρατισμό, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό, που είναι ασαφή πλέον τα όρια μεταξύ τους.

Δεν νοείται, λοιπόν, συνολικά απελευθερωτικός αγώνας, αν αυτός δεν έχει ως

φανίστηκε ξαφνικά και βρήκε εφαρμογή, αλλά ως μια συνήθεια που καθιερώθηκε με το πέρασμα των χρόνων. Δεν ήταν κομμάτι της ανθρώπινης φύσης, όπως συχνά παρουσιάζεται. Αλλιώς, θα μπορούσε κάποιος με βεβαιότητα να εντοπίσει τη στιγμή που εμφανίστηκε. Κάτι τέτοιο, όμως, δε συμβαίνει. Πολλοί λένε συχνά ότι και η εξουσία, αφού είναι ανθρώπινο δημιούργημα, όπως και η κοινωνία, είναι φυσική. Δεν έφτιαξε, ωστόσο, ο άνθρωπος τον κόσμο, αλλά τον έκανε δικό του με τον τρόπο που τον αντιλήφθηκε.

Στα όρια της κρυμμένης αντίφασης

Κι εδώ προκύπτει, βεβαίως, το εύλογο ερώτημα: εφ' όσον η κοινωνία είναι μια εξουσιαστική δομή, σκιώδες πρελούδιο της πόλης και του κράτους, γιατί οι αναρχικοί μάς ομιλούν περί κοινωνικών αγώνων; Γιατί κόπτονται πως η κοινωνία δεν είναι επ' ουδενί εχθρός τους; **Η κοινωνία είναι μια φυλακή και ο κρατισμός ο τρόπος που επιβάλλεται, αλλά κι εκσυγχρονίζεται η εξουσία επί των σκλάβων εντός των τειχών**. Ένα μέρος των σκλάβων αυτών, ανάμεσά τους βεβαίως και οι αναρχικοί, αγωνίζονται για να απελευθερωθούν από τα κρατικά δεσμά, άρα και από το περιχαράκωμα που διαρκώς θέτει η άρχουσα τάξη, στα τείχη της κοινωνίας-φυλακής. Ο αγώνας τους, λοιπόν, ορθώς ονομάζεται κοινωνικός, διότι είναι ο αγώνας των εντός της κοινωνίας εξουσιαζόμενων για την απελευθέρωσή τους. Μπορούμε να παραβάλουμε, επί παραδείγματι, τους μαθητικούς αγώνες, κομμάτι του όλου των κοινωνικών· ονομάζονται έτσι από τους αναρχικούς, διότι οι πλείστοι των εξεγερμένων μαθητών (αναφερόμαστε σε γεγονότα της δεκαετίας του '90 στην ελλαδική επικράτεια) δεν έθεταν αιτήματα για καλύτερα σχολεία ή αναβάθμιση της παιδείας, αλλά ζητούσαν την καταστροφή των σχολικών κελιών και την πλήρη αποδόμηση του μαθητικού κι οποιουδήποτε άλλου κοινωνικού ρόλου, που το κράτος επιβάλλει ονοματίζεται αντικοινωνικός, αλλά αντιθέτως τον αναφέρουμε ως κοινωνικό; Το ερώτημα αυτό «απαντήθηκε» δυστυχώς από πολλούς με δράσεις που συχνά δεν έχουν ίχνος απελευθερωτικών προθέσεων.

Η κοινωνία δεν είναι μόνο το περιτείχισμα που εγκλωβίζει τους εξουσιαζόμενους, ούτε μόνο το πεδίο στο οποίο οι κρατιστές εφαρμόζουν την πολιτική τους βούληση επί των κεφαλών μας, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο· εμπεριέχει επίσης και το σύνολο των εγκλωβισμένων ανθρώπων, εδώ και χιλιάδες χρόνια, μέσα σε αυτήν. Και οι περισσότεροι εξ αυτών πλέον, με τον βούρδουλα και την ποικιλώνυμη εκπαίδευση αιώνων, έχουν υψώσει αντίστοιχα τείχη εντός τους· αναπαράγουν την κοινωνία και το κράτος εν πολλοίς, σε κάθε τους βήμα· θεωρούν πως ο βίος τους θα γίνει αβίωτος δίχως αυτά. Ωστόσο, ενώ μια απευθείας επίθεση στις κρατικές δομές κι όσα απορρέουν από αυτές, είναι καθόλα θεμιτή μένου να «θεραπευτούμε» απ' τις κοινωνικές αρρώστιες, να σκοτώσουμε τους οργανισμούς που τις φέρουν, γιατί τότε θα χαθεί μαζί τους και ο σπόρος της ελευθερίας, η ίδια η Αναρχία. **Ο αγώνας, λοιπόν, των αναρχικών είναι αντικρατικός/αντιπολιτικός, όχι όμως αντικοινωνικός**.

Είναι γεγονός, ότι ο αντικοινωνισμός, ως ιδεολόγημα, έχει συνδεθεί διαχρονικά με απόψεις και πρακτικές, που κάθε άλλο παρά εμπεριέχουν απελευθερωτικά χαρακτηριστικά. Στον αντικοινωνισμό ενέχονται στοιχεία πρωτοπορίας, ελιτισμού, απαξίωσης των εξουσιαζομένων, όπως επίσης και ντετερμινιστικές απόψεις για τον κοινωνικό ανταγωνισμό. Με άλλα λόγια, οι όποιοι αγωνιζόμενοι μπορούν να φέρουν διαπαντός τον εν λόγω «τίτλο», ακόμη και αν στο όνομα του όποιου αγώνα τους υιοθετούν θέσεις και πρακτικές που θα ζήλευε κι ο χειρότερος μαφιόζος. Αντιθέτως, όσοι υπακούουν

Ας δούμε τώρα για ποιον λόγο ο αναρχικός, συνολικά απελευθερωτικός αγώνας, πέρα από την καταστροφή της κρατικής μηχανής και της ηθικής απέκδυσης που αυτή επιβάλλει στους εξουσιαζόμενους, έχει ως στόχευση την αναρχική κοινοτική συμβίωση κι όχι τις ελεύθερες κοινωνίες. Όπως αναπτύξαμε και ανωτέρω, οι κοινωνικές δομές, από την πρώτη κιόλας εμφάνισή τους, δεν ανέδειξαν, αλλά αντιθέτως περιόρισαν την ατομική και συλλογική ελευθερία. Η εξέλιξή τους, ακόμη και σε πρώιμο στάδιο, έφερε την πόλη, το πρελούδιο του κράτους. Είναι, λοιπόν, οξύμωρο ο συνολικά απελευθερωτικός αγώνας να θέτει ως βασικό αίτημα την ελεύθερη κοινωνία. Γιατί; Μα, διότι δεν υφίσταται κάτι τέτοιο, είναι μια απάτη. Δεν υπήρξαν, ούτε ενδέχεται να υπάρξουν στο μέλλον, ελεύθερες κοινωνίες. Οι κοινωνίες είναι προϊόν καταπίεσης και εφαρμογής εξουσίας ανθρώπου σε άνθρωπο. Έτσι έκαναν την εμφάνισή τους, ως πρώιμη μορφή εξουσιαστικής οργάνωσης κι εν συνεχεία εξελίχθηκαν από κοινού με τον κρατισμό, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό, που είναι ασαφή πλέον τα όρια μεταξύ τους.

Δεν νοείται, λοιπόν, συνολικά απελευθερωτικός αγώνας, αν αυτός δεν έχει ως

συνέχεια στη σελίδα 8

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
βρίσκεται στην οδό Σαριπόλου 8
(δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο)
και ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ.
Το τηλέφωνο επικοινωνίας είναι: 69 73 79 92 07

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΗ κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30 - 8 μμ και
το ΣΑΒΒΑΤΟ από 10^{30} πμ-12^{30} μμ
Το τηλέφωνο επικοινωνίας είναι: 69 92 23 12 86

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 12ος, Φύλλο 141
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

στόχευση την πλήρη καταστροφή όλων των δεσμών, μικρών και μεγάλων. Ας το θέσουμε πιο ξεκάθαρα: θεωρούμε πως αν μια κοινωνική επανάσταση, ακόμη και με αποσαφηνισμένα αντικρατικά προτάγματα, καταργούσε το κράτος και εν συνεχεία προχωρούσε στην δόμηση ελεύθερων κοινωνιών (sic), όπως επί παραδείγματι αναφέρει στο πολιτικό του πρόγραμμα ο αναρχισμός, το αποτέλεσμα θα ήταν μια άλλης μορφής καταπίεση· μικρότερη ή μεγαλύτερη, ουδόλως μας ενδιαφέρει· η ελευθερία δεν μετριέται, εξ άλλου, με το υποδεκάμετρο. **Δεν γίνεται να δημιουργήσεις κοινωνίες ισότητας και ελευθερίας, όταν αυτή η μορφή οργάνωσης είναι ιστορικά κι ουσιαστικά ταυτισμένη με την εμφάνιση κι εξέλιξη τού κρατισμού επί γης.** Εν ολίγοις, αν μια κοινωνική επανάσταση διατηρήσει την κοινωνική οργάνωση, είναι ζήτημα χρόνου να επιστρέψει βαθμηδόν στον κρατισμό. Τώρα, αν αυτός αποκαλείται «ελεύθερα εργατικά συμβούλια», ή όπως αλλιώς, δεν θα έχει καμιά απολύτως σημασία για τους εξουσιαζόμενους. Το αντίθετο θα λέγαμε· είναι επιπλέον αήθες να ασκείς εξουσία, να κυριαρχείς στις ζωές των ανθρώπων και όλο αυτό να το βαπτίζεις «ελεύθερες κοινωνίες», «ισότητα», «αλληλεγγύη» ή ο,τιδήποτε παρόμοιο.

Μάλιστα, υπάρχει και η άποψη πως ναι μεν στη μαζική κοινωνία δεν μπορεί η ελευθερία να ανθίσει, όπως έχει εξελιχθεί μέχρι τις μέρες μας, ωστόσο, αν γυρίσουμε το ρολόι του χρόνου πίσω, στις ελλαδικές πόλεις-κράτη ή στις εν μέρει αντίστοιχης μορφής πολιτικές οντότητες της λεγόμενης Αναγέννησης (σημερινή βόρειος Ιταλία) επί παραδείγματι, μπορούμε να βρούμε κοινωνίες όχι τόσο μαζικές, που ο άνθρωπος μπορεί να αναπτύξει την ανθρωπινότητα του. Εξ άλλου, αυτές τις κοινωνίες δεν παρουσιάζει κι ο Πιοτρ Κροπότκιν, στο έργο του *Το κράτος και ο ιστορικός του ρόλος*, ως μορφές οργάνωσης από τις οποίες οι αναρχικοί μπορούν να αντλήσουν πολύτιμα α-

δυσάρεστα. Ως εκ τούτου, δεν είναι ζήτημα μαζικής, μη μαζικής, μικρής ή μεγάλης κοινωνικής οργάνωσης. Προφανώς και η αίσθηση της καταπίεσης είναι διαφορετική σε κάθε περίπτωση. Όμως, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι το εύρος της καταπίεσης ή η πλήρης εξάλειψη της; Ασυζητητί το δεύτερο.

Θεωρούμε πως ο αντικρατικός αγώνας, ένας αγώνας εσωτερικός κι εξωτερικός, βαθιά πνευματικός και στοχευόμενα βίαιος, επιθυμεί την πλήρη κατάργηση του κράτους, την έξοδο των ανθρώπων από την κοινωνία-φυλακή και την δημιουργία κοινοτήτων, με βάση τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων κι όχι όσες επίπλαστες γεννά ο τεχνοβιομηχανικός πολιτισμός. Ένας κοινοτισμός, με βάση την σωζόμενη μνήμη της ανθρωπότητας, πριν αυτή μπει στο δόκανο της κυριαρχίας. Τα παραδείγματα τόσο από το μακρινό παρελθόν, όσο και από το σχετικά εγγύτερο είναι πολλά. Βεβαίως είναι γόνιμο να παραδειγματιζόμαστε από τον βίο και τα πεπραγμένα των ελεύθερων φυλών· ωστόσο, η αναρχική κοινοτική συμβίωση δεν περιχαρακώνεται σε κανένα καλούπι, ακόμη κι αν αυτό είναι αντιπολιτικό. **Δεν επιδιώκουμε την αναβίωση ενός συγκεκριμένου παρελθόντος τρόπου ζωής, που είχε άλλωστε κάποτε εκδηλωθεί φυσικά. Διαφορετικά, θα ήταν σα να προτείναμε μια αναπαράσταση ελευθερίας.** Προτείνουμε κάτι που ενέχει πολύ περισσότερες δυσκολίες, αλλά θα είναι εξίσου ζωντανό και υπαρκτό. Την συνειδητοποίηση και επιλογή ενός κόσμου αληθινής ελευθερίας, που να μπορούμε να τη μοιραστούμε, όχι να τη φανταζόμαστε.

Και στο σημείο αυτό, είναι ουσιώδες να αναφέρουμε την σημαντικότητα της αναρχικής ομάδας, την μικρότερη μεν, ύψιστης σημασίας δε, μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων, αναπόσπαστο στοιχείο της αναρχικής κοινότητας. Μπορούν οι μετέχοντες σε αναρχικές ομάδες στο σήμερα να μην αναπαράγουν,

μέσα στην υπερ-αλλοτριωμένη μαζική κοινωνία, να γίνουν φορείς ενός απελευθερωτικού ήθους, που θα εμπνέει και θα δίνει κουράγιο στους υπόλοιπους αγωνιζομένους, δίχως φυσικά να εκτραπεί μια τέτοια αγαθοπροαίρετη στάση, σε βήμα ελιτισμού; Μια αναρχική ομάδα που είναι σε θέση να πράξει –το κατά δύναμιν επαναλαμβάνουμε– τα άνωθι και να προχωρήσει κι ακόμη περισσότερο, θα μπορούσε δυνητικά να αποτελέσει το απαραίτητο υποσύνολο για την δημιουργία των αναρχικών κοινοτήτων που οραματιζόμαστε. Ωστόσο, δεν ονειροβατούμε· ως «αναρχικές» πλέον χαρακτηρίζονται ακόμη και δράσεις, που μόνο σε κιτάπια κρατιστών και συμμοριτών μπορείς να βρεις εγγεγραμμένες. Η κάθε αναρχική ομάδα, βεβαίως, κρίνεται για όσα πράττει ή όχι, για όσα καταθέτει γραπτώς ή προφορικώς ή για όσα δεν επιλέγει να τοποθετηθεί.

Ας μην λησμονούμε, εν τούτοις, και την θέση του ατόμου σε μια αναρχική ομάδα και κατ' επέκτασιν σε μια αναρχική κοινότητα. Θα καταπιεζόταν η προσωπικότητα του; Θα ένιωθε ίσως πως συντρίβεται η ατομική του βούληση μέσα στο σύνολο; Οι απαντήσεις εδώ δεν είναι καθόλου υποθετικές. Και τούτο διότι, η ύπαρξη και λειτουργία των αναρχικών ομάδων έχει αποδείξει στην πράξη πως όχι μόνον η ατομικότητα δεν καταπιέζεται μέσα στην ομάδα, αλλά απεναντίας η ίδια η ύπαρξη και λειτουργία της αναδεικνύει τα γόνιμα, τα πλέον απελευθερωτικά στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου. Όποιος έχει συμμετάσχει για ένα εύλογο χρονικό διάστημα σε μια αναρχική ομάδα το γνωρίζει καλά. Αν τώρα αυτό στο οποίο συμμετείχε ήταν ένα μίγμα παρεϊσμού, ψιλοκομμένου χαβαλέ και μαυροκόκκινων (ή μαυροπράσινων τελευταίως) φλάμπουρων κι όχι αναρχική ομάδα, η ευθύνη του είναι σε μεγάλο βαθμό προσωπική, αφού οι ομάδες φέρουν τα χαρακτηριστικά όσων συνειδητά επιλέγουν να τις αποτελούν. Αν πάλι συμ-

λεύθερα ως αναρχικός, τότε η ευθύνη είναι ομοίως σχεδόν αποκλειστικά δική του.

Οι αναρχικές ομάδες που είναι εις θέσιν να λειτουργήσουν όπως ήδη αναφέραμε αλλά, ωστόσο, κι αναρχικοί ατομικά, συνθέτουν ελεύθερα αναρχικές συλλογικότητες, μια πιο διευρυμένη θα λέγαμε μορφή αναρχικής οργάνωσης. Αν τα άνωθι δεν είναι κατ' όνομα, αλλά εμπεριέχουν την ουσία της Αναρχίας σε κάθε ομοφωνία ή διαφωνία, σε κάθε ζήτημα που προκύπτει, τότε και το όραμα της αναρχικής κοινοτικής συμβίωσης θα μπορούσε να γίνει πράξη, μετά την βίαιη καταστροφή του κράτους και την εν συνεχεία έξοδο των ανθρώπων από τις ασφυκτικές κοινωνικές δομές. Φρονούμε επίσης, πως αν οι αγωνιζόμενοι δεν προωθούν ως πρακτική και θεώρηση, μια πραγματικά αντιπολιτική στάση, όπως επίσης και αν δεν αποτελούν φορείς ενός απελευθερωτικού ήθους κι όχι ενός ηθικισμού στον οποίο καθρεφτίζεται ο κρατικός βόρβορος, οι αιματοβαμμένες επαναστάσεις γεμίζουν απλώς με λευκές πλάκες τα κοιμητήρια. Κι αυτό είναι εντελώς ατελέσφορο· διαιωνίζει την κυριαρχία και της δίνει άλλοθι ύπαρξης, μιας και ιστορικά οι επαναστάσεις έφεραν κυρίως (πέρα βεβαίως από σημαντικότατες εμπειρίες και μνήμες αγώνα) πιο οργανωμένες μορφές κρατισμού κι εξουσίας.

Υποτιμούμε πολύ τον εαυτό μας, αν πιστεύουμε πως πια όλα είναι δεδομένα και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε για αυτά. Προσβάλουμε την ίδια μας την ύπαρξη και ζωή, αν νομίζουμε ότι η κοινωνία επιβάλλει τους όρους κι εμείς δεν έχουμε παρά να αφεθούμε στην ομοιομορφία και την παραίτηση που αυτή νομιμοποιεί. Γελιόμαστε, αν νομίζουμε ότι με μερικές ακόμη αυταπάτες θα ξεγελάσουμε την κοινωνία και τους εαυτούς μας ότι εμείς ανήκουμε σε μια χαρισματική μειοψηφία. Φέρουμε τη ζωή μας όχι ως μια υποχρέωση που πρέπει να διεκπεραιώσουμε ούτε ως μια κρυψώνα για να

να δημιουργήσεις κοινωνίες ισότητας και ελευθερίας, όταν αυτή η μορφή οργάνωσης είναι ιστορικά κι ουσιαστικά ταυτισμένη με την εμφάνιση κι εξέλιξη τού κρατισμού επί γης. Εν ολίγοις, αν μια κοινωνική επανάσταση διατηρήσει την κοινωνική οργάνωση, είναι ζήτημα χρόνου να επιστρέψει βαθμηδόν στον κρατισμό. Τώρα, αν αυτός αποκαλείται «ελεύθερα εργατικά συμβούλια», ή όπως αλλιώς, δεν θα έχει καμιά απολύτως σημασία για τους εξουσιαζόμενους. Το αντίθετο θα λέγαμε· είναι επιπλέον αήθες να ασκείς εξουσία, να κυριαρχείς στις ζωές των ανθρώπων και όλο αυτό να το βαπτίζεις «ελεύθερες κοινωνίες», «ισότητα», «αλληλεγγύη» ή ο,τιδήποτε παρόμοιο.

Μάλιστα, υπάρχει και η άποψη πως ναι μεν στη μαζική κοινωνία δεν μπορεί η ελευθερία να ανθίσει, όπως έχει εξελιχθεί μέχρι τις μέρες μας, ωστόσο, αν γυρίσουμε το ρολόι του χρόνου πίσω, στις ελλαδικές πόλεις-κράτη ή στις εν μέρει αντίστοιχης μορφής πολιτικές οντότητες της λεγόμενης Αναγέννησης (σημερινή βόρειος Ιταλία) επί παραδείγματι, μπορούμε να βρούμε κοινωνίες όχι τόσο μαζικές, που ο άνθρωπος μπορεί να αναπτύξει την ανθρωπινότητα του. Εξ άλλου, αυτές τις κοινωνίες δεν παρουσιάζει κι ο Πιοτρ Κροπότκιν, στο έργο του *Το κράτος και ο ιστορικός του ρόλος*, ως μορφές οργάνωσης από τις οποίες οι αναρχικοί μπορούν να αντλήσουν πολύτιμα απελευθερωτικά στοιχεία; Διαφωνούμε βεβαίως πλήρως. Εφ' όσον η κοινωνία είναι από καταβολής της εξουσιαστικός μηχανισμός, με οποία «συνταγή» κι αν «σερβιριστεί», τα αποτελέσματα τόσο στην γεύση όσο και στην πέψη, θα είναι

μιουργία κοινοτήτων, με βάση τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων κι όχι όσες επίπλαστες γεννά ο τεχνοβιομηχανικός πολιτισμός. Ένας κοινοτισμός, με βάση την σωζόμενη μνήμη της ανθρωπότητας, πριν αυτή μπει στο δόκανο της κυριαρχίας. Τα παραδείγματα τόσο από το μακρινό παρελθόν, όσο και από το σχετικά εγγύτερο είναι πολλά. Βεβαίως είναι γόνιμο να παραδειγματιζόμαστε από τον βίο και τα πεπραγμένα των ελεύθερων φυλών· ωστόσο, η αναρχική κοινοτική συμβίωση δεν περιχαρακώνεται σε κανένα καλούπι, ακόμη κι αν αυτό είναι αντιπολιτικό. **Δεν επιδιώκουμε την αναβίωση ενός συγκεκριμένου παρελθόντος τρόπου ζωής, που είχε άλλωστε κάποτε εκδηλωθεί φυσικά. Διαφορετικά, θα ήταν σα να προτείναμε μια αναπαράσταση ελευθερίας.** Προτείνουμε κάτι που ενέχει πολύ περισσότερες δυσκολίες, αλλά θα είναι εξίσου ζωντανό και υπαρκτό. Την συνειδητοποίηση και επιλογή ενός κόσμου αληθινής ελευθερίας, που να μπορούμε να τη μοιραστούμε, όχι να τη φανταζόμαστε.

Και στο σημείο αυτό, είναι ουσιώδες να αναφέρουμε την σημαντικότητα της αναρχικής ομάδας, την μικρότερη μεν, ύψιστης σημασίας δε, μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων, αναπόσπαστο στοιχείο της αναρχικής κοινότητας. Μπορούν οι μετέχοντες σε αναρχικές ομάδες στο σήμερα να μην αναπαράγουν, το κατά δύναμιν βεβαίως, το πλέγμα των επιβεβλημένων εξουσιαστικών σχέσεων; Μπορούν να διατηρήσουν την ανθρωπινότητά τους, ενώ ταυτοχρόνως δίνουν έναν αγώνα βίαιο, αλλά και πνευματικό για την συνολική απελευθέρωση; Μπορούν

«αναρχικές» πλέον χαρακτηρίζονται ακόμη και δράσεις, που μόνο σε κιτάπια κρατιστών και συμμοριτών μπορεί να βρεις εγγεγραμμένες. Η κάθε αναρχική ομάδα, βεβαίως, κρίνεται για όσα πράττει ή όχι, για όσα καταθέτει γραπτώς ή προφορικώς ή για όσα δεν επιλέγει να τοποθετηθεί.

Ας μην λησμονούμε, εν τούτοις, και την θέση του ατόμου σε μια αναρχική ομάδα και κατ' επέκτασιν σε μια αναρχική κοινότητα. Θα καταπιεζόταν η προσωπικότητα του; Θα ένιωθε ίσως πως συντρίβεται η ατομική του βούληση μέσα στο σύνολο; Οι απαντήσεις εδώ δεν είναι καθόλου υποθετικές. Και τούτο διότι, η ύπαρξη και λειτουργία των αναρχικών ομάδων έχει αποδείξει στην πράξη πως όχι μόνον η ατομικότητα δεν καταπιέζεται μέσα στην ομάδα, αλλά απεναντίας η ίδια η ύπαρξη και λειτουργία της αναδεικνύει τα γόνιμα, τα πλέον απελευθερωτικά στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου. Όποιος έχει συμμετάσχει για ένα εύλογο χρονικό διάστημα σε μια αναρχική ομάδα το γνωρίζει καλά. Αν τώρα αυτό στο οποίο συμμετείχε ήταν ένα μίγμα παρεϊσμού, ψιλοκομμένου χαβαλέ και μαυροκόκκινων (ή μαυροπράσινων τελευταίως) φλάμπουρων κι όχι αναρχική ομάδα, η ευθύνη του είναι σε μεγάλο βαθμό προσωπική, αφού οι ομάδες φέρουν τα χαρακτηριστικά όσων συνειδητά επιλέγουν να τις αποτελούν. Αν πάλι συμμετείχε πράγματι σε μια αναρχική ομάδα, έζησε επί μακρόν διαφωνίες και ομοφωνίες και μοιράστηκε στιγμές αγώνα που τα λόγια είναι φτωχά να περιγράψουν, αλλά αποχώρησε δίχως να εκτιμήσει όσα βίωσε, πρόσφερε και οικειοποιήθηκε ε-

μπορούσε να γίνει πράξη, μετά την βίαιη καταστροφή του κράτους και την εν συνεχεία έξοδο των ανθρώπων από τις ασφυκτικές κοινωνικές δομές. Φρονούμε επίσης, πως αν οι αγωνιζόμενοι δεν προωθούν ως πρακτική και θεώρηση, μια πραγματικά αντιπολιτική στάση, όπως επίσης και αν δεν αποτελούν φορείς ενός απελευθερωτικού ήθους κι όχι ενός ηθικισμού στον οποίο καθρεφτίζεται ο κρατικός βόρβορος, οι αιματοβαμμένες επαναστάσεις γεμίζουν απλώς με λευκές πλάκες τα κοιμητήρια. Κι αυτό είναι εντελώς ατελέσφορο· διαιωνίζει την κυριαρχία και της δίνει άλλοθι ύπαρξης, μιας και ιστορικά οι επαναστάσεις έφεραν κυρίως (πέρα βεβαίως από σημαντικότατες εμπειρίες και μνήμες αγώνα) πιο οργανωμένες μορφές κρατισμού κι εξουσίας.

Υποτιμούμε πολύ τον εαυτό μας, αν πιστεύουμε πως πια όλα είναι δεδομένα και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε για αυτά. Προσβάλουμε την ίδια μας την ύπαρξη και ζωή, αν νομίζουμε ότι η κοινωνία επιβάλλει τους όρους κι εμείς δεν έχουμε παρά να αφεθούμε στην ομοιομορφία και την παραίτηση που αυτή νομιμοποιεί. Γελιόμαστε, αν νομίζουμε ότι με μερικές ακόμη αυταπάτες θα ξεγελάσουμε την κοινωνία και τους εαυτούς μας ότι εμείς ανήκουμε σε μια χαρισματική μειοψηφία. Φέρουμε τη ζωή μας όχι ως μια υποχρέωση που πρέπει να διεκπεραιώσουμε ούτε ως μια κρυψώνα για να κρυφτούμε, αλλά ως μια απόδειξη ότι η ελευθερία φυτρώνει σαν άγριο λουλούδι, εκεί που κανείς δεν την έσπειρε.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

μέχρι τις μέρες μας, ωστόσο, αν γυρίσουμε το ρολόι του χρόνου πίσω, στις ελλαδικές πόλεις-κράτη ή στις εν μέρει αντίστοιχης μορφής πολιτικές οντότητες της λεγόμενης Αναγέννησης (σημερινή βόρειος Ιταλία) επί παραδείγματι, μπορούμε να βρούμε κοινωνίες όχι τόσο μαζικές, που ο άνθρωπος μπορεί να αναπτύξει την ανθρωπινότητα του. Εξ άλλου, αυτές τις κοινωνίες δεν παρουσιάζει κι ο Πιοτρ Κροπότκιν, στο έργο του *Το κράτος και ο ιστορικός του ρόλος*, ως μορφές οργάνωσης από τις οποίες οι αναρχικοί μπορούν να αντλήσουν πολύτιμα απελευθερωτικά στοιχεία; Διαφωνούμε βεβαίως πλήρως. Εφ' όσον η κοινωνία είναι από καταβολής της εξουσιαστικός μηχανισμός, με όποια «συνταγή» κι αν «σερβιριστεί», τα αποτελέσματα τόσο στην γεύση όσο και στην πέψη, θα είναι πολύ περισσότερες δυσκολίες, αλλά θα είναι εξίσου ζωντανό και υπαρκτό. Την συνειδητοποίηση και επιλογή ενός κόσμου αληθινής ελευθερίας, που να μπορούμε να τη μοιραστούμε, όχι να τη φανταζόμαστε.

Και στο σημείο αυτό, είναι ουσιώδες να αναφέρουμε την σημαντικότητα της αναρχικής ομάδας, την μικρότερη μεν, ύψιστης σημασίας δε, μορφή ελεύθερης οργάνωσης των ανθρώπων, αναπόσπαστο στοιχείο της αναρχικής κοινότητας. Μπορούν οι μετέχοντες σε αναρχικές ομάδες στο σήμερα να μην αναπαράγουν, το κατά δύναμιν βεβαίως, το πλέγμα των επιβεβλημένων εξουσιαστικών σχέσεων; Μπορούν να διατηρήσουν την ανθρωπινότητά τους, ενώ ταυτοχρόνως δίνουν έναν αγώνα βίαιο, αλλά και πνευματικό για την συνολική απελευθέρωση; Μπορούν δια η ύπαρξη και λειτουργία της αναδεικνύει τα γόνιμα, τα πλέον απελευθερωτικά στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου. Όποιος έχει συμμετάσχει για ένα εύλογο χρονικό διάστημα σε μια αναρχική ομάδα το γνωρίζει καλά. Αν τώρα αυτό στο οποίο συμμετείχε ήταν ένα μίγμα παρεϊσμού, ψιλοκομμένου χαβαλέ και μαυροκόκκινων (ή μαυροπράσινων τελευταίως) φλάμπουρων κι όχι αναρχική ομάδα, η ευθύνη του είναι σε μεγάλο βαθμό προσωπική, αφού οι ομάδες φέρουν τα χαρακτηριστικά όσων συνειδητά επιλέγουν να τις αποτελούν. Αν πάλι συμμετείχε πράγματι σε μια αναρχική ομάδα, έζησε επί μακρόν διαφωνίες και ομοφωνίες και μοιράστηκε στιγμές αγώνα που τα λόγια είναι φτωχά να περιγράψουν, αλλά αποχώρησε δίχως να εκτιμήσει όσα βίωσε, πρόσφερε και οικειοποιήθηκε επιστεύουμε πως πια όλα είναι δεδομένα και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε για αυτά. Προσβάλουμε την ίδια μας την ύπαρξη και ζωή, αν νομίζουμε ότι η κοινωνία επιβάλλει τους όρους κι εμείς δεν έχουμε παρά να αφεθούμε στην ομοιομορφία και την παραίτηση που αυτή νομιμοποιεί. Γελιόμαστε, αν νομίζουμε ότι με μερικές ακόμη αυταπάτες θα ξεγελάσουμε την κοινωνία και τους εαυτούς μας ότι εμείς ανήκουμε σε μια χαρισματική μειοψηφία. Φέρουμε τη ζωή μας όχι ως μια υποχρέωση που πρέπει να διεκπεραιώσουμε ούτε ως μια κρυψώνα για να κρυφτούμε, αλλά ως μια απόδειξη ότι η ελευθερία φυτρώνει σαν άγριο λουλούδι, εκεί που κανείς δεν την έσπειρε.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

Τα πολλά πρόσωπα των λέξεων: το ταξίδι της γλώσσας στο ανθρώπινο πνεύμα

(Μέρος Γ΄)

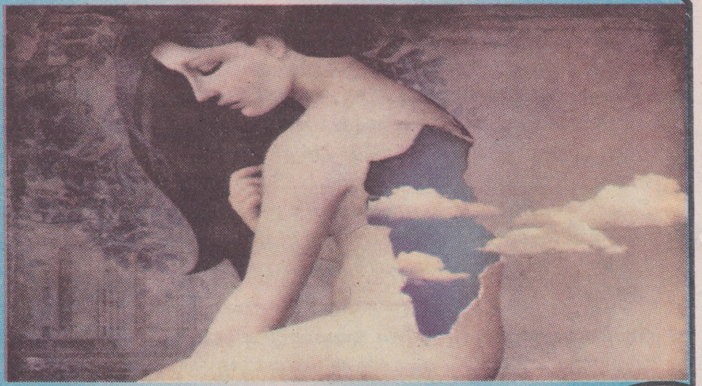
[...] Η πραγματικότητα, συνολικά και μερικά, γίνεται νοηματικά ανταλλάξιμη. Η γλώσσα είναι νόμισμα που επιτρέπει στον άνθρωπο να εμπορεύεται παραστάσεις και πράγματα, όπως με το χρήμα αγοράζει και πουλάει εμπορεύματα. [...] Η τάξη του κόσμου αλλάζει σε τάξη λέξεων με τέτοια άφθονη ποικιλία, ώστε να μην υπάρξει στιγμή των πραγμάτων που να μη μεταφράζεται –με όλες, βέβαια, τις συμβάσεις της ονοματικής αναπαράστασης– σε λέξεις. [...] Η γραμματική έκφραση λειτουργεί σαν ένα τέχνημα που μεταφράζει τα πράγματα. [...] Το όνομα μιμείται την ουσία (ουσία-ουσιαστικό): μένει ακίνητο στο παρόν, δεν παρακολουθεί ποτέ την κίνηση, αντίθετα με το ρήμα, που είναι συμφιλιωμένο με τον φυσικό κόσμο. [...] Το ρήμα κλίνεται (από τον έναν χρόνο στον άλλον), το όνομα πέφτει (πτώσεις) από το ένα πρόσωπο στο άλλο, χαρακτηριστικά αυτά που δείχνουν εύλογα ότι οι γραμματικοί τύποι είναι καμωμένοι, ώστε να παρακολουθούν τις τροπές της πραγματικότητας. [...] Η γραμματική ελέγχει το πλέγμα της γλώσσας· είναι, για τις λέξεις, ό,τι η αστυνομία για τους πολίτες.

Κωστης Παπαγιωργης, *Σωκράτης, ο νομοθέτης που αυτοκτονεί*

Γλώσσα και σκέψη

Η γλώσσα είναι ένα σκαλοπάτι για τη σκέψη. Κάνει το ασύλληπτο δυνατό να σχηματοποιηθεί, επιχειρεί να δώσει μορφή στο άρρητο. Ωστόσο, διαρκώς επιχειρεί, χωρίς ποτέ να φτάνει σ' αυτό. Απλώς διασφαλίζει ένα σημείο του πνεύματος, το δημιουργεί, φτιάχνει χώρο, για να πατήσει η επόμενη σκέψη. Ακόμη κι αν διαχωρίσουμε τη σκέψη απ' τη γλώσσα (δυισμός), πάλι η μια χωρίς την

θογραφία ή την άκαμπτη γραμματική, αλλά απ' τις εναλλαγές και τις παραλλαγές που φέρει η ποικιλία της γλώσσας, αντικαθιστώντας την με έναν βασικό κανόνα, που το μόνο που απαιτεί είναι να μη σκεφτόμαστε.

Η σκέψη εκκινεί από κάποιο άτομο, δομείται αρχικά στις συνάψεις ενός εγκεφάλου, αλλά προέκυψε ως κοινοτικό φαινόμενο (πολύ πριν γίνει κοινωνικό), καθώς οι σκέψεις γίνονται, για να μοιράζονται και η πηγή τους εκκινεί απ' το ανθρώπινο περιβάλλον του ατόμου που τις κάνει. Το ίδιο και η γλώσσα· κάθε άτομο φέρει μια δική του γλώσσα ως έκφραση, αντανακλώντας τις γλωσσικές συνήθειες και κώδικες όχι μόνο μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, αλλά και της στενότερης ομάδας στην οποία ανήκει. Δε θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι, κατά μία έννοια, οι γλώσσες είναι όσες και οι άνθρωποι. Ο καθένας διαμορφώνει μια γλώσσα δική του, που συνδυάζει τα βιώματα, το περιβάλλον και τον χαρακτήρα του, τον τρόπο που ο ίδιος προφέρει τις λέξεις. Η γλώσσα είναι ένα όργανο επικοινωνίας βέβαια (κοινοτική κι αργότερα κοινωνική λειτουργία) και συγχρόνως όργανο ατομικής σκέψης. Απευθύνεται κάπου και έχει έναν πομπό.

Γλώσσα και αστείο

Ο Henri Bergson, εξετάζοντας τη γλώσσα σε σχέση με το κωμικό, κάνει μερικές εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις. Εκκινεί απ' το γεγονός ότι η γλώσσα μεταφράζει τη σκέψη. Καταλήγει σε αστεία αποτελέσματα, μόνο επειδή είναι έργο ανθρώπινο, πλασμένο όσο επακριβέστερα γίνεται με βάση τις μορφές του ανλογικής) προκαλεί το γέλιο. Το αστείο συχνά συμμετέχει στο παράλογο, για να αναδείξει τα πεπερασμένα σύνορα της λογικής. Έτσι, γίνεται ανατρεπτικό, περνά τα καθιερωμένα κοινωνικά όρια, παραβαίνει τους κανόνες, ακόμη και της ίδιας της γλώσσας, βοηθώντας το πνεύμα να πάρει ανάσες ελευθερίας.

Αλλά αν η σκέψη διαφθείρει τη γλώσσα, μπορεί και η γλώσσα να διαφθείρει τη σκέψη.
George Orwell

Γλώσσα και αρχιτεκτονική

Η σκέψη είναι ένα ηλεκτρομαγνητικό κύμα και λειτουρ-

[...] Η πραγματικότητα, συνολικά και μερικά, γίνεται νοηματικά ανταλλάξιμη. Η γλώσσα είναι νόμισμα που επιτρέπει στον άνθρωπο να εμπορεύεται παραστάσεις και πράγματα, όπως με το χρήμα αγοράζει και πουλάει εμπορεύματα. [...] Η τάξη του κόσμου αλλάζει σε τάξη λέξεων με τέτοια άφθονη ποικιλία, ώστε να μην υπάρξει στιγμή των πραγμάτων που να μη μεταφράζεται –με όλες, βέβαια, τις συμβάσεις της ονοματικής αναπαράστασης– σε λέξεις. [...] Η γραμματική έκφραση λειτουργεί σαν ένα τέχνημα που μεταφράζει τα πράγματα. [...] Το όνομα μιμείται την ουσία (ουσία-ουσιαστικό): μένει ακίνητο στο παρόν, δεν παρακολουθεί ποτέ την κίνηση, αντίθετα με το ρήμα, που είναι συμφιλιωμένο με τον φυσικό κόσμο. [...] Το ρήμα κλίνεται (από τον έναν χρόνο στον άλλον), το όνομα πέφτει (πτώσεις) από το ένα πρόσωπο στο άλλο, χαρακτηριστικά αυτά που δείχνουν εύλογα ότι οι γραμματικοί τύποι είναι καμωμένοι, ώστε να παρακολουθούν τις τροπές της πραγματικότητας. [...] Η γραμματική ελέγχει το πλέγμα της γλώσσας· είναι, για τις λέξεις, ό,τι η αστυνομία για τους πολίτες.

Κωστης Παπαγιωργης, *Σωκράτης, ο νομοθέτης που αυτοκτονεί*

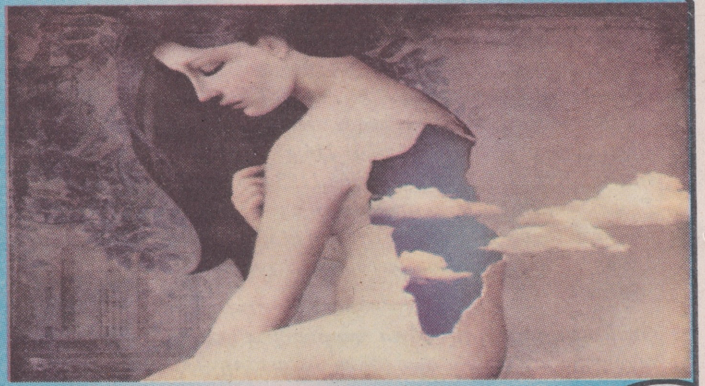
Γλώσσα και σκέψη

Η γλώσσα είναι ένα σκαλοπάτι για τη σκέψη. Κάνει το ασύλληπτο δυνατό να σχηματοποιηθεί, επιχειρεί να δώσει μορφή στο άρρητο. Ωστόσο, διαρκώς επιχειρεί, χωρίς ποτέ να φτάνει σ' αυτό. Απλώς διασφαλίζει ένα σημείο του πνεύματος, το δημιουργεί, φτιάχνει χώρο, για να πατήσει η επόμενη σκέψη. Ακόμη κι αν διαχωρίσουμε τη σκέψη απ' τη γλώσσα (δυισμός), πάλι η μια χωρίς την άλλη μένει ανολοκλήρωτη, ένα θραύσμα. Η γλώσσα δεν είναι μόνο τα σύμβολα που χρησιμοποιούμε, για να εκφράσουμε, να συνθέσουμε λόγο. Ούτε είναι μόνο ήχοι. Αποτελεί μια διαδικασία σκέψης, μια διανοητική διεργασία, έναν τρόπο να επικοινωνήσουμε με τον εαυτό μας και τους άλλους. Με άλλα λόγια, οι λέξεις δεν είναι μόνο τα σύμβολα, αλλά –κυρίως– αυτά που συμβολίζουν.

Αν σε μία κατάσταση Αναρχίας, πλήρους συνειδητότητας και αρμονίας με το σύμπαν δεν χρειάζεται καν γλώσσα, η σκέψη θα είναι σαν ρέουσα ενέργεια που μεταμορφώνεται με φυσικό ελεύθερο τρόπο. Σα να γίνεται ο καθένας σκέψη. **Σε μια κατάσταση υπέρτατου εκπολιτισμού, η απουσία της γλώσσας είναι βουτιά στο κενό.** Παλαιότερα, η μια γλώσσα επιβαλλόταν στην άλ-

θογραφία ή την άκαμπτη γραμματική, αλλά απ' τις εναλλαγές και τις παραλλαγές που φέρει η ποικιλία της γλώσσας, αντικαθιστώντας την με έναν βασικό κανόνα, που το μόνο που απαιτεί είναι να μη σκεφτόμαστε.

Η σκέψη εκκινεί από κάποιο άτομο, δομείται αρχικά στις συνάψεις ενός εγκεφάλου, αλλά προέκυψε ως κοινοτικό φαινόμενο (πολύ πριν γίνει κοινωνικό), καθώς οι σκέψεις γίνονται, για να μοιράζονται και η πηγή τους εκκινεί απ' το ανθρώπινο περιβάλλον του ατόμου που τις κάνει. Το ίδιο και η γλώσσα· κάθε άτομο φέρει μια δική του γλώσσα ως έκφραση, αντανακλώντας τις γλωσσικές συνήθειες και κώδικες όχι μόνο μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, αλλά και της στενότερης ομάδας στην οποία ανήκει. Δε θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι, κατά μία έννοια, οι γλώσσες είναι όσες και οι άνθρωποι. Ο καθένας διαμορφώνει μια γλώσσα δική του, που συνδυάζει τα βιώματα, το περιβάλλον και τον χαρακτήρα του, τον τρόπο που ο ίδιος προφέρει τις λέξεις. Η γλώσσα είναι ένα όργανο επικοινωνίας βέβαια (κοινοτική κι αργότερα κοινωνική λειτουργία) και συγχρόνως όργανο ατομικής σκέψης. Απευθύνεται κάπου και έχει έναν πομπό.

Γλώσσα και αστείο

Ο Henri Bergson, εξετάζοντας τη γλώσσα σε σχέση με το κωμικό, κάνει μερικές εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις. Εκκινεί απ' το γεγονός ότι η γλώσσα μεταφράζει τη σκέψη. Καταλήγει σε αστεία αποτελέσματα, μόνο επειδή είναι έργο ανθρώπινο, πλασμένο όσο επακριβέστερα γίνεται με βάση τις μορφές του ανθρώπινου πνεύματος. Νοιώθουμε σ' αυτήν κάτι που ζει από τη ζωή μας· κι αν αυτή η ζωή της γλώσσας ήταν ολοκληρωμένη και τέλεια, αν δεν είχε μέσα της τίποτε το παγιωμένο, αν, τέλος, η γλώσσα ήταν ένας οργανισμός εντελώς ενοποιημένος, ανίκανος να σχιστεί σε ανεξάρτητους οργανισμούς, θα ξέφευγε από το κωμικό, όπως άλλωστε θα ξέφευγε από το κωμικό και μια ψυχή με ζωή αρμονικά θεμελιωμένη ενοποιημένη παρόμοια με ήρεμη λιμνούλα νερού. Δεν υπάρχει γλώσσα αρκετά εύκαμπτη, αρκετά ζωντανή, αρκετά παρούσα ολόκληρη στο καθένα από τα μέρη της, για να εξαλείψει το *έτοιμο* και να αντισταθεί στις μηχανικές διεργασίες της αντιστροφής, της μετατόπισης κλπ., τις οποίες θα θέλαμε να εφαρμόσουμε σε αυτήν σα να ήταν το πιο απλό πράγμα.

λογικής) προκαλεί το γέλιο. Το αστείο συχνά συμμετέχει στο παράλογο, για να αναδείξει τα πεπερασμένα σύνορα της λογικής. Έτσι, γίνεται ανατρεπτικό, περνά τα καθιερωμένα κοινωνικά όρια, παραβαίνει τους κανόνες, ακόμη και της ίδιας της γλώσσας, βοηθώντας το πνεύμα να πάρει ανάσες ελευθερίας.

Αλλά αν η σκέψη διαφθείρει τη γλώσσα, μπορεί και η γλώσσα να διαφθείρει τη σκέψη.
George Orwell

Γλώσσα και αρχιτεκτονική

Η σκέψη είναι ένα ηλεκτρομαγνητικό κύμα και λειτουργεί, γι' αυτό το λόγο, σε υποατομικό επίπεδο. Μ' αυτή την έννοια, υπάρχει και πέρα απ' τον άνθρωπο, είναι μια συμπαντική λειτουργία, που δεν περιορίζεται στα σύνορα των ανθρώπινων πνευματικών λειτουργιών. Η αυστηρή λογική που επέβαλε η αρχιτεκτονική στον χώρο είναι ανθρωποκεντρική· η ανθρώπινη παρέμβαση στο τρισδιάστατο πεδίο με αυστηρές φόρμες και δομές κάθε αντικειμένου που μας περιβάλλει. Υπάρχει ένα όριο στην αρχιτεκτονική, που αν παραβιαστεί, καταργεί τη λειτουργία. Π.χ. το ποτήρι, για χάρη της αισθητικής, δεν είναι απόλυτα κυλινδρικό, αλλά τείνει συνήθως στον κώνο, που το κάνει λιγότερο στατικό. Αν όμως η βάση του γίνει πέρα από το σημείο ισορροπίας μυτερή, ξεπερνάει το όριο· δε θα είναι σε θέση να σταθεί ως βάση και δε θα πληροί τη λειτουργία του ποτη-

Κωστης Παπαγιωργης, *Σωκράτης,*
ο νομοθέτης που αυτοκτονεί

Γλώσσα και σκέψη

Η γλώσσα είναι ένα σκαλοπάτι για τη σκέψη. Κάνει το ασύλληπτο δυνατό να σχηματοποιηθεί, επιχειρεί να δώσει μορφή στο άρρητο. Ωστόσο, διαρκώς επιχειρεί, χωρίς ποτέ να φτάνει σ' αυτό. Απλώς διασφαλίζει ένα σημείο του πνεύματος, το δημιουργεί, φτιάχνει χώρο, για να πατήσει η επόμενη σκέψη. Ακόμη κι αν διαχωρίσουμε τη σκέψη απ' τη γλώσσα (δυισμός), πάλι η μια χωρίς την άλλη μένει ανολοκλήρωτη, ένα θραύσμα. Η γλώσσα δεν είναι μόνο τα σύμβολα που χρησιμοποιούμε, για να εκφράσουμε, να συνθέσουμε λόγο. Ούτε είναι μόνο ήχοι. Αποτελεί μια διαδικασία σκέψης, μια διανοητική διεργασία, έναν τρόπο να επικοινωνήσουμε με τον εαυτό μας και τους άλλους. Με άλλα λόγια, οι λέξεις δεν είναι μόνο τα σύμβολα, αλλά –κυρίως– αυτά που συμβολίζουν.

Αν σε μία κατάσταση Αναρχίας, πλήρους συνειδητότητας και αρμονίας με το σύμπαν δεν χρειάζεται καν γλώσσα, η σκέψη θα είναι σαν ρέουσα ενέργεια που μεταμορφώνεται με φυσικό ελεύθερο τρόπο. Σα να γίνεται ο καθένας σκέψη. **Σε μια κατάσταση υπέρτατου εκπολιτισμού, η απουσία της γλώσσας είναι βουτιά στο κενό.** Παλαιότερα, η μια γλώσσα επιβαλλόταν στην άλλη, ακολουθώντας την αποικιοκρατική πορεία των κρατών. Σήμερα, γίνεται προσπάθεια να επιβληθεί μία μη γλώσσα, αυτή της μηχανής, η οποία επιδιώκει να αντικαταστήσει κάθε γλώσσα (η μηχανή δεν σκέφτεται και κυρίως δεν αισθάνεται και δεν συναισθάνεται). Αυτή η μη γλώσσα είναι ένας κώδικας, ένα απόσπασμα συμβολισμών, που επιβάλλουν μια γραμμική διεργασία και μια τεχνητή ομοιομορφία και ακαμψία. Η σκέψη, βέβαια, δε λειτουργεί γραμμικά, δεν ακολουθεί απαραίτητα το αίτιο-αιτιατό· αυτός είναι ένας δρόμος και μάλιστα μόνο ένα μικρό μονοπάτι της σκέψης πάνω στον κόσμο. Ο κώδικας επιβάλλει στη σκέψη να πηγαινοέρχεται σ' αυτόν το μικρό, περιορισμένο χώρο αιτίας-αποτελέσματος, να παίζει απλώς με τις χιλιάδες παραλλαγές της μονοτονίας. Κάποιος που θα αρκεστεί στην πρώτη, επιφανειακή σκέψη θα βρει σ' αυτή την ποικιλώνυμη ομοιομορφία μία μορφή απελευθέρωσης απ' τους κανόνες της γλώσσας. Το μόνο, όμως που επιτυγχάνεται δεν είναι ν' απαλλαγούμε απ' τη δύσκολη ορ-

βιώματα, το περιβάλλον και τον χαρακτήρα του, τον τρόπο που ο ίδιος προφέρει τις λέξεις. Η γλώσσα είναι ένα όργανο επικοινωνίας βέβαια (κοινοτική κι αργότερα κοινωνική λειτουργία) και συγχρόνως όργανο ατομικής σκέψης. Απευθύνεται κάπου και έχει έναν πομπό.

Γλώσσα και αστείο

Ο Henri Bergson, εξετάζοντας τη γλώσσα σε σχέση με το κωμικό, κάνει μερικές εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις. Εκκινεί απ' το γεγονός ότι η γλώσσα μεταφράζει τη σκέψη. Καταλήγει σε αστεία αποτελέσματα, μόνο επειδή είναι έργο ανθρώπινο, πλασμένο όσο επακριβέστερα γίνεται με βάση τις μορφές του ανθρώπινου πνεύματος. Νοιώθουμε σ' αυτήν κάτι που ζει από τη ζωή μας· κι αν αυτή η ζωή της γλώσσας ήταν ολοκληρωμένη και τέλεια, αν δεν είχε μέσα της τίποτε το παγιωμένο, αν, τέλος, η γλώσσα ήταν ένας οργανισμός εντελώς ενοποιημένος, ανίκανος να σχιστεί σε ανεξάρτητους οργανισμούς, θα ξέφευγε από το κωμικό, όπως άλλωστε θα ξέφευγε από το κωμικό και μια ψυχή με ζωή αρμονικά θεμελιωμένη ενοποιημένη παρόμοια με ήρεμη λιμνούλα νερού. Δεν υπάρχει γλώσσα αρκετά εύκαμπτη, αρκετά ζωντανή, αρκετά παρούσα ολόκληρη στο καθένα από τα μέρη της, για να εξαλείψει το *έτοιμο* και να αντισταθεί στις μηχανικές διεργασίες της αντιστροφής, της μετατόπισης κλπ., τις οποίες θα θέλαμε να εφαρμόσουμε σε αυτήν σα να ήταν το πιο απλό πράγμα.

Με έναυσμα τις παραπάνω σκέψεις, μπορούμε να σκεφτούμε τη γλώσσα ως ένα ανθρώπινο σύστημα, που είναι από τη φύση του ατελές. Δεν οδεύει στην ολοκλήρωση και στην ενότητα, δεν ενέχει την αρμονία, αλλά την σύγκρουση και την έλλειψη, στοιχεία αταίριαστα μεταξύ τους, που συνταιριάζονται μέσα από επαναλαμβανόμενα μοτίβα, ομογενοποιούνται και ομαδοποιούνται, για να καθιερωθούν τελικά ως κανόνες. Γι' αυτό πολλές φορές νιώθουμε ότι τη βαθιά επικοινωνία την κατακτούμε, όταν δεν μεταφράζουμε τις σκέψεις μας, με άλλα λόγια, όταν δεν μιλάμε. Η λογική βάζει κανόνες, αλλά ανθρώπινους κανόνες, τίποτε λιγότερο και τίποτε περισσότερο. Γι' αυτό και η ουσία της ζωής ίσως είναι αδύνατο να εκφραστεί με λέξεις.

Το αστείο, που προκαλεί το γέλιο με γλωσσικά παιγνίδια της γλώσσας επισημαίνει τις ατέλειές της, την ακαμψία της και μέσα απ' τον τρόπο που συνδυάζει τις αντιφάσεις του λόγου (η λέξη χρησιμοποιείται εδώ τόσο με την έννοια της λέξης, όσο και με την έννοια της λογικής) προκαλεί το γέλιο. Το αστείο συχνά συμμετέχει στο παράλογο, για να αναδείξει τα πεπερασμένα σύνορα της λογικής. Έτσι, γίνεται ανατρεπτικό, περνά τα καθιερωμένα κοινωνικά όρια, παραβαίνει τους κανόνες, ακόμη και της ίδιας της γλώσσας, βοηθώντας το πνεύμα να πάρει ανάσες ελευθερίας.

Αλλά αν η σκέψη διαφθείρει τη γλώσσα,
μπορεί και η γλώσσα να διαφθείρει τη σκέψη.
George Orwell

Γλώσσα και αρχιτεκτονική

Η σκέψη είναι ένα ηλεκτρομαγνητικό κύμα και λειτουργεί, γι' αυτό το λόγο, σε υποατομικό επίπεδο. Μ' αυτή την έννοια, υπάρχει και πέρα απ' τον άνθρωπο, είναι μια συμπαντική λειτουργία, που δεν περιορίζεται στα σύνορα των ανθρώπινων πνευματικών λειτουργιών. Η αυστηρή λογική που επέβαλε η αρχιτεκτονική στον χώρο είναι ανθρωποκεντρική· η ανθρώπινη παρέμβαση στο τρισδιάστατο πεδίο με αυστηρές φόρμες και δομές κάθε αντικειμένου που μας περιβάλλει. Υπάρχει ένα όριο στην αρχιτεκτονική, που αν παραβιαστεί, καταργεί τη λειτουργία. Π.χ. το ποτήρι, για χάρη της αισθητικής, δεν είναι απόλυτα κυλινδρικό, αλλά τείνει συνήθως στον κώνο, που το κάνει λιγότερο στατικό. Αν όμως η βάση του γίνει πέρα από το σημείο ισορροπίας μυτερή, ξεπερνάει το όριο· δε θα είναι σε θέση να σταθεί ως βάση και δε θα πληροί τη λειτουργία του ποτηριού. Η αρχιτεκτονική που δεν εξυπηρετεί ουσιαστικές ανάγκες και συν το χρόνο χρησιμοποιεί μη φυσικά υλικά, έγινε πολιτισμική μήτρα. Η αυστηρή γεωμετρία, που λέει ότι αυτό είναι μόνο έτσι και δε θα μπορούσε να σταθεί αλλιώς είναι μια περιορισμένη λειτουργία. Μες στα άτεγκτα όρια της αρχιτεκτονικής η ελευθερία πεθαίνει.

Απ' την άλλη, η φαντασία δεν περιορίζεται· στο μυαλό μας μπορούν να υπάρχουν κτίσματα ή αντικείμενα που στέκονται χωρίς να τηρούν τις προδιαγραφές της ευκλείδειας αρχιτεκτονικής. Ένα παράξενο δημιούργημα μπορεί να το συναντήσει στα σύννεφα ως σχήμα. Η γλώσσα δε δίνει όρια, υπάρχει και πέρα απ' την αρχιτεκτονική. Μπορεί να δημιουργήσει κόσμους που η λογική δεν μπορεί να στηρίξει. Άρα, υπάρχει και πέρα απ' τη λογική, δεν είναι *μόνο* λόγος. **Η Αναρχία εξ ίσου δεν έχει αυστηρή αρχιτεκτονική· η ελεύθερη οργάνωση των ανθρώπων θα θυμίζει φωλιά χελιδονιού και ινδιάνι-**

συνέχεια στη σελίδα 10

Σύντροφοι/ισσες και φίλες/φίλοι,

Όπως γνωρίζετε η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ξεκίνησε την πορεία της τον Μάρτιο του 2002 και από τότε διακινείται και μέσω πρακτορείου εφημερίδων σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Από τότε και μέχρι σήμερα τα εμπόδια στη διακίνησή της συνεχίζονται. Υπάρχει, επομένως, μία διαρκής προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα σας, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, στην οποία η συμβολή σας είναι ουσιαστική και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη συμπαράστασή σας, η οποία εκφράζεται μέσω τηλεφωνημάτων ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εξ αιτίας αυτών των εμποδίων τα οποία προβάλλονται (από τους γνωστούς και μη εξαιρετέους) και με δεδομένη την παρότρυνση που υπήρχε εδώ και πολύ καιρό, έχουμε ενεργοποιήσει τη δυνατότητα συνδρομής.

Η συνδρομή αφορά 10 τεύχη και για μεν το ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ είναι 20 ευρώ για δε την ΕΥΡΩΠΗ 30 ευρώ.

Επομένως, ορίζετε τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλετε να ισχύσει η συνδρομή στέλνοντας ταχυδρομική επιταγή στο όνομα: Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ, ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον ακόλουθο αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03

IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803 bic: ETHNGRAA

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Θυμίζουμε, επίσης, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι, για διάφορους λόγους, δεν την προμηθεύονται. Επισημαίνουμε, ακόμη, ότι ανέκαθεν θεωρούσαμε και εκλαμβάνουμε το αντίτιμο της εφημερίδας που καταβάλλετε ως μία συμβολή (κάθ' ενός και κάθε μιας από εσάς) στην ενίσχυση για την συνέχεια της προσπάθειάς μας).

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

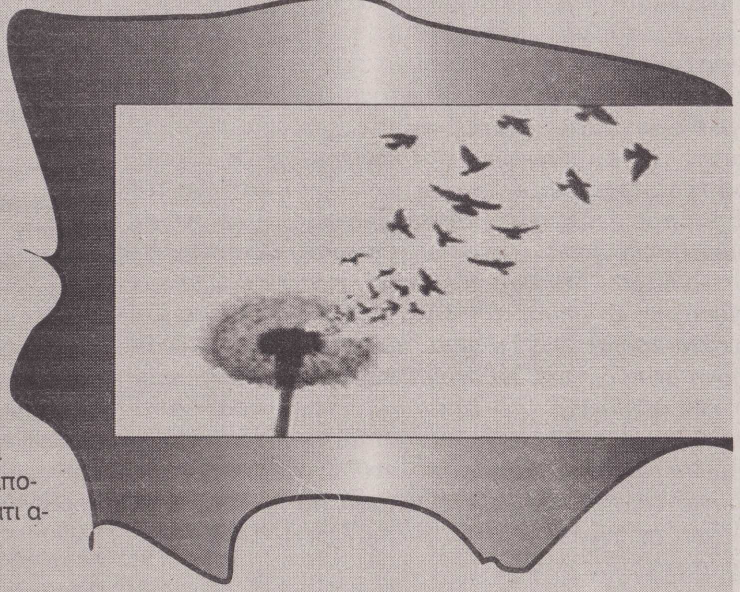
Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής

συνέχεια από τη σελίδα 9

κο τίπις, όχι ζιγκουράτ και Παρθενώνες. Ούτε η φύση είναι μια καλοζυγιασμένη δομή, αριθμητικά ή αλγοριθμικά κατασκευασμένη. Κανένα φύλλο δεν πέφτει με τον ίδιο τρόπο που πέφτουν τα υπόλοιπα από ένα δέντρο. Δεν υπακούν σε μια μονολιθική αρχιτεκτονική, με την έννοια και της γεωμετρίας. Μπορεί κανείς να βρει το μονόκερο, τη σφίγγα και τους αγγέλους ή κτίσματα που ίπτανται ή στηρίζονται σε μια κλωστή μπροστά του στον κόσμο της φαντασίας.

Οι ινδιάνοι, για παράδειγμα, που συζητούσαν ώρες για οτιδήποτε, θα μπορούσαν να δομήσουν τον κόσμο τους με ορθολογικές γεωμετρίες. Δεν το έκαναν, προφανώς, επειδή δεν είχαν στραφεί πνευματικά σε απόλυτα λογικές διεργασίες, ώστε να δημιουργήσουν παρόμοιες αρχιτεκτονικές. Η σταθερότητα σε έναν τόπο, η καλλιέργεια της γης, η γεωργία, είναι μια αυστηρή τάξη, μια γεωμετρία. Είναι, με άλλα λόγια, πολιτισμική αρχιτεκτονική.

Η σκέψη, με την έννοια του συλλογισμού, πιθανότατα ανήκει στον άνθρωπο αποκλειστικά. Βέβαια, ενδέχεται κι αυτό το σχήμα να υπόκειται σε εξαιρέσεις, που για τον απολίτιστο παρατηρητή ήταν οφθαλμοφανέστατες. Στον άνθρωπο η σκέψη αποδίδεται με γλώσσα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι μπορεί να εκφραστεί μόνο έτσι· δεν είναι κάτι απόλυτο.

Προφορικός και γραπτός λόγος – τα όρια της γλώσσας

Η Οδύσσεια είναι η τελευταία αφήγηση, που περνάει με το τέλος των συλλογικών αφηγήσεων, στον γραπτό λόγο. Ο προφορικός λόγος, ο λόγος χωρίς πνευματικά δικαιώματα, οι λέξεις του στόματος και όχι του χαρτιού, είναι η ροή της σκέψης, η αφήγηση απ' τον έναν στον άλλον, η ιστορία που λέγεται, για να ακουστεί και να ειπωθεί αλλοιώς, επαναλαμβανόμενη σ' έναν αέναο κύκλο. Λέγεται και ξαναλέγεται, διασχίζοντας τον κόσμο σαν αιώνιο τραγούδι.

Όταν κάποιοι πήραν πλάκες, όπου την κατ-έγρα-

ξη και η αφήγηση κυρίως συνδέει τα πρόσωπα και τα πράγματα σε μια ιστορία: η δράση, το ρήμα που ενεργεί, εκκινεί το σύμπαν της αφήγησης. Αλλιώς, δε συμβαίνει τίποτε, οι λέξεις μοιάζουν με ακίνητα μνημεία πάνω στις γεωγραφίες των χαρτιών, που περιμένουν τον παρατηρητή που θα τις ξαναζωντανέψει με την παρατήρησή του. Τα πάντα μπορεί να βρίσκονται απλώς γύρω μας. Με τις λέξεις, όμως, αποκτούν ύπαρξη.

Αυτό το κατανόησε γρήγορα η πολιτική και η εξουσία. Μετέτρεψε πολύ σύντομα την αφήγηση σε απάτη, τις λέξεις σε ψέμα της ύπαρξης, σε κίβδηλο είδωλο του εαυτού τους. Τις άδειασε από το νόημά τους, κάνοντάς τες να μοιάζουν με είδωλα. Τις σκόρπισε στον κόσμο και τις «παραχώρησε» μαζικά, μόνο αφού αυτές έχασαν την ουσία τους. Πρόσφερε απλόχερα μια απάτη. Διέδωσε παντού την παιδεία και την εκπαίδευση, όταν αυτές το μόνο που μετέδιδαν στους ανθρώπους ήταν λέξεις, που έμοιαζαν καινούριες, αλλά δεν σήμαιναν τίποτε. Έχουμε όλοι δικαίωμα να εκπαιδευτούμε, αρκεί να μη γνωρίζουμε· συλλέγουμε απλώς πληροφορίες (οι λέξεις μεταδίδουν μόνο πληροφορίες), ώστε να είμαστε χρήσιμοι, για τον σκοπό που μας χρειάζεται

Η συνδρομή αφορά 10 τεύχη και για μεν το ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ είναι 20 ευρώ για δε την ΕΥΡΩΠΗ 30 ευρώ.
Επομένως, ορίζετε τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλετε να ισχύσει η συνδρομή στέλνοντας ταχυδρομική επιταγή στο όνομα: Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ, ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον ακόλουθο αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803 bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Θυμίζουμε, επίσης, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι, για διάφορους λόγους, δεν την προμηθεύονται. Επισημαίνουμε, ακόμη, ότι ανέκαθεν θεωρούσαμε και εκλαμβάνουμε το αντίτιμο της εφημερίδας που καταβάλλετε ως μία συμβολή (κάθ' ενός και κάθε μιας από εσάς) στην ενίσχυση για την συνέχεια της προσπάθειάς μας).

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής προέλευσης τους.

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στην μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Οι αυτοί τρόποι επικοινωνίας ισχύουν για την περίπτωση που δεν μπορείτε να βρείτε την εφημερίδα στους χώρους διάθεσης και επιθυμείτε να μας ενημερώσετε. Τα σημεία όπου μπορείτε να βρείτε την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ βρίσκονται σε διασυνδεδεμένα άρθρα στα οποία γίνεται παραπομπή από τις αρχικές σελίδες του www.anarchy.gr και του www.anarchypress.gr.

Όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο . Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

Υπενθύμιση

κόσμο τους με ορθολογικές γεωμετρίες. Δεν το έκαναν, προφανώς, επειδή δεν είχαν στραφεί πνευματικά σε απόλυτα λογικές διεργασίες, ώστε να δημιουργήσουν παρόμοιες αρχιτεκτονικές. Η σταθερότητα σε έναν τόπο, η καλλιέργεια της γης, η γεωργία, είναι μια αυστηρή τάξη, μια γεωμετρία. Είναι, με άλλα λόγια, πολιτισμική αρχιτεκτονική.

Η σκέψη, με την έννοια του συλλογισμού, πιθανότατα ανήκει στον άνθρωπο αποκλειστικά. Βέβαια, ενδέχεται κι αυτό το σχήμα να υπόκειται σε εξαιρέσεις, που για τον απολίτιστο παρατηρητή ήταν οφθαλμοφανέστατες. Στον άνθρωπο η σκέψη αποδίδεται με γλώσσα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι μπορεί να εκφραστεί μόνο έτσι· δεν είναι κάτι απόλυτο.

Προφορικός και γραπτός λόγος – τα όρια της γλώσσας

Η Οδύσσεια είναι η τελευταία αφήγηση, που περνάει με το τέλος των συλλογικών αφηγήσεων, στον γραπτό λόγο. Ο προφορικός λόγος, ο λόγος χωρίς πνευματικά δικαιώματα, οι λέξεις του στόματος και όχι του χαρτιού, είναι η ροή της σκέψης, η αφήγηση απ' τον έναν στον άλλον, η ιστορία που λέγεται, για να ακουστεί και να ειπωθεί αλλοιώς, επαναλαμβανόμενη σ' έναν αέναο κύκλο. Λέγεται και ξαναλέγεται, διασχίζοντας τον κόσμο σαν αιώνιο τραγούδι.

Όταν κάποιοι πήραν πλάκες, όπου την κατ-έγραψαν, τότε η προφορική αφήγηση σιγά-σιγά αποσύρθηκε στο παρασκήνιο της ανθρώπινης σκέψης. Η ανθρώπινη φωνή έγινε βουβή σκέψη. Οι παύσεις και οι τόνοι, η μουσικότητα που αφουγκράζεται την ίδια τη γη, δεν βρίσκουν χώρο να εκφραστούν, γίνονται σύμβολα πάνω σε χαρτί. Η γραφή αποκτά ένα είδος αυτονομίας, υπάρχει ανεξάρτητα απ' τον συγγραφέα, αλλά και οι αφηγήσεις γίνονται μια ιστορία του ενός. Το μόνο που κάνει είναι να μεταλλάσσεται, πεθαίνει μία φορά και ξαναγεννιέται δέκα. Κλείνει μέσα της όλη την σκέψη. Ταυτίζεται με την νόηση. Παγιώνει σταδιακά τα χαρακτηριστικά της.

Η προφορική αφήγηση δεν έχει όρια, είναι τραγούδι, που κάθε φορά τραγουδιέται με άλλον τρόπο, δεν παγιώνεται. Η γραφή θέτει νέα όρια: πνευματική ιδιοκτησία, μεσολάβηση ενός εκδότη, κατηγοριοποιήσεις της σκέψης, μία άλλη μνήμη ως καταγραφή, ατομική κυρίως. Είναι διαφορετικό μία ομάδα ανθρώπων να προσπαθεί να περισώσει συλλογικά μέσα από την αφήγηση τις γνώσεις της, βιώ-

είδωλο του εαυτού τους. Τις άδειασε από το νόημά τους, κάνοντάς τες να μοιάζουν με είδωλα. Τις σκόρπισε στον κόσμο και τις «παραχώρησε» μαζικά, μόνο αφού αυτές έχασαν την ουσία τους. Πρόσφερε απλόχερα μια απάτη. Διέδωσε παντού την παιδεία και την εκπαίδευση, όταν αυτές το μόνο που μετέδιδαν στους ανθρώπους ήταν λέξεις, που έμοιαζαν καινούριες, αλλά δεν σήμαιναν τίποτε. Έχουμε όλοι δικαίωμα να εκπαιδευτούμε, αρκεί να μη γνωρίζουμε· συλλέγουμε απλώς πληροφορίες (οι λέξεις μεταδίδουν μόνο πληροφορίες), ώστε να είμαστε χρήσιμοι, για τον σκοπό που μας χρειάζεται ένα οποιοδήποτε οργανωμένο σύστημα εξουσίας.

Το όνομα, έτσι, σημαίνει κάτι νέο: είναι μια ιδιότητα-ιδιοκτησία, είναι αυτό που, ενώ παλιά ένωνε, τώρα διαχωρίζει. Είναι μια διάκριση. Εντάσσει όχι μόνο τα γύρω μας πράγματα, αλλά και εμάς τους ίδιους σε κατηγορίες. Αυτό το όνομα δεν είναι μόνο το ονοματεπώνυμό μας, αλλά και οι ιδιότητες που υποχρεωνόμαστε να πάρουμε από την ήδη διαμορφωμένη κοινωνία. Γι' αυτό, βέβαια, δεν ευθύνεται το ίδιο το όνομα, αλλά η υπόδουλη σκέψη που αναζητά διαρκώς να ορίσει, να οριοθετήσει, να περιφράξει έννοιες.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

Σχετικά βιβλία:

Θόδωρος Πετρούνιας, Νεοελληνική Γραμματική

συνέχεια της προσπάθειας μας).

Είναι ευπρόσδεκτη η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές αντιλήψεις και θεωρήσεις (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες, πράξεις που παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (πορνεία, δουλεμπόριο κ.ά.), κεφαλαιοκρατικές δραστηριότητες κ.λπ.

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων και ιδεών. Επιθυμητή είναι η δημοσίευση της πηγής προέλευσης τους.

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στην μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Οι αυτοί τρόποι επικοινωνίας ισχύουν για την περίπτωση που δεν μπορείτε να βρείτε την εφημερίδα στους χώρους διάθεσης και επιθυμείτε να μας ενημερώσετε. Τα σημεία όπου μπορείτε να βρείτε την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ βρίσκονται σε διασυνδεδεμένα άρθρα στα οποία γίνεται παραπομπή από τις αρχικές σελίδες του www.anarchy.gr και του www.anarchypress.gr.

Όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο . Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

Υπενθύμιση

Σας υπενθυμίζουμε πως από 1-1-2014 τα e-mail μας (ηλεκτρονικές διευθύνσεις αλληλογραφίας) έχουν αλλάξει.

Προκειμένου να απευθυνθείτε σε κάποια από τις ομάδες ή συλλογικότητες θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες:

Συσπείρωση Αναρχικών: **anarchy@anarchy.gr**
Συλλογικότητα anarchypress.gr: **anarchypress@anarchy.gr**
Εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ: **diadromi@anarchy.gr**
Αναρχική Αρχειοθήκη: **anarxiki_arxeiothiki@anarchy.gr**
www.anarchy.gr: **revolution@anarchy.gr**

Επομένως, εάν στέλνετε επιστολές μέσω των προηγουμένων ηλεκτρονικών ταχυδρομικών διευθύνσεων δεν θα μπορούμε να τις παραλαμβάνουμε.

Προφορικός και γραπτός λόγος – τα όρια της γλώσσας

Η Οδύσσεια είναι η τελευταία αφήγηση, που περνάει με το τέλος των συλλογικών αφηγήσεων, στον γραπτό λόγο. Ο προφορικός λόγος, ο λόγος χωρίς πνευματικά δικαιώματα, οι λέξεις του στόματος και όχι του χαρτιού, είναι η ροή της σκέψης, η αφήγηση απ' τον έναν στον άλλον, η ιστορία που λέγεται, για να ακουστεί και να ειπωθεί αλλοιώς, επαναλαμβανόμενη σ' έναν αέναο κύκλο. Λέγεται και ξαναλέγεται, διασχίζοντας τον κόσμο σαν αιώνιο τραγούδι.

Όταν κάποιοι πήραν πλάκες, όπου την κατ-έγραψαν, τότε η προφορική αφήγηση σιγά-σιγά αποσύρθηκε στο παρασκήνιο της ανθρώπινης σκέψης. Η ανθρώπινη φωνή έγινε βουβή σκέψη. Οι παύσεις και οι τόνοι, η μουσικότητα που αφουγκράζεται την ίδια τη γη, δεν βρίσκουν χώρο να εκφραστούν, γίνονται σύμβολα πάνω σε χαρτί. Η γραφή αποκτά ένα είδος αυτονομίας, υπάρχει ανεξάρτητα απ' τον συγγραφέα, αλλά και οι αφηγήσεις γίνονται μια ιστορία του ενός. Το μόνο που κάνει είναι να μεταλλάσσεται, πεθαίνει μία φορά και ξαναγεννιέται δέκα. Κλείνει μέσα της όλη την σκέψη. Ταυτίζεται με την νόηση. Παγιώνει σταδιακά τα χαρακτηριστικά της.

Η προφορική αφήγηση δεν έχει όρια, είναι τραγούδι, που κάθε φορά τραγουδιέται με άλλον τρόπο, δεν παγιώνεται. Η γραφή θέτει νέα όρια: πνευματική ιδιοκτησία, μεσολάβηση ενός εκδότη, κατηγοριοποιήσεις της σκέψης, μία άλλη μνήμη ως καταγραφή, ατομική κυρίως. Είναι διαφορετικό μία ομάδα ανθρώπων να προσπαθεί να περισώσει συλλογικά μέσα από την αφήγηση τις γνώσεις της, βιώνοντας όσα ξέρει και διαφορετικό να καταγραφεί ένα γεγονός από έναν ιστορικό.

Η αφήγηση μιας ιστορίας αναδημιουργεί έναν κόσμο, τον αναπλάθει, του δίνει σάρκα και οστά. Οι λέξεις ονοματίζουν. Ζωντανεύουν τα πράγματα, τα συνδέουν μεταξύ τους με διαφορετικούς κάθε φορά τρόπους. Στην προφορική ροή των λέξεων τα ονόματα εύκολα αλλάζουν, γίνονται παιγνίδια και μεταβάλλονται. Στην γραπτή τάξη τα ονόματα παγιώνονται και αναπαράγονται με μια καταπιεστική γραφειοκρατία. Το κάθε πράγμα, κάθε υλικό αντικείμενο ή κατάσταση που μαθαίνουμε με την εμπειρία μας θα παρέμενε ίσως μόνο σε υλική μορφή. Η γλώσσα, οι λέξεις, έχουν μια σωματική και μια πνευματική υπόσταση συγχρόνως (Bergson). Η λέξη είναι το είδωλο του εαυτού τους. Τις άδειασε από το νόημά τους, κάνοντάς τες να μοιάζουν με είδωλα. Τις σκόρπισε στον κόσμο και τις «παραχώρησε» μαζικά, μόνο αφού αυτές έχασαν την ουσία τους. Πρόσφερε απλόχερα μια απάτη. Διέδωσε παντού την παιδεία και την εκπαίδευση, όταν αυτές το μόνο που μετέδιδαν στους ανθρώπους ήταν λέξεις, που έμοιαζαν καινούριες, αλλά δεν σήμαιναν τίποτε. Έχουμε όλοι δικαίωμα να εκπαιδευτούμε, αρκεί να μη γνωρίζουμε· συλλέγουμε απλώς πληροφορίες (οι λέξεις μεταδίδουν μόνο πληροφορίες), ώστε να είμαστε χρήσιμοι, για τον σκοπό που μας χρειάζεται ένα οποιοδήποτε οργανωμένο σύστημα εξουσίας.

Το όνομα, έτσι, σημαίνει κάτι νέο: είναι μια ιδιότητα-ιδιοκτησία, είναι αυτό που, ενώ παλιά ένωνε, τώρα διαχωρίζει. Είναι μια διάκριση. Εντάσσει όχι μόνο τα γύρω μας πράγματα, αλλά και εμάς τους ίδιους σε κατηγορίες. Αυτό το όνομα δεν είναι μόνο το ονοματεπώνυμό μας, αλλά και οι ιδιότητες που υποχρεωνόμαστε να πάρουμε από την ήδη διαμορφωμένη κοινωνία. Γι' αυτό, βέβαια, δεν ευθύνεται το ίδιο το όνομα, αλλά η υπόδουλη σκέψη που αναζητά διαρκώς να ορίσει, να οριοθετήσει, να περιφράξει έννοιες.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

Σχετικά βιβλία:

Θόδωρος Πετρούνιας, Νεοελληνική Γραμματική και συγκριτική («αντιπαραθετική») ανάλυση

Catherine Garvey, Το παιχνίδι, η επίδρασή του στην εξέλιξη του παιδιού

Jean-Pierre Changeux, Ο νευρωνικός άνθρωπος, Πώς λειτουργεί ο ανθρώπινος εγκέφαλος

Θόδωρος Καρζής, Η εποποιία της γλώσσας.

Adam Shaff, Γλώσσα και Γνώση.

Γιώργος Χειμωνάς, Έξι μαθήματα για τον λόγο

Βασίλης Αλεξάκης, Η πρώτη λέξη

Βασίλης Ραφαηλίδης, (Μυθ)ιστορία των βαρβάρων προγόνων των σημερινών Ευρωπαίων

Noam Chomsky, Νέοι ορίζοντες στη μελέτη της γλώσσας και του νου

Henri Bergson, Το γέλιο

Επιλέγοντας να μεταφράσουμε αυτήν την συνέντευξη, σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούμε να αναδείξουμε την αναγκαιότητα της σερβιέτας για τις γυναίκες όλου του κόσμου. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η σερβιέτα είναι ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν, που εφευρέθηκε για να διευκολύνει καταστάσεις όπως την είσοδο της γυναίκας σε διάφορα εργασιακά πόστα (και επειδή κάνει τρελές πωλήσεις μιας και αφορά τον μισό πληθυσμό της γης για πολλά χρόνια της ζωής του).

Μην ξεχνάμε, επίσης, ότι οι σερβιέτες και οι πάνες των μωρών/των γέρων αποτελούν τεράστια πηγή ρύπανσης για τον πλανήτη.

Θέλαμε, όμως, να αναδείξουμε πόσο υποφέρουν από δεισιδαιμονίες και προλήψεις πολλές γυναίκες στον κόσμο, με αποτέλεσμα να αρρωσταίνουν εξ αιτίας αυτών των προλήψεων. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι και στην χριστιανική πίστη, η γυναίκα όταν έχει περίοδο θεωρείται ακάθαρτη και σε πολλές περιπτώσεις δεν της επιτρεπόταν να εισέρχεται στον ναό.

Πως, όμως, διευθετούσαν αυτό το μηναίο φαινόμενο οι γυναίκες σε άλλες κοινωνίες και άλλους πολιτισμούς; Για παράδειγμα στους παλιούς Αβορίγινες οι γυναίκες τοποθετούσαν φύλλα με τα οποία συνέλεγαν το αίμα, το οποίο θεωρούνταν ιερό και με θεραπευτικές ιδιότητες. Μάλιστα οι άνδρες της φυλής πραγματοποιούσαν τελετές για να μιμηθούν αυτό το γυναικείο χαρακτηριστικό.

Χωρίς και πάλι να εξυψώνουμε ό,τι έκαναν στο παρελθόν ή κάνουν παλαιότεροι πολιτισμοί (γιατί δεν τα έκαναν όλα σωστά, βλ. κλειτοριδεκτομή) ας ξανασκεφτούμε φυσικούς τρόπους αντιμετώπισης ενός καθ' όλα φυσικού και εξαγνιστικού φαινομένου.

Η σημασία του γεγονότος που περιγράφεται αφορά κυρίως την θέληση για ανιδιοτελή προσφορά και την επιμονή για την επίτευξή της.

Jugaad

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΧΑΣΕ ΤΑ ΠΑΝΤΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Εδώ έχουμε να κάνουμε με το γεγονός όπου ένας Ινδός που είχε παρατήσει το σχολείο, καταγόμενος από μια φτωχή οικογένεια στη νότια Ινδία, βελτίωσε την υγιεινή των γυναικών της υπαίθρου στις αναπτυσσόμενες χώρες τις «δύσκολες μέρες του μήνα», εφευρίσκοντας ένα απλό μηχάνημα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να κάνουν φθηνές σερβιέτες.

Η εφεύρεση του Arunachalam Muruganantham ήρθε με μεγάλο προσωπικό κόστος, αφού σχεδόν έχασε την οικογένειά του, τα χρήματά του και τη θέση του στην

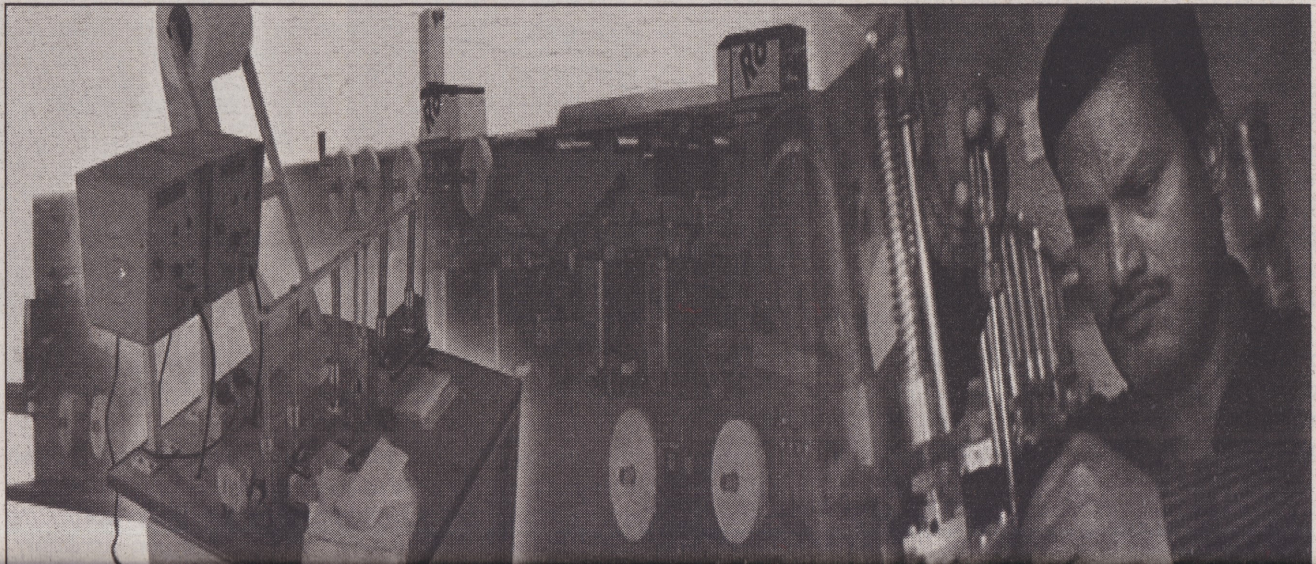
αυτά τα στατιστικά στοιχεία, καθώς διαπίστωσε ότι μόνο το 12 % των γυναικών σε ολόκληρη την Ινδία χρησιμοποιούν σερβιέτες του εμπορίου.

Ο Muruganantham λέει ότι στις αγροτικές περιοχές, τα ποσοστά είναι πολύ χαμηλότερα από αυτό. Ήταν συγκλονισμένος όταν έμαθε ότι οι γυναίκες δεν χρησιμοποιούσαν μόνο παλιά κουρέλια, αλλά και άλλες ανθυγιεινές ουσίες, όπως άμμο, πριονίδια, φύλλα, ακόμη και τέφρα.

Οι γυναίκες που χρησιμοποιούν υφάσματα συχνά ντρέπονται να τα στεγνώσουν στον ήλιο, πράγμα που σημαίνει ότι δεν απολυμαίνονται. Περίπου το 70% όλων των ασθενειών στο αναπαραγωγικό σύστημα των γυναικών στην Ινδία προκαλούνται από την κακή υγιεινή στη

στη από μπάλα ποδοσφαίρου κάτω από τα παραδοσιακά ρούχα του, τρομπάροντας συνεχώς αίμα για να ελέγξει την ικανότητα απορρόφησης που είχε η σερβιέτα του. Όλοι νόμιζαν ότι είχε τρελαθεί.

Συνήθιζε να πλένει τα ματωμένα ρούχα του σε ένα δημόσιο πηγάδι και όλο το χωριό έβγαλε το συμπέρασμα ότι είχε κολλήσει ένα σεξουαλικώς μεταδιδόμενο νόσημα. Οι φίλοι του όταν τον συναντούσαν άλλαζαν δρόμο για να τον αποφύγουν. «Είχα αποκτήσει τη φήμη του διεστραμμένου», λέει. Η γυναίκα του, απηυδησμένη έφυγε. «Ετσι βλέπετε την αίσθηση του χιούμορ του Θεού!», λέει στο ντοκιμαντέρ του Amit Virmani. «Είχα ξεκινήσει την έρευνα για χάρη της γυναίκας μου και μετά από 18 μήνες με εγκατέλειψε!»

Μην ξεχνάμε, επίσης, ότι οι σερβιέτες και οι πάνες των μωρών/των γέρων αποτελούν τεράστια πηγή ρύπανσης για τον πλανήτη.

Θέλαμε, όμως, να αναδείξουμε πόσο υποφέρουν από δεισιδαιμονίες και προλήψεις πολλές γυναίκες στον κόσμο, με αποτέλεσμα να αρρωσταίνουν εξ αιτίας αυτών των προλήψεων. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι και στην χριστιανική πίστη, η γυναίκα όταν έχει περίοδο θεωρείται ακάθαρτη και σε πολλές περιπτώσεις δεν της επιτρεπόταν να εισέρχεται στον ναό.

Πως, όμως, διευθετούσαν αυτό το μηναίο φαινόμενο οι γυναίκες σε άλλες κοινωνίες και άλλους πολιτισμούς; Για παράδειγμα στους παλιούς Αβορίγινες οι γυναίκες τοποθετούσαν φύλλα με τα οποία συνέλεγαν το αίμα, το οποίο θεωρούνταν ιερό και με θεραπευτικές ιδιότητες. Μάλιστα οι άνδρες της φυλής πραγματοποιούσαν τελετές για να μιμηθούν αυτό το γυναικείο χαρακτηριστικό.

Χωρίς και πάλι να εξυψώνουμε ό,τι έκαναν στο παρελθόν ή κάνουν παλαιότεροι πολιτισμοί (γιατί δεν τα έκαναν όλα σωστά, βλ. κλειτοριδεκτομή) ας ξανασκεφτούμε φυσικούς τρόπους αντιμετώπισης ενός καθ' όλα φυσικού και εξαγνιστικού φαινομένου.

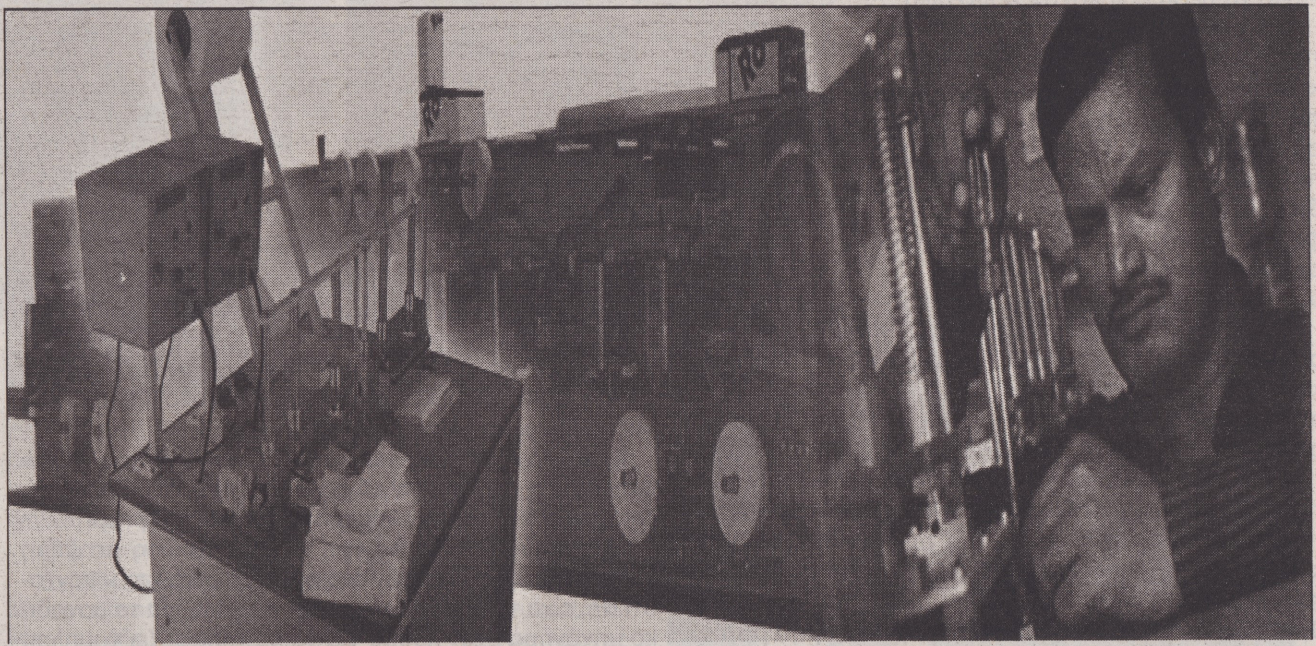
Η σημασία του γεγονότος που περιγράφεται αφορά κυρίως την θέληση για ανιδιοτελή προσφορά και την επιμονή για την επίτευξή της.

Οι γυναίκες που χρησιμοποιούν υφάσματα συχνά ντρέπονται να τα στεγνώσουν στον ήλιο, πράγμα που σημαίνει ότι δεν απολυμαίνονται. Περίπου το 70% όλων των ασθενειών στο αναπαραγωγικό σύστημα των γυναικών στην Ινδία προκαλούνται από την κακή υγιεινή στη

του διεστραμμένου», λέει. Η γυναίκα του, απηυδησμένη έφυγε. «Έτσι βλέπετε την αίσθηση του χιούμορ του Θεού!», λέει στο ντοκιμαντέρ του Amit Virmani. «Είχα ξεκινήσει την έρευνα για χάρη της γυναίκας μου και μετά από 18 μήνες με εγκατέλειψε!»

Jugaad

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΧΑΣΕ ΤΑ ΠΑΝΤΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Εδώ έχουμε να κάνουμε με το γεγονός όπου ένας Ινδός που είχε παρατήσει το σχολείο, καταγόμενος από μια φτωχή οικογένεια στη νότια Ινδία, βελτίωσε την υγιεινή των γυναικών της υπαίθρου στις αναπτυσσόμενες χώρες τις «δύσκολες μέρες του μήνα», εφευρίσκοντας ένα απλό μηχάνημα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να κάνουν φθηνές σερβιέτες.

Η εφεύρεση του Arunachalam Muruganantham ήρθε με μεγάλο προσωπικό κόστος, αφού σχεδόν έχασε την οικογένειά του, τα χρήματά του και τη θέση του στην κοινωνία. Αλλά κράτησε την αίσθηση του χιούμορ του.

«Όλα ξεκίνησαν με τη σύζυγό μου», λέει. Το 1998 ήταν νιόπαντρος και ο κόσμος του περιστρεφόταν γύρω από τη σύζυγό του, Shanthi, και την χήρα μητέρα του. Μια μέρα είδε ότι η Shanthi του έκρυβε κάτι. Συγκλονίστηκε όταν ανακάλυψε ότι ήταν κουρέλια, «άσχημα κομμάτια υφάσματος» που τα χρησιμοποιούσε κατά την έμμηνο ρύση.

«Θα είμαι ειλικρινής», λέει ο Muruganantham. «Εγώ δεν θα τα χρησιμοποιούσα ούτε για να καθαρίσω το σκούτερ μου.» Όταν την ρώτησε γιατί δεν χρησιμοποιούν σερβιέτες του εμπορίου, τού επισήμανε ότι αν τις αγόραζε για τις γυναίκες στην οικογένεια, δεν θα ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά την αγορά γάλατος ή την πληρωμή των λογαριασμών του νοικοκυριού.

Θέλοντας να εντυπωσιάσει την γυναίκα του, ο Muru-

διάρκεια της έμμηνου ρύσης, που μπορούν, επίσης, να επηρεάσουν την μητρική θνησιμότητα.

Ο Muruganantham εκπαίδευσε μια ομάδα γυναικών. Στο ντοκιμαντέρ Έμμηνος Άνδρας (Menstrual Man) ακολουθεί τον Muruganantham όσο εγκαθιστά τις μηχανές παραγωγής φθηνών σερβιετών του σε όλη την Ινδία.

Η εύρεση εθελοντριών για να δοκιμάσουν τα προϊόντα του δεν ήταν καθόλου εύκολη. Οι αδελφές του αρνήθηκαν, οπότε είχε την ιδέα να προσεγγίσει τις φοιτήτριες στην τοπική ιατρική σχολή. «Αλλά πώς μπορεί ένας μάστορας να προσεγγίσει μια φοιτήτρια ιατρικής;» Ο Muruganantham λέει πως «Ούτε καν τα κολεγιόπαιδα

Στη συνέχεια, είχε μια άλλη έμπνευση: Να μελετήσει χρησιμοποιημένες σερβιέτες, σίγουρος ότι αυτό θα αποκάλυπτε τα πάντα. Η ιδέα αυτή έθετε ένα ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο σε μια τόσο δεισιδαίμονα κοινότητα. «Ακόμα και αν ζητήσω μια τρίχα από μια κυρία, θα υποψιαζόταν ότι θέλω να κάνω μαύρη μαγεία για να την υπνωτίσω», λέει.

Παρέδωσε στην ομάδα του με τις φοιτήτριες ιατρικής σερβιέτες και στη συνέχεια τις συνέλεξε. Έβαλε τα δείγματα του έξω στην πίσω αυλή για να τα μελετήσει, αλλά η μητέρα του είδε όλη την «αποτρόπαια» σκηνή ένα απόγευμα. Ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Φώναξε, έβαλε το σάρι της στο έδαφος, έβαλε μέσα τα υπάρχο-

Εδώ έχουμε να κάνουμε με το γεγονός όπου ένας Ινδός που είχε παρατήσει το σχολείο, καταγόμενος από μια φτωχή οικογένεια στη νότια Ινδία, βελτίωσε την υγιεινή των γυναικών της υπαίθρου στις αναπτυσσόμενες χώρες τις «δύσκολες μέρες του μήνα», εφευρίσκοντας ένα απλό μηχάνημα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να κάνουν φθηνές σερβιέτες.

Η εφεύρεση του Arunachalam Muruganantham ήρθε με μεγάλο προσωπικό κόστος, αφού σχεδόν έχασε την οικογένειά του, τα χρήματά του και τη θέση του στην κοινωνία. Αλλά κράτησε την αίσθηση του χιούμορ του.

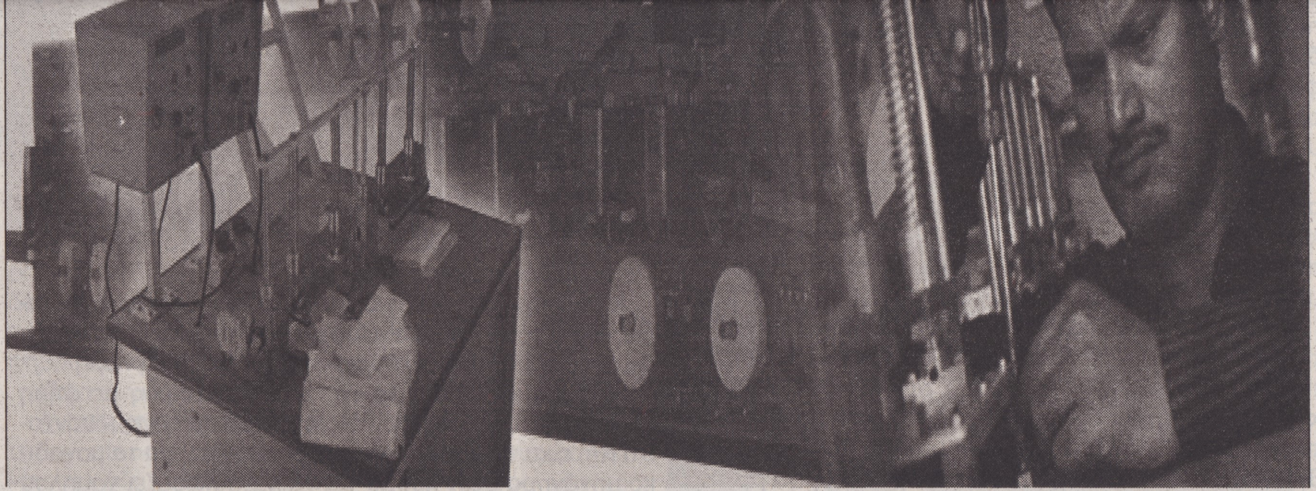
«Όλα ξεκίνησαν με τη σύζυγό μου», λέει. Το 1998 ήταν νιόπαντρος και ο κόσμος του περιστρεφόταν γύρω από τη σύζυγό του, Shanthi, και την χήρα μητέρα του. Μια μέρα είδε ότι η Shanthi του έκρυβε κάτι. Συγκλονίστηκε όταν ανακάλυψε ότι ήταν κουρέλια, «άσχημα κομμάτια υφάσματος» που τα χρησιμοποιούσε κατά την έμμηνο ρύση.

«Θα είμαι ειλικρινής», λέει ο Muruganantham. «Εγώ δεν θα τα χρησιμοποιούσα ούτε για να καθαρίσω το σκούτερ μου.» Όταν την ρώτησε γιατί δεν χρησιμοποιούν σερβιέτες του εμπορίου, τού επισήμανε ότι αν τις αγόραζε για τις γυναίκες στην οικογένεια, δεν θα ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά την αγορά γάλατος ή την πληρωμή των λογαριασμών του νοικοκυριού.

Θέλοντας να εντυπωσιάσει την γυναίκα του, ο Muruganantham πήγε στην πόλη για να της αγοράσει ένα κουτί σερβιέτες. Του το πούλησαν βιαστικά, σαν να ήταν λαθραίο. Το ζύγιζε με το χέρι και αναρωτήθηκε γιατί 10γρ (λιγότερο από 1/2 ουγκιά) από βαμβάκι, που την εποχή εκείνη κόστιζε 1 χιλιοστό της λίρας (£ 0,001), θα πρέπει να πουλιέται προς 4 ρουπίες (£ 0,04), 40 φορές περισσότερο της τιμής. Αποφάσισε ότι θα μπορούσε να τις κατασκευάσει φθηνότερα ο ίδιος.

Έραψε μια σερβιέτα από βαμβάκι και την έδωσε στην Shanthi, απαιτώντας άμεση ανατροφοδότηση. Του είπε ότι θα πρέπει να περιμένουν για κάποιο χρονικό διάστημα, μόνο τότε συνειδητοποίησε ότι οι περίοδοι ήταν σε μηνιαία βάση. «Δεν μπορώ να περιμένω ένα μήνα για μια γνώμη, θα πάρει δύο δεκαετίες!». Χρειαζόταν περισσότερες εθελόντριες.

Όταν ο Muruganantham εξέτασε περαιτέρω το ζήτημα, ανακάλυψε ότι σχεδόν καμία γυναίκα στα γύρω χωριά δεν χρησιμοποιούσε σερβιέτες του εμπορίου, ούτε μία στις δέκα. Μια έρευνα του 2011 από την AC Nielsen κατ' εντολήν της κυβέρνησης της Ινδίας, επιβεβαίωσε

διάρκεια της έμμηνου ρύσης, που μπορούν, επίσης, να επηρεάσουν την μητρική θνησιμότητα.

Ο Muruganantham εκπαίδευσε μια ομάδα γυναικών. Στο ντοκιμαντέρ Έμμηνος Άνδρας (Menstrual Man) ακολουθεί τον Muruganantham όσο εγκαθιστά τις μηχανές παραγωγής φθηνών σερβιετών του σε όλη την Ινδία.

Η εύρεση εθελοντριών για να δοκιμάσουν τα προϊόντα του δεν ήταν καθόλου εύκολη. Οι αδελφές του αρνήθηκαν, οπότε είχε την ιδέα να προσεγγίσει τις φοιτήτριες στην τοπική ιατρική σχολή. «Αλλά πώς μπορεί ένας μάστορας να προσεγγίσει μια φοιτήτρια ιατρικής;» Ο Muruganantham λέει πως «Ούτε καν τα κολεγιόπαιδα δεν μπορούν να πλησιάσουν αυτά τα κορίτσια!»

Κατάφερε να πείσει 20 φοιτήτριες να δοκιμάσουν τις σερβιέτες του, αλλά ακόμα δεν είχε πάρει τις κριτικές και τα σχόλια που χρειάζονταν. Την ημέρα που πήγε να συλλέξει τα χαρτιά με τα σχόλιά τους έπιασε τρία από τα κορίτσια να τα συμπληρώνουν επί τόπου. Τα αποτελέσματα αυτά προφανώς δεν μπορούσαν να είναι αξιόπιστα. Τότε ήταν που αποφάσισε να δοκιμάσει τα προϊόντα στον... εαυτό του. «Έγινα ο άνδρας που φορούσε σερβιέτα», λέει.

Δημιούργησε μια «μήτρα» από μια μπάλα ποδοσφαίρου στην οποία έκανε δυο τρύπες, γεμίζοντάς τη με αίμα κατσίκας. Ένας πρώην συμμαθητής του, που διατηρούσε κρεοπωλείο, θα του σφύριζε κάθε φορά που επρόκειτο να σκοτώσει μια κατσίκα. Ο Muruganantham θα συνέλεγε το αίμα και θα το ανακάτευε με ένα πρόσθετο που βρήκε από έναν άλλο φίλο του σε μια τράπεζα αίματος, για να μην πήξει πολύ γρήγορα, αλλά αυτό δεν σταμάτησε την άσχημη μυρωδιά που αναδυόταν.

Περπατούσε, έκανε ποδήλατο και έτρεχε με την κύ-

Στη συνέχεια, είχε μια άλλη έμπνευση: Να μελετήσει χρησιμοποιημένες σερβιέτες, σίγουρος ότι αυτό θα αποκάλυπτε τα πάντα. Η ιδέα αυτή έθετε ένα ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο σε μια τόσο δεισιδαίμονα κοινότητα. «Ακόμα και αν ζητήσω μια τρίχα από μια κυρία, θα υποψιαζόταν ότι θέλω να κάνω μαύρη μαγεία για να την υπνωτίσω», λέει.

Παρέδωσε στην ομάδα του με τις φοιτήτριες ιατρικής σερβιέτες και στη συνέχεια τις συνέλεξε. Έβαλε τα δείγματα του έξω στην πίσω αυλή για να τα μελετήσει, αλλά η μητέρα του είδε όλη την «αποτρόπαια» σκηνή ένα απόγευμα. Ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Φώναξε, έβαλε το σάρι της στο έδαφος, έβαλε μέσα τα υπάρχοντά της, και έφυγε. «Ήταν ένα πρόβλημα για μένα», λέει. «Θα έπρεπε να μαγειρεύω το φαγητό μου μόνος μου.»

Τα χειρότερα έρχονταν. Οι χωρικοί είχαν πειστεί ότι είχε καταληφθεί από κακά πνεύματα, και ήταν έτοιμοι να τον αλυσοδέσουν ανάποδα σε ένα δέντρο για να τον «θεραπεύσει» ο τοπικός μάγος. Μόλις και απέφυγε αυτή την «θεραπεία», συμφωνώντας να εγκαταλείψει το χωριό. Ήταν ένα φοβερό τίμημα για να πληρώσει. «Η γυναίκα μου είχε φύγει, η μανά μου το ίδιο, κι εγώ είχα εξοστρακιστεί από το χωριό μου», λέει. «Ήμουν ολομόναχος στη ζωή.»

Συνέχισε όμως. Το μεγαλύτερο μυστήριο που ήθελε να λύσει ήταν από τι αποτελούνταν οι σερβιέτες εμπορίου με πετυχημένες πωλήσεις. Είχε στείλει κάποιες για εργαστηριακή ανάλυση και στις εκθέσεις που έλαβε έλεγαν ότι ήταν από βαμβάκι, όμως και οι δικές του δημιουργίες από βαμβάκι δεν λειτούργησαν. Ήταν κάτι που θα μπορούσε να μάθει μόνο από τις πολυεθνικές ε-

συνέχεια στη σελίδα 12

συνέχεια από τη σελίδα 11

ταιρείες που παρήγαγαν προϊόντα υγιεινής – αλλά πώς; «Είναι σαν να χτυπήσεις την πόρτα της Coca-Cola και να ρωτήσεις, «Μπορώ να σας ρωτήσω τη συνταγή για την cola σας;».

Ο Muruganantham έγραψε στις μεγάλες εταιρείες, με την βοήθεια ενός καθηγητή κολεγίου, στον οποίον το ανταπέδωσε κάνοντας οικιακές εργασίες, δεν μιλούσε καλά αγγλικά εκείνη την εποχή. Επίσης είχε ξοδέψει σχεδόν 7.000 ρουπίες (£ 70 λίρες) για τηλεφωνικές κλήσεις, χρήματα που δεν είχε. «Όταν κατάφερα να βγάλω γραμμή με κάποιον υπεύθυνο, με ρώτησε τι είδους εργοστάσιο είχα», λέει. «Δεν είχα πραγματικά καταλάβει τι εννοούσε.»

Στο τέλος, είπε ότι ήταν ιδιοκτήτης ενός εργοστάσιου υφασμάτων στη Κοϊμπατόρε που σκέφτεται να ασχοληθεί με αυτόν τον τομέα, και ζήτησε μερικά δείγματα. Λίγες εβδομάδες αργότερα, ένα μυστηριώδες πακέτο με πάνελ εμφανίστηκε στο ταχυδρομείο – ήταν κυτταρίνη, από τον φλοιό ενός δέντρου. Χρειάστηκαν δύο χρόνια και τρεις μήνες για να ανακαλύψει από τι κατασκευάζονται οι σερβιέτες, αλλά υπήρχε μια εμπλοκή: το μηχάνημα που απαιτείται για να μετατρέψει αυτό το υλικό σε σερβιέτες κόστιζε πολλές χιλιάδες δολάρια. Θα έπρεπε να σχεδιάσει το δικό του.

Η μηχανή του μοιάζει με το πρώτο αεροπλάνο των αδελφών Ράιτ (Wright) – όλα τα μέρη βρίσκονται εξωτερικά.

Τεσσεράμισι χρόνια αργότερα, κατάφερε να δημιουργήσει μια χαμηλού κόστους μέθοδο παραγωγής σερβιετών. Η διαδικασία περιλαμβάνει τέσσερα απλά βήματα. Πρώτον, μια μηχανή παρόμοια με ένα μύλο κουζίνας που διασπά την σκληρή κυτταρίνη σε αφρώδες υλικό, το οποίο συσκευάζεται σε ορθογώνια κομμάτια σαν φέτες κέικ με ένα άλλο μηχάνημα.

Οι φέτες στην συνέχεια τυλίγονται σε πεπιεσμένα (τεχνολογία χωρίς ύφανση) υφάσματα και απολυμαίνονται σε μία μονάδα επεξεργασίας με υπεριώδη ακτινοβολία. Την όλη διαδικασία μπορεί να την μάθει κάποιος μέσα σε μια ώρα.

Στόχος του Muruganantham ήταν να δημιουργήσει τεχνολογία φιλική προς τον χρήστη. Η αποστολή δεν ήταν μόνο να αυξήσει την χρήση των σερβιετών, αλλά

εγκαταλείψει το σχολείο και που ξαφνικά βρέθηκε στο προσκήνιο.

«Ήταν στιγμιαία η δόξα, η δημοσιότητα, όλα», λέει. «Η ειρωνεία είναι, πως μετά από πεντέμισι χρόνια δέχομαι μια κλήση στο κινητό μου. Η φωνή λέει βραχνά: Με θυμάσαι;»

Ήταν η γυναίκα του, η Shanthi. Δεν εξεπλάγη εντελώς από την επιτυχία του συζύγου της. «Κάθε φορά βλέπει κάτι νέο, θέλει να ξέρει τα πάντα γύρω από αυτό», λέει. «Και τότε θέλει να κάνει κάτι γι' αυτό που κανείς άλλος δεν έχει κάνει προηγουμένως.»

Ωστόσο, δεν ήταν εύκολο να ζήσει κανείς με αυτό το είδος της φιλοδοξίας. Όχι μόνο είχε σοκαριστεί από το ενδιαφέρον του για ένα τέτοιο θέμα, αλλά του απομύζησε όλο τον χρόνο και τα χρήματά του, εκείνη την εποχή, είχαν μόλις αρκετά χρήματα για να τρώνε σωστά. Και τα προβλήματά της επιδεινώθηκαν από το κουτσομπολιό.

«Το πιο δύσκολο πράγμα συνέβη όταν οι χωρικοί άρχισαν να μας μιλούν και να μας φέρονται πολύ άσχημα», λέει. «Υπήρχαν φήμες ότι είχε σχέσεις με άλλες γυναίκες, και αυτός ήταν ο λόγος για να κάνει τέτοια πράγματα.» Εκείνη αποφάσισε να πάει πίσω στο πατρικό της για να ζήσει με τη μητέρα της.

Μετά την Shanthi, τελικά και η μητέρα του Muruganantham και το υπόλοιπο χωριό –που τον είχε καταδικάσει, επικρίνει και εξοστρακίσει– άλλαξε γνώμη.

Ο Muruganantham φάνηκε να είναι έτοιμος για φήμη

μηχάνημα στη Μπιχάρ, που είναι ένας πολύ σκληρός τόπος, μπορώ να το κάνω οπουδήποτε», λέει ο Muruganantham.

Ήταν δύσκολο ακόμη και να φέρω το θέμα σε μια τόσο συντηρητική κοινωνία. «Για να μιλήσεις στις γυναίκες της υπαίθρου, χρειάζεσαι άδεια από τον σύζυγο ή τον πατέρα», λέει. «Μπορούμε να τους μιλήσουμε μόνο πίσω από μια κουβέρτα.»

Υπάρχουν επίσης μύθοι και φόβοι γύρω από την χρήση των σερβιετών, όπως ότι οι γυναίκες που τις χρησιμοποιούν θα τυφλωθούν, για παράδειγμα ή ποτέ δεν θα παντρευτούν. Αλλά σιγά-σιγά, χωριό με χωριό, υπήρξε επιφυλακτική αποδοχή και με την πάροδο του χρόνου οι μηχανές είχαν εξαπλωθεί σε 1.300 χωριά, σε 23 πολιτείες.

Σε κάθε περίπτωση, οι γυναίκες που παράγουν τις σερβιέτες τις πωλούν απευθείας στον πελάτη. Τα καταστήματα συνήθως τα λειτουργούν άνδρες, γεγονός που μπορεί να απωθήσει τις γυναίκες. Και όταν οι πελάτες τους τις πάρουν από τις γυναίκες που γνωρίζουν, μπορούν επίσης να αποκτήσουν σημαντικές πληροφορίες για το πως να τις χρησιμοποιούν. Οι αγοραστές μπορεί να μην χρειάζονται καν χρήματα, αφού πολλές γυναίκες τις ανταλλάσσουν με κρεμμύδια και πατάτες.

Αν και το να πάει το μήνυμα σε νέες περιοχές της χώρας εξακολουθεί να είναι δύσκολο εγχείρημα, ο Muruganantham είναι επιφυλακτικός σχετικά με την αποτελεσματικότητα της τηλεοπτικής διαφήμισης. «Έχεις πάντα ένα κορίτσι με λευκό τζιν, να πηδάει πάνω από ένα τοίχο.» «Δεν λέει τίποτε για την υγιεινή.»

Κάθε παραγωγός επιλέγει το δικό του εμπορικό σήμα (Be Cool, Relax και Touch Free).

Οι περισσότεροι από τους πελάτες του Muruganantham είναι οι ΜΚΟ και οι ομάδες αυτοβοήθειας γυναικών. Μία χειροκίνητη μηχανή κοστίζει περίπου 75.000 ρουπίες (£ 723 λίρες), ένα ημι-αυτόματο μηχάνημα κοστίζει περισσότερο. Κάθε μηχάνημα βοηθά 3.000 γυναίκες να χρησιμοποιούν σερβιέτες και προσφέρει απασχόληση σε 10. Μπορούν να παράγουν 200-250 σερβιέτες την ημέρα προς 2,5 ρουπίες (£ 0.025 λίρες) η μία.

Οι γυναίκες επιλέγουν το δικό τους εμπορικό σήμα

Στο τέλος, είπε ότι ήταν ιδιοκτήτης ενός εργοστασιου υφασμάτων στη Κοϊμπατόρε που σκέφτεται να ασχοληθεί με αυτόν τον τομέα, και ζήτησε μερικά δείγματα. Λίγες εβδομάδες αργότερα, ένα μυστηριώδες πακέτο με πάνελ εμφανίστηκε στο ταχυδρομείο – ήταν κυτταρίνη, από τον φλοιό ενός δέντρου. Χρειάστηκαν δύο χρόνια και τρεις μήνες για να ανακαλύψει από τι κατασκευάζονται οι σερβιέτες, αλλά υπήρχε μια εμπλοκή: το μηχάνημα που απαιτείται για να μετατρέψει αυτό το υλικό σε σερβιέτες κόστιζε πολλές χιλιάδες δολάρια. Θα έπρεπε να σχεδιάσει το δικό του.

Η μηχανή του μοιάζει με το πρώτο αεροπλάνο των αδελφών Ράιτ (Wright) – όλα τα μέρη βρίσκονται εξωτερικά.

Τεσσεράμισι χρόνια αργότερα, κατάφερε να δημιουργήσει μια χαμηλού κόστους μέθοδο παραγωγής σερβιετών. Η διαδικασία περιλαμβάνει τέσσερα απλά βήματα. Πρώτον, μια μηχανή παρόμοια με ένα μύλο κουζίνας που διασπά την σκληρή κυτταρίνη σε αφρώδες υλικό, το οποίο συσκευάζεται σε ορθογώνια κομμάτια σαν φέτες κέικ με ένα άλλο μηχάνημα.

Οι φέτες στην συνέχεια τυλίγονται σε πεπιεσμένα (τεχνολογία χωρίς ύφανση) υφάσματα και απολυμαίνονται σε μία μονάδα επεξεργασίας με υπεριώδη ακτινοβολία. Την όλη διαδικασία μπορεί να την μάθει κάποιος μέσα σε μια ώρα.

Στόχος του Muruganantham ήταν να δημιουργήσει τεχνολογία φιλική προς τον χρήστη. Η αποστολή δεν ήταν μόνο να αυξήσει την χρήση των σερβιετών, αλλά και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας για τις γυναίκες της υπαίθρου –γυναίκες σαν τη μητέρα του. Μετά τον θάνατο του συζύγου της σε ένα τροχαίο, η μητέρα του Muruganantham αναγκάστηκε να πουλήσει ό,τι είχε στην ιδιοκτησία της και να πιάσει μία δουλειά ως εργάτρια σε ένα αγρόκτημα, αλλά με το να κερδίζει μόλις $ 1 δολάριο την ημέρα δεν μπορούσε να θρέψει τέσσερα παιδιά. Γι' αυτό, στην ηλικία των 14, ο Muruganantham είχαν εγκαταλείψει το σχολείο για να βρει δουλειά.

Οι μηχανές σκόπιμα είχαν απλό σχεδιασμό και μόνο σκελετό, έτσι ώστε να μπορούν να επισκευάζονται από τις ίδιες τις γυναίκες. «Μοιάζει με την πρώτη πτήση των αδελφών Ράιτ», λέει. Το πρώτο μοντέλο ήταν κυρίως κατασκευασμένο από ξύλο, και όταν το έδειξα στο Ινδικό Ινστιτούτο Τεχνολογίας, ΙΙΤ, στο Μαντράς, οι επιστήμονες ήταν επιφυλακτικοί –πώς αυτός ο άνθρωπος πρόκειται να ανταγωνιστεί τις πολυεθνικές;

Αλλά, ο Muruganantham είχε εμπιστοσύνη στο έργο του. Δεδομένου ότι ήταν ο γιος ενός εργάτη αργαλειού, είχε δει τον πατέρα του να επιβιώνει με ένα απλό ξύλινο αργαλειό, παρά τις 446 πλήρως μηχανοκίνητες μηχη, είχαν μόλις αρκετά χρήματα για να τρώνε σωστά. Και τα προβλήματά της επιδεινώθηκαν από το κουτσομπολιό.

«Το πιο δύσκολο πράγμα συνέβη όταν οι χωρικοί άρχισαν να μας μιλούν και να μας φέρονται πολύ άσχημα», λέει. «Υπήρχαν φήμες ότι είχε σχέσεις με άλλες γυναίκες, και αυτός ήταν ο λόγος για να κάνει τέτοια πράγματα.» Εκείνη αποφάσισε να πάει πίσω στο πατρικό της για να ζήσει με τη μητέρα της.

Μετά την Shanthi, τελικά και η μητέρα του Muruganantham και το υπόλοιπο χωριό –που τον είχε καταδικάσει, επικρίνει και εξοστρακίσει– άλλαξε γνώμη.

Ο Muruganantham φάνηκε να είναι έτοιμος για φήμη και πλούτο, αλλά δεν τον ενδιέφερε το κέρδος. «Φανταστείτε, είχα τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας για το μοναδικό μηχάνημα στον κόσμο για να κατασκευάζει χαμηλού κόστους σερβιέτες – ένα καυτό προϊόν!», λέει. «Ο καθένας με ένα μάστερ στην διοίκηση επιχειρήσεων θα συσσώρευε αμέσως τα μέγιστα κέρδη, όμως δεν ήθελα να το κάνω εγώ αυτό. **Γιατί; Επειδή από την παιδική ηλικία ξέρω ότι κανένα ανθρώπινο ον δεν πέθανε εξ αιτίας της φτώχειας. Όλα συμβαίνουν εξ αιτίας της άγνοιας»**.

Πιστεύει ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι παρασιτικές, σαν ένα κουνούπι, ενώ ο ίδιος προτιμά το ελαφρύτερο άγγιγμα, όπως αυτό μιας πεταλούδας. «Μια πεταλούδα μπορεί να πιπιλίζει το μέλι από το λουλούδι χωρίς να το καταστραφεί», λέει.

Ο Muruganantham δείχνει πώς λειτουργεί η μηχανή Muruganantham και εκπαιδεύει τις γυναίκες να χρησιμοποιούν τις μηχανές του, ενώ εξακολουθεί να εγκαθιστά πολλές από αυτές ο ίδιος.

Υπάρχουν ακόμα πολλά ταμπού γύρω από την έμμηνο ρύση στην Ινδία. Οι γυναίκες δεν μπορούν να επισκεφθούν ναούς ή κοινόχρηστους χώρους, δεν επιτρέπε-

Σε κάθε περίπτωση, οι γυναίκες που παράγουν τις σερβιέτες τις πωλούν απευθείας στον πελάτη. Τα καταστήματα συνήθως τα λειτουργούν άνδρες, γεγονός που μπορεί να απωθήσει τις γυναίκες. Και όταν οι πελάτες τους τις πάρουν από τις γυναίκες που γνωρίζουν, μπορούν επίσης να αποκτήσουν σημαντικές πληροφορίες για το πως να τις χρησιμοποιούν. Οι αγοραστές μπορεί να μην χρειάζονται καν χρήματα, αφού πολλές γυναίκες τις ανταλλάσσουν με κρεμμύδια και πατάτες.

Αν και το να πάει το μήνυμα σε νέες περιοχές της χώρας εξακολουθεί να είναι δύσκολο εγχείρημα, ο Muruganantham είναι επιφυλακτικός σχετικά με την αποτελεσματικότητα της τηλεοπτικής διαφήμισης. «Έχεις πάντα ένα κορίτσι με λευκό τζιν, να πηδάει πάνω από ένα τοίχο.» «Δεν λέει τίποτε για την υγιεινή.»

Κάθε παραγωγός επιλέγει το δικό του εμπορικό σήμα (Be Cool, Relax και Touch Free).

Οι περισσότεροι από τους πελάτες του Muruganantham είναι οι ΜΚΟ και οι ομάδες αυτοβοήθειας γυναικών. Μία χειροκίνητη μηχανή κοστίζει περίπου 75.000 ρουπίες (£ 723 λίρες), ένα ημι-αυτόματο μηχάνημα κοστίζει περισσότερο. Κάθε μηχάνημα βοηθά 3.000 γυναίκες να χρησιμοποιούν σερβιέτες και προσφέρει απασχόληση σε 10. Μπορούν να παράγουν 200-250 σερβιέτες την ημέρα προς 2,5 ρουπίες (£ 0.025 λίρες) η μία.

Οι γυναίκες επιλέγουν το δικό τους εμπορικό σήμα για την γκάμα των σερβιετών, έτσι δεν υπάρχει εξάρτηση από κάποιο υπερκείμενο σήμα – είναι «από γυναίκες, για τις γυναίκες και προς τις γυναίκες».

Ο Muruganantham συνεργάζεται επίσης με τα σχολεία, όπου το 23% των κοριτσιών εγκαταλείπουν την εκπαίδευση τη στιγμή που θα αρχίσει η περίοδος τους. Τώρα τα κορίτσια τού σχολείου φτιάχνουν τις δικές τους σερβιέτες. «Γιατί να περιμένουν μέχρι να είναι μεγάλες γυναίκες; Γιατί να μην τους δώσουμε αυτή την δυνατότητα;»

Η ινδική κυβέρνηση ανακοίνωσε πρόσφατα ότι θα διανείμει επιδοτούμενα προϊόντα υγιεινής στις φτωχότερες γυναίκες. Ήταν ένα πλήγμα για τον Muruganantham ότι δεν επιλέγουν να συνεργάζονται μαζί του, αλλά τώρα έχει το βλέμμα του στον ευρύτερο κόσμο. «Στόχος μου ήταν να δημιουργήσω ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας για τις φτωχές γυναίκες, αλλά γιατί όχι και 10 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε όλο τον κόσμο;» ρωτάει. Επεκτείνεται σε 106 χώρες σε όλο τον κόσμο, όπως η Κένυα, η Νιγηρία, ο Μαυρίκιος, οι Φιλιππί-

ρα απλά ρήματα. Πρώτον, μια μηχανή παρόμοια με ένα μύλο κουζίνας που διασπά την σκληρή κυτταρίνη σε αφρώδες υλικό, το οποίο συσκευάζεται σε ορθογώνια κομμάτια σαν φέτες κέικ με ένα άλλο μηχάνημα.

Οι φέτες στην συνέχεια τυλίγονται σε πεπιεσμένα (τεχνολογία χωρίς ύφανση) υφάσματα και απολυμαίνονται σε μία μονάδα επεξεργασίας με υπεριώδη ακτινοβολία. Την όλη διαδικασία μπορεί να την μάθει κάποιος μέσα σε μια ώρα.

Στόχος του Muruganantham ήταν να δημιουργήσει τεχνολογία φιλική προς τον χρήστη. Η αποστολή δεν ήταν μόνο να αυξήσει την χρήση των σερβιετών, αλλά και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας για τις γυναίκες της υπαίθρου –γυναίκες σαν τη μητέρα του. Μετά τον θάνατο του συζύγου της σε ένα τροχαίο, η μητέρα του Muruganantham αναγκάστηκε να πουλήσει ό,τι είχε στην ιδιοκτησία της και να πιάσει μία δουλειά ως εργάτρια σε ένα αγρόκτημα, αλλά με το να κερδίζει μόλις $ 1 δολάριο την ημέρα δεν μπορούσε να θρέψει τέσσερα παιδιά. Γι' αυτό, στην ηλικία των 14, ο Muruganantham είχαν εγκαταλείψει το σχολείο για να βρει δουλειά.

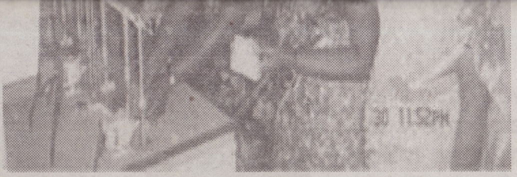
Οι μηχανές σκόπιμα είχαν απλό σχεδιασμό και μόνο σκελετό, έτσι ώστε να μπορούν να επισκευάζονται από τις ίδιες τις γυναίκες. «Μοιάζει με την πρώτη πτήση των αδελφών Ράιτ», λέει. Το πρώτο μοντέλο ήταν κυρίως κατασκευασμένο από ξύλο, και όταν το έδειξα στο Ινδικό Ινστιτούτο Τεχνολογίας, IIT, στο Μαντράς, οι επιστήμονες ήταν επιφυλακτικοί –πώς αυτός ο άνθρωπος πρόκειται να ανταγωνιστεί τις πολυεθνικές;

Αλλά, ο Muruganantham είχε εμπιστοσύνη στο έργο του. Δεδομένου ότι ήταν ο γιος ενός εργάτη αργαλειού, είχε δει τον πατέρα του να επιβιώνει με ένα απλό ξύλινο αργαλειό, παρά τις 446 πλήρως μηχανοκίνητες μηχανές στην πόλη του. Αυτό του έδωσε το θάρρος να ανταγωνιστεί τις μεγάλες εταιρείες με το μικρό μηχάνημα του από ξύλο –μόνο που, στόχος του δεν ήταν πραγματικά να τις ανταγωνιστεί. «Δημιουργώντας μια νέα αγορά, ανοίγουμε τον δρόμο γι' αυτούς», λέει.

«Δεν έχω συσσωρεύσει χρήματα, αλλά έχω συσσωρεύσει πολλή ευτυχία», λέει ο Arunachalam Muruganantham, εφευρέτης και κοινωνικός επιχειρηματίας.

Εν αγνοία του, το IIT έβαλε την μηχανή του σε έναν διαγωνισμό για το εθνικό βραβείο καινοτομίας. Από τις 943 συμμετοχές, πήρε την πρώτη θέση. Το βραβείο του το απένειμε η τότε Πρόεδρος της Ινδίας, Pratibha Patil. Ήταν ένα μεγάλο επίτευγμα για έναν άνθρωπο που είχε

κες, και αυτός ήταν ο λόγος για να κάνει τέτοια πράγματα.» Εκείνη αποφάσισε να πάει πίσω στο πατρικό της για να ζήσει με τη μητέρα της.

Μετά την Shanthi, τελικά και η μητέρα του Muruganantham και το υπόλοιπο χωριό –που τον είχε καταδικάσει, επικρίνει και εξοστρακίσει– άλλαξε γνώμη.

Ο Muruganantham φάνηκε να είναι έτοιμος για φήμη και πλούτο, αλλά δεν τον ενδιέφερε το κέρδος. «Φανταστείτε, είχα τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας για το μοναδικό μηχάνημα στον κόσμο για να κατασκευάζει χαμηλού κόστους σερβιέτες – ένα καυτό προϊόν!», λέει. «Ο καθένας με ένα μάστερ στην διοίκηση επιχειρήσεων θα συσσώρευε αμέσως τα μέγιστα κέρδη, όμως δεν ήθελα να το κάνω εγώ αυτό. **Γιατί; Επειδή από την παιδική ηλικία ξέρω ότι κανένα ανθρώπινο ον δεν πέθανε εξ αιτίας της φτώχειας. Όλα συμβαίνουν εξ αιτίας της άγνοιας».**

Πιστεύει ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι παρασιτικές, σαν ένα κουνούπι, ενώ ο ίδιος προτιμά το ελαφρύτερο άγγιγμα, όπως αυτό μιας πεταλούδας. «Μια πεταλούδα μπορεί να πιπιλίζει το μέλι από το λουλούδι χωρίς να το καταστραφεί», λέει.

Ο Muruganantham δείχνει πώς λειτουργεί η μηχανή Muruganantham και εκπαιδεύει τις γυναίκες να χρησιμοποιούν τις μηχανές του, ενώ εξακολουθεί να εγκαθιστά πολλές από αυτές ο ίδιος.

Υπάρχουν ακόμα πολλά ταμπού γύρω από την έμμηνο ρύση στην Ινδία. Οι γυναίκες δεν μπορούν να επισκεφθούν ναούς ή κοινόχρηστους χώρους, δεν επιτρέπεται να μαγειρέψουν ή να αγγίξουν την παροχή νερού, ουσιαστικά θεωρούνται πλάσματα που δεν επιτρέπεται να αγγίξεις.

Χρειάστηκαν 18 μήνες στον Muruganantham για να κατασκευάσει 250 μηχανήματα, τα οποία πήγε στις φτωχότερες και πιο υπανάπτυκτες περιοχές στην Βόρεια Ινδία – στα λεγόμενα «άρρωστα» κράτη (ή BIMARU) της Bihar, της Madhya Pradesh, του Rajasthan και της Uttar Pradesh. Εδώ, οι γυναίκες συχνά πρέπει να περπατήσουν για μίλια για να φέρουν νερό, κάτι που δεν μπορούν να κάνουν όταν έχουν περίοδο, έτσι οι οικογένειες υποφέρουν.

«Η διαίσθησή μου μού είπε ότι αν μπορώ να πάω το

Κάθε παραγωγός επιλέγει το δικό του εμπορικό σήμα (Be Cool, Relax και Touch Free).

Οι περισσότεροι από τους πελάτες του Muruganantham είναι οι ΜΚΟ και οι ομάδες αυτοβοήθειας γυναικών. Μία χειροκίνητη μηχανή κοστίζει περίπου 75.000 ρουπίες (£ 723 λίρες), ένα ημι-αυτόματο μηχάνημα κοστίζει περισσότερο. Κάθε μηχάνημα βοηθά 3.000 γυναίκες να χρησιμοποιούν σερβιέτες και προσφέρει απασχόληση σε 10. Μπορούν να παράγουν 200-250 σερβιέτες την ημέρα προς 2,5 ρουπίες (£ 0.025 λίρες) η μία.

Οι γυναίκες επιλέγουν το δικό τους εμπορικό σήμα για την γκάμα των σερβιετών, έτσι δεν υπάρχει εξάρτηση από κάποιο υπερκείμενο σήμα – είναι «από γυναίκες, για τις γυναίκες και προς τις γυναίκες».

Ο Muruganantham συνεργάζεται επίσης με τα σχολεία, όπου το 23% των κοριτσιών εγκαταλείπουν την εκπαίδευση τη στιγμή που θα αρχίσει η περίοδός τους. Τώρα τα κορίτσια τού σχολείου φτιάχνουν τις δικές τους σερβιέτες. «Γιατί να περιμένουν μέχρι να είναι μεγάλες γυναίκες; Γιατί να μην τους δώσουμε αυτή την δυνατότητα;»

Η ινδική κυβέρνηση ανακοίνωσε πρόσφατα ότι θα διανείμει επιδοτούμενα προϊόντα υγιεινής στις φτωχότερες γυναίκες. Ήταν ένα πλήγμα για τον Muruganantham ότι δεν επιλέγουν να συνεργάζονται μαζί του, αλλά τώρα έχει το βλέμμα του στον ευρύτερο κόσμο. «Στόχος μου ήταν να δημιουργήσω ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας για τις φτωχές γυναίκες, αλλά γιατί όχι και 10 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε όλο τον κόσμο;» ρωτάει. Επεκτείνεται σε 106 χώρες σε όλο τον κόσμο, όπως η Κένυα, η Νιγηρία, ο Μαυρίκιος, οι Φιλιππίνες και το Μπαγκλαντές.

«Η επιτυχία μας βασίζεται στην δημοσιότητα στόμα με στόμα», λέει. «Επειδή αυτό είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες.»

Ο Muruganantham τώρα ζει με την οικογένειά του σε ένα μικρό διαμέρισμα. Έχει ένα τζιπ, ένα στιβαρό αυτοκίνητο για να τον πάει σε βουνοπλαγιές, ζούγκλες, δάση, αλλά δεν έχει καμία επιθυμία να συσσωρεύσει υλικά αγαθά. «Δεν έχω συσσωρεύσει χρήματα, αλλά έχω συσσωρεύσει πολλή ευτυχία», λέει. «Αν γίνεις πλούσιος έχεις ένα διαμέρισμα με ένα επί πλέον υπνοδωμάτιο και, στη συνέχεια, θα πεθάνεις.»

Προτιμά να περνάει το χρόνο του μιλώντας στο πα-

Η συνωμοσία για τη δολοφονία του πιο διάσημου ληστή στις ΗΠΑ

Το 1892 δύο νεαροί και άπειροι αναρχικοί συνωμότησαν για να σκοτώσουν τον πιο γνωστό και αδίστακτο ληστή. Τότε ακόμα άγνωστοι και όντας γύρω στα 20, ο Alexander Berkman και η σύντροφός του Emma Goldman –που αργότερα θα αναδεικνύονταν ως δύο από τους πλέον φημισμένους αμερικανούς ριζοσπάστες– πίστευαν ότι σκοτώνοντας τον Henry Clay Frick θα πυροδοτούσαν μια εξέγερση των εργατών.

Το βιβλίο Revolution by Murder: Alexander Berkman, Emma Goldman, and the Plot to Kill Henry Clay Frick του James McGrath Morris παρουσιάζει τα αξιοσημείωτα γεγονότα που συνέβησαν σε μια εποχή όπου φαινόταν ότι ένα έθνος ήταν στα πρόθυρα ενός δεύτερου εμφυλίου πολέμου, με αφορμή τη βιομηχανική σκλαβιά.

Η δολοφονία τότε της προεξάρχουσας κεφαλής του καπιταλισμού φαινόταν ως η μόνη βιώσιμη πολιτική λύση σε μια κοινωνία που καταδίκαζε χιλιάδες ανθρώπους στη φτώχεια και κατέστρεφε τα εργατικά συνδικάτα.

Το 1892, καπιταλιστές όπως ο Frick ήταν υπεράνω του νόμου και πολλές φορές επέβαλλαν στους κρατικούς υπαλλήλους να τους κάνουν τα χατήρια. Δεν ήταν, άλλωστε, λίγοι οι απεργοί που δολοφονήθηκαν από τους μπάτσους στα εργοστάσια χάλυβα του Frick.

Εκείνη τη μέρα, στις 23 Ιουλίου 1892 ο Μπέρκμαν οπλισμένος με ένα περίστροφο μπήκε στο γραφείο του Frick στο κέντρο του Πίτσμπουργκ και τον πυροβόλησε δύο φορές πριν εκείνος προλάβει να αντιδράσει.

Ο τότε αντιπρόεδρος της Carnegie Steel, John George Alexander Leishman, που ήταν μαζί με τον Frick, άρπαξε το χέρι του Berkman και τον απέτρεψε απ' το να

Ποιος ήταν ο Frick

Ο πολυ-επιχειρηματίας Henry Clay Frick, εγγονός ιδιοκτήτη γνωστού αποστακτηρίου ουίσκι (σήμερα το αποστακτήριο αυτό ελέγχεται από την Jim Beam), θα μείνει ίσως στην ιστορία σαν «ο χειρότερος CEO[1]» (έτσι έχει χαρακτηριστεί ακόμα και από συνειδητούς καπιταλιστές).

«Ήταν Μάιος του 1892. Νέα από το Πίτσμπουργκ έλεγαν ότι είχε ξεσπάσει διαμάχη ανάμεσα στη διοίκηση της Carnegie Steel Company και τους εργάτες, που ήταν οργανωμένοι στην Ένωση Εργατών Χάλυβα-Σιδήρου. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα και πιο αποτελεσματικά εργατικά σωματεία στη χώρα, αποτελούμενο κυρίως από Αμερικάνους, άνδρες με αποφασιστικότητα και σθένος, που θα διεκδικούσαν τα δικαιώματά τους. Η εταιρεία Carnegie, από την άλλη, ήταν μια ισχυρή επιχείρηση, γνωστή σαν σκληρό αφεντικό. Ήταν ιδιαίτερα σημαντικό ότι ο Andrew Carnegie, ο πρόεδρός της, είχε προσωρινά μεταβιβάσει όλη τη διαχείριση στον πρόεδρο του ΔΣ, στον Henry Clay Frick, έναν άνθρωπο γνωστό για το μίσος του προς τους εργάτες. Ο Frick ήταν επίσης ιδιοκτήτης τεράστιων εκτάσεων εξαγωγής οπτάνθρακα (ΚΩΚ), όπου τα συνδικάτα απαγορεύονταν και στους εργάτες επιβαλλόταν σιδηρά πειθαρχία»[2].

Καθώς έληγε η προηγούμενη σύμβαση και οι τιμές του χάλυβα πήραν την ανιούσα, ο Frick ανακοίνωσε ότι δε συνομιλεί άλλο με το συνδικάτο και ότι αυτός θα καθορίζει τα μεροκάματα. Ήταν η κήρυξη πολέμου... Η τρομοκρατία ξεκίνησε... Εργάτες διώχνονταν από τις εργατικές εστίες και οι οικογένειές τους πετιούνταν στο δρόμο... Ο Berkman και η σύντροφός του σκέφτηκαν να

σιο ώστε να μπορέσουν να μπουν οι απεργοσπάστες. Οι συμπλοκές κράτησαν 12 ώρες! Σκοτώθηκαν 9 εργάτες και 7 φύλακες. Ο Berkman άρχισε να επεξεργάζεται την επίθεση στον Frick, τον ηθικό αυτουργό αυτής της ομαδικής δολοφονίας.

Η προετοιμασία και η επίθεση

«Θα σκοτώσω τον Frick, και φυσικά θα καταδικαστώ σε θάνατο. Θα πεθάνω περήφανος με τη βεβαιότητα ότι έδωσα τη ζωή μου για το λαό. Αλλά θα πεθάνω από το δικό μου χέρι, όπως ο Λινγκ. Ποτέ δε θα επιτρέψω στους εχθρούς μου να με σκοτώσουν»[4].

Ο Σάσα (χαϊδευτικό του Αλέξανδρος) επεξεργάζεται κάποια σχέδια για την κατασκευή βόμβας με δυναμίτη για να επιτεθεί στον Frick. Χρειάζεται όμως λεφτά. Η Goldman, μετά από μια αποτυχημένη προσπάθεια να βγάλει λεφτά από την πορνεία, δανείζεται από φίλους.

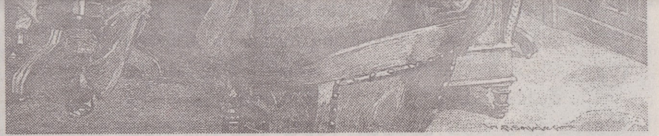
Στις 23 Ιουλίου η Emma διάβαζε τα πρωτοσέλιδα: «Νεαρός άνδρας με το όνομα Alexander Berkman πυροβολεί τον Frick – Η δολοφονία απετράπη από εργάτες μετά από απεγνωσμένη πάλη». «Εργάτες; Εργάτες να αποτρέπουν τον Σάσα; Η εφημερίδα λέει ψέματα», αναφώνησε η Emma Goldman. «Αυτό το έκανε για τους εργάτες. Ποτέ δε θα του επιτίθονταν».

Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι, στο διάστημα της κράτησής του, ένας μπάτσος πρόσεξε ότι το πρόσωπο τού Berkman είχε μια περίεργη όψη. Σχεδόν του έσπασε το σαγόνι για να του ανοίξει το στόμα, όπου βρήκε μέσα ένα καψούλι δυναμίτη...

Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

ληστή στις ΗΠΑ

Το 1892 δύο νεαροί και άπειροι αναρχικοί συνωμότησαν για να σκοτώσουν τον πιο γνωστό και αδίστακτο ληστή. Τότε ακόμα άγνωστοι και όντας γύρω στα 20, ο Alexander Berkman και η σύντροφός του Emma Goldman –που αργότερα θα αναδεικνύονταν ως δύο από τους πλέον φημισμένους αμερικανούς ριζοσπάστες– πίστευαν ότι σκοτώνοντας τον Henry Clay Frick θα πυροδοτούσαν μια εξέγερση των εργατών.

Το βιβλίο Revolution by Murder: Alexander Berkman, Emma Goldman, and the Plot to Kill Henry Clay Frick του James McGrath Morris παρουσιάζει τα αξιοσημείωτα γεγονότα που συνέβησαν σε μια εποχή όπου φαινόταν ότι ένα έθνος ήταν στα πρόθυρα ενός δεύτερου εμφυλίου πολέμου, με αφορμή τη βιομηχανική σκλαβιά.

Η δολοφονία τότε της προεξάρχουσας κεφαλής του καπιταλισμού φαινόταν ως η μόνη βιώσιμη πολιτική λύση σε μια κοινωνία που καταδίκαζε χιλιάδες ανθρώπους στη φτώχεια και κατέστρεφε τα εργατικά συνδικάτα.

Το 1892, καπιταλιστές όπως ο Frick ήταν υπεράνω του νόμου και πολλές φορές επέβαλλαν στους κρατικούς υπαλλήλους να τους κάνουν τα χατήρια. Δεν ήταν, άλλωστε, λίγοι οι απεργοί που δολοφονήθηκαν από τους μπάτσους στα εργοστάσια χάλυβα του Frick.

Εκείνη τη μέρα, στις 23 Ιουλίου 1892 ο Μπέρκμαν οπλισμένος με ένα περίστροφο μπήκε στο γραφείο του Frick στο κέντρο του Πίτσμπουργκ και τον πυροβόλησε δύο φορές πριν εκείνος προλάβει να αντιδράσει.

Ο τότε αντιπρόεδρος της Carnegie Steel, John George Alexander Leishman, που ήταν μαζί με τον Frick, άρπαξε το χέρι του Berkman και τον απέτρεψε απ' το να πυροβολήσει για τρίτη φορά σώζοντας, έτσι, τη ζωή του Frick. Στη συμπλοκή, που ακολούθησε, ο Berkman μαχαίρωσε και στο πόδι τον Frick, αλλά τελικά ακινητοποιήθηκε από υπαλλήλους που επενέβησαν.

Ο Frick επέζησε, ο δε Berkman συνελήφθη και κατηγορήθηκε για απόπειρα δολοφονίας. Καταδικάστηκε σε 22 χρόνια. Ο αρνητικός απόηχος της ενέργειας αυτής επέφερε πλήγμα και στην εξελισσόμενη απεργία. Περίπου 2.500 εργάτες έχασαν τις δουλειές τους και οι υπόλοιποι είδαν μια μείωση μισθού 50%.

Ποιος ήταν ο Frick

Ο πολυ-επιχειρηματίας Henry Clay Frick, εγγονός ιδιοκτήτη γνωστού αποστακτηρίου ουίσκι (σήμερα το αποστακτήριο αυτό ελέγχεται από την Jim Beam), θα μείνει ίσως στην ιστορία σαν «ο χειρότερος CEO[1]» (έτσι έχει χαρακτηριστεί ακόμα και από συνειδητούς καπιταλιστές).

«Ηταν Μάιος του 1892. Νέα από το Πίτσμπουργκ έλεγαν ότι είχε ξεσπάσει διαμάχη ανάμεσα στη διοίκηση της Carnegie Steel Company και τους εργάτες, που ήταν οργανωμένοι στην Ένωση Εργατών Χάλυβα-Σιδήρου. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα και πιο αποτελεσματικά εργατικά σωματεία στη χώρα, αποτελούμενο κυρίως από Αμερικάνους, άνδρες με αποφασιστικότητα και σθένος, που θα διεκδικούσαν τα δικαιώματά τους. Η εταιρεία Carnegie, από την άλλη, ήταν μια ισχυρή επιχείρηση, γνωστή σαν σκληρό αφεντικό. Ήταν ιδιαίτερα σημαντικό ότι ο Andrew Carnegie, ο πρόεδρός της, είχε προσωρινά μεταβιβάσει όλη τη διαχείριση στον πρόεδρο του ΔΣ, στον Henry Clay Frick, έναν άνθρωπο γνωστό για το μίσος του προς τους εργάτες. Ο Frick ήταν επίσης ιδιοκτήτης τεράστιων εκτάσεων εξαγωγής οπτάνθρακα (ΚΩΚ), όπου τα συνδικάτα απαγορεύονταν και στους εργάτες επιβαλλόταν σιδηρά πειθαρχία»[2].

Καθώς έληγε η προηγούμενη σύμβαση και οι τιμές του χάλυβα πήραν την ανιούσα, ο Frick ανακοίνωσε ότι δε συνομιλεί άλλο με το συνδικάτο και ότι αυτός θα καθορίζει τα μεροκάματα. Ήταν η κήρυξη πολέμου... Η τρομοκρατία ξεκίνησε... Εργάτες διώχνονταν από τις εργατικές εστίες και οι οικογένειές τους πετιούνταν στο δρόμο... Ο Berkman και η σύντροφός του σκέφτηκαν να εκδώσουν ένα φυλλάδιο στα αγγλικά και τα γερμανικά για αλληλεγγύη στους εργάτες του Homestead (εκεί δηλ όπου βρισκόταν το εργοστάσιο, κοντά στο Πίτσμπουργκ).

Το προσωπικό τού εργοστάσιου αποκλείστηκε μέσα από τους εργαζόμενους, κάποιοι απ' τους οποίους ήταν ένοπλοι. Γύρω-γύρω έστησαν πανό και πικέτες[3].

Μετά ήρθε το σοκ: η δολοφονία των εργατών από τους ντετέκτιβ και μπράβους της υπηρεσίας Πίνκερτον στις 6 Ιουλίου το πρωί. Τριακόσιοι μπράβοι και μπάτσοι επιτέθηκαν στους εργάτες για να ανοίξουν το εργοστάσιο ώστε να μπορέσουν να μπουν οι απεργοσπάστες. Οι συμπλοκές κράτησαν 12 ώρες! Σκοτώθηκαν 9 εργάτες και 7 φύλακες. Ο Berkman άρχισε να επεξεργάζεται την επίθεση στον Frick, τον ηθικό αυτουργό αυτής της ομαδικής δολοφονίας.

Η προετοιμασία και η επίθεση

«Θα σκοτώσω τον Frick, και φυσικά θα καταδικαστώ σε θάνατο. Θα πεθάνω περήφανος με τη βεβαιότητα ότι έδωσα τη ζωή μου για το λαό. Αλλά θα πεθάνω από το δικό μου χέρι, όπως ο Λινγκ. Ποτέ δε θα επιτρέψω στους εχθρούς μου να με σκοτώσουν»[4].

Ο Σάσα (χαϊδευτικό του Αλέξανδρος) επεξεργάζεται κάποια σχέδια για την κατασκευή βόμβας με δυναμίτη για να επιτεθεί στον Frick. Χρειάζεται όμως λεφτά. Η Goldman, μετά από μια αποτυχημένη προσπάθεια να βγάλει λεφτά από την πορνεία, δανείζεται από φίλους.

Στις 23 Ιουλίου η Emma διάβαζε τα πρωτοσέλιδα: «Νεαρός άνδρας με το όνομα Alexander Berkman πυροβολεί τον Frick – Η δολοφονία απετράπη από εργάτες μετά από απεγνωσμένη πάλη». «Εργάτες; Εργάτες να αποτρέπουν τον Σάσα; Η εφημερίδα λέει ψέματα», αναφώνησε η Emma Goldman. «Αυτό το έκανε για τους εργάτες. Ποτέ δε θα του επιτίθονταν».

Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι, στο διάστημα της κράτησής του, ένας μπάτσος πρόσεξε ότι το πρόσωπο τού Berkman είχε μια περίεργη όψη. Σχεδόν του έσπασε το σαγόνι για να του ανοίξει το στόμα, όπου βρήκε μέσα ένα καψούλι δυναμίτη...

Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

---

1. CEO (Chief Executive Officer), ο διευθύνων σύμβουλος ή, πιο απλά, ο γενικός δερβέναγας.
2. Emma Goldman: Living My Life.
3. Χαρτονένια επιφάνεια στην οποία αναγράφονται αιτήματα ή συνθήματα και την οποία περιφέρουν οι διαδηλωτές.
4. Emma Goldman: Living My Life.

Πηγές:

Emma Goldman: Living My Life
anarchistnews.org
http://dwardmac.pitzer.edu/

νεπιστήμιο και σε σπουδαστές. Είναι ένας ελκυστικός και χιουμορίστας ομιλητής, παρά τα ιδιότυπα αγγλικά του. Ο ίδιος λέει ότι δεν λειτουργεί με το μυαλό του, αλλά με την καρδιά.

β) Το ψυγείο Mitticool από πηλό που δεν χρειάζεται ηλεκτρικό ρεύμα

γ) Το tablet Aakash ο φθηνότερος υπολογιστής του κόσμου

Uttarakhand, στους πρόποδες των Ιμαλαΐων, όπου για πολλές γενιές κανείς δεν είχε κερδίσει αρκετά χρήματα για να επιτρέψει στα παιδιά να πάνε στο σχολείο.

Ένα χρόνο αργότερα, έλαβε μια κλήση από μια γυ-

ση σε μια κοινωνία που καταδίκαζε χιλιάδες ανθρώπους στη φτώχεια και κατέστρεφε τα εργατικά συνδικάτα.

Το 1892, καπιταλιστές όπως ο Frick ήταν υπεράνω του νόμου και πολλές φορές επέβαλλαν στους κρατικούς υπαλλήλους να τους κάνουν τα χατήρια. Δεν ήταν, άλλωστε, λίγοι οι απεργοί που δολοφονήθηκαν από τους μπάτσους στα εργοστάσια χάλυβα του Frick.

Εκείνη τη μέρα, στις 23 Ιουλίου 1892 ο Μπέρκμαν οπλισμένος με ένα περίστροφο μπήκε στο γραφείο του Frick στο κέντρο του Πίτσμπουργκ και τον πυροβόλησε δύο φορές πριν εκείνος προλάβει να αντιδράσει.

Ο τότε αντιπρόεδρος της Carnegie Steel, John George Alexander Leishman, που ήταν μαζί με τον Frick, άρπαξε το χέρι του Berkman και τον απέτρεψε απ' το να πυροβολήσει για τρίτη φορά σώζοντας, έτσι, τη ζωή του Frick. Στη συμπλοκή, που ακολούθησε, ο Berkman μαχαίρωσε και στο πόδι τον Frick, αλλά τελικά ακινητοποιήθηκε από υπαλλήλους που επενέβησαν.

Ο Frick επέζησε, ο δε Berkman συνελήφθη και κατηγορήθηκε για απόπειρα δολοφονίας. Καταδικάστηκε σε 22 χρόνια. Ο αρνητικός απόηχος της ενέργειας αυτής επέφερε πλήγμα και στην εξελισσόμενη απεργία. Περίπου 2.500 εργάτες έχασαν τις δουλειές τους και οι υπόλοιποι είδαν μια μείωση μισθού 50%.

μαντικό ότι ο Andrew Carnegie, ο πρόεδρος της, είχε προσωρινά μεταβιβάσει όλη τη διαχείριση στον πρόεδρο του ΔΣ, στον Henry Clay Frick, έναν άνθρωπο γνωστό για το μίσος του προς τους εργάτες. Ο Frick ήταν επίσης ιδιοκτήτης τεράστιων εκτάσεων εξαγωγής οπτάνθρακα (ΚΩΚ), όπου τα συνδικάτα απαγορεύονταν και στους εργάτες επιβαλλόταν σιδηρά πειθαρχία»[2].

Καθώς έληγε η προηγούμενη σύμβαση και οι τιμές του χάλυβα πήραν την ανιούσα, ο Frick ανακοίνωσε ότι δε συνομιλεί άλλο με το συνδικάτο και ότι αυτός θα καθορίζει τα μεροκάματα. Ήταν η κήρυξη πολέμου... Η τρομοκρατία ξεκίνησε... Εργάτες διώχνονταν από τις εργατικές εστίες και οι οικογένειές τους πετιούνταν στο δρόμο... Ο Berkman και η σύντροφός του σκέφτηκαν να εκδώσουν ένα φυλλάδιο στα αγγλικά και τα γερμανικά για αλληλεγγύη στους εργάτες του Homestead (εκεί δηλ όπου βρισκόταν το εργοστάσιο, κοντά στο Πίτσμπουργκ).

Το προσωπικό τού εργοστάσιου αποκλείστηκε μέσα από τους εργαζόμενους, κάποιοι απ' τους οποίους ήταν ένοπλοι. Γύρω-γύρω έστησαν πανό και πικέτες[3].

Μετά ήρθε το σοκ: η δολοφονία των εργατών από τους ντετέκτιβ και μπράβους της υπηρεσίας Πίνκερτον στις 6 Ιουλίου το πρωί. Τριακόσιοι μπράβοι και μπάτσοι επιτέθηκαν στους εργάτες για να ανοίξουν το εργοστά-

βολεί τον Frick – Η δολοφονία απετράπη από εργάτες μετά από απεγνωσμένη πάλη». «Εργάτες; Εργάτες να αποτρέπουν τον Σάσα; Η εφημερίδα λέει ψέματα», αναφώνησε η Emma Goldman. «Αυτό το έκανε για τους εργάτες. Ποτέ δε θα του επιτίθονταν».

Αργότερα αποκαλύφθηκε ότι, στο διάστημα της κράτησής του, ένας μπάτσος πρόσεξε ότι το πρόσωπο τού Berkman είχε μια περίεργη όψη. Σχεδόν του έσπασε το σαγόνι για να του ανοίξει το στόμα, όπου βρήκε μέσα ένα καψούλι δυναμίτη...

Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

---

1. CEO (Chief Executive Officer), ο διευθύνων σύμβουλος ή, πιο απλά, ο γενικός δερβέναγας.
2. Emma Goldman: Living My Life.
3. Χαρτονένια επιφάνεια στην οποία αναγράφονται αιτήματα ή συνθήματα και την οποία περιφέρουν οι διαδηλωτές.
4. Emma Goldman: Living My Life.

Πηγές:
Emma Goldman: Living My Life
anarchistnews.org
http://dwardmac.pitzer.edu/

νεπιστήμιο και σε σπουδαστές. Είναι ένας ελκυστικός και χιουμορίστας ομιλητής, παρά τα ιδιότυπα αγγλικά του. Ο ίδιος λέει ότι δεν λειτουργεί με το μυαλό του, αλλά με την καρδιά.

«Ευτυχώς δεν είμαι μορφωμένος,» λέει στους φοιτητές. «Αν λειτουργήσετε σαν αγράμματοι άνθρωποι, η εκμάθηση σας δεν θα σταματήσει ποτέ... όταν είσαι αμόρφωτος, δεν έχεις κανένα φόβο για το μέλλον.»

Η σύζυγός του Shanthi συμφωνεί μαζί του σε αυτό το σημείο. «Αν είχε ολοκληρώσει τις σπουδές του, θα ήταν όπως και κάθε άλλος τύπος, ο οποίος εργάζεται για κάποιον άλλο, ο οποίος παίρνει ένα μεροκάματο», λέει. «Αλλά επειδή δεν κατάφερε να ολοκληρώσει το σχολείο, είχε το θάρρος να ξεκινήσει μια δική του επιχείρηση. Τώρα απασχολεί άλλους ανθρώπους.»

Η Shanthi και ο Muruganantham είναι τώρα μια σφιχτή μονάδα. «Η γυναίκα μου, η επιχείρηση μου – δεν είναι κάτι ξεχωριστό, εμπλέκεται στη ζωή μας», λέει.

Η λέξη Jugaad είναι μια ινδική λέξη που σημαίνει έξυπνος αυτοσχεδιασμός με ανεπαρκείς πόρους ή αναγκαιότητα, που είναι η μητέρα της εφεύρεσης. Παραθέτουμε τρεις επιπλέον βασικές καινοτομίες :

α) Η Royal Enfield Bullet μοτοσυκλέτα-άροτρο.

β) Το ψυγείο Mitticool από πηλό που δεν χρειάζεται ηλεκτρικό ρεύμα

γ) Το tablet Aakash ο φθηνότερος υπολογιστής του κόσμου

Όταν ένα κορίτσι φτάσει στην εφηβεία στο χωριό τους, υπάρχει μια τελετή, που παραδοσιακά σήμαινε ότι είναι έτοιμη να παντρευτεί. Η Shanthi φέρνει πάντα μια σερβιέτα ως δώρο και εξηγεί πώς να την χρησιμοποιήσει.

«Αρχικά ήμουν πολύ ντροπαλή όταν μιλάγαμε στους ανθρώπους γι' αυτό», λέει. «Αλλά μετά από όλο αυτό το διάστημα, οι άνθρωποι έχουν αρχίσει να μην είναι επιφυλακτικοί. Τώρα έρχονται και να μου μιλήσουν, να κάνουν ερωτήσεις και να παίρνουν επίσης σερβιέτες για να τις δοκιμάσουν.Έχουν αλλάξει πολλά στο χωριό.»

Ο Muruganantham λέει ότι κάνει μια θαυμάσια δουλειά.

Όταν κάποτε τον ρώτησαν αν παραλαμβάνοντας το βραβείο από την Ινδό πρόεδρο, ήταν η πιο ευτυχισμένη στιγμή της ζωής του, είπε όχι και πρόσθεσε ότι στιγμή που τον γέμισε υπερηφάνεια ήταν όταν είχε εγκαταστήσει ένα μηχάνημα σε ένα απομακρυσμένο χωριό, στην Uttarakhand, στους πρόποδες των Ιμαλαΐων, όπου για πολλές γενιές κανείς δεν είχε κερδίσει αρκετά χρήματα για να επιτρέψει στα παιδιά να πάνε στο σχολείο.

Ένα χρόνο αργότερα, έλαβε μια κλήση από μια γυναίκα στο χωριό για να του πει ότι η κόρη της είχε αρχίσει το σχολείο. «Οπου ο Nehru* απέτυχε», λέει, «ένα και μόνο μηχάνημα πέτυχε».

Μετάφραση Κ.

Πηγή: Συνέντευξη του Arunachalam Muruganantham, για το BBC World, 4 Μαρτίου του 2014. http://www.bbc.com/news/magazine-26260978

---

*Ο Τζαβαχαρλάλ Νεχρού, ή ορθότερα Τζαβαχάρ-λαλ Νεχρού, (1889 - 1964) ο και επονομαζόμενος «Παντίτ» (= μορφωμένος) ήταν Ινδός πολιτικός, ηγέτης του κινήματος της ανεξαρτησίας που διετέλεσε πρώτος πρωθυπουργός της Ινδίας μετά την αποικιοκρατική περίοδο και ένας από τους ιδρυτές του Κινήματος των Αδεσμεύτων.Ήταν ο πατέρας της Ίντιρα Γκάντι και παππούς του Ρατζίβ Γκάντι. Θεωρείται ο αρχιτέκτονας της σύγχρονης Ινδίας.

Α΄ Παγκόσμιος Εξουσιαστικός Πόλεμος

«Καταραμένος να είναι ο Πόλεμος»!!!

Όπως υποστηρίζουν οι «ειδικοί» της προϊστορίας Μπρεΐ και Λοτιέ, «δεν υπήρχε μεγάλο χάσμα μεταξύ του ανθρώπου κυνηγού και των ζώων. Οι δεσμοί ανάμεσά τους ακόμη δεν είχαν διαρρηχθεί και ο άνθρωπος ένιωθε κοντά στα ζώα που ζούσαν γύρω του και που σκότωναν και διατρέφονταν όπως αυτός... Απ' αυτά πήρε όλες τις ιδιότητες ο πολιτισμός, τις άμβλυνε –ταχύτητα στις ενέργειές του, εξαιρετικά ανεπτυγμένες αισθήσεις όρασης, ακοής και όσφρησης, φυσική αντοχή σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό, ακριβή και λεπτομερή γνώση των ικανοτήτων και των συνηθειών των θηραμάτων, καθώς και μεγάλη επιδεξιότητα στην αποτελεσματική χρήση των υποτυπωδών όπλων που διέθετε».

Τεράστιες μεταβολές στο κλίμα, στην πανίδα και την χλωρίδα, επέτρεψαν την μετακίνηση μεγάλων κυρίως ζώων, ενώ άλλα είδη εξαφανίστηκαν δια παντός για διάφορες και διαφορετικές αιτίες. Τα εργαλεία που εμφανίστηκαν «ξαφνικά» στα χέρια μακρινών μας προγόνων άρχιζαν να σκαλίζουν την γη, αλλά και να δίνουν νέες δυνατότητες στους τροφοσυλλέκτες-κυνηγούς. Και όμως, δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα ότι οι άνθρωποι της λίθινης εποχής ήταν φιλοπόλεμοι κυνηγοί.

Οκτώ με δέκα χιλιάδες χρόνια πριν από την εποχή μας, οι πρώτες αυτοσχέδιες πόλεις απέκτησαν τα πρώτα τείχη και τα πρώτα φυλάκια. Ανθρωπολόγοι αναφέρουν, παρ' όλα αυτά, ότι στην Πολυνησία της προηγούμενης χιλιετηρίδας, όπως και σε πολλές φυλές των Ατζέκων, οι πολεμιστές αποσύρονταν όταν σκότωναν τον προσωπικό τους αντίπαλο για να τιμήσουν το πνεύμα του και θεωρώντας ότι εκπλήρωσαν το πολεμικό τους καθήκον. Εκατοντάδες χρόνια αργότερα, σε διαφορετικά μέρη, αλλά και εποχές, άνθρωποι πολεμούν για την επιβίωσή τους, για να προστατεύσουν τον χώρο που διέμεναν ή για την ελευθερία τους, αλλά όχι με μεθόδους και τακτικές που πολλαπλασίαζαν τις πιθανότητες ενός «άσκοπου θανάτου», που εξαφάνιζαν την πρωταρχική αρχή της μάχης

κείνων που πέρασαν, εκείνων που ήρθαν και εκείνων που μέλλονται.

Έγραψε την λέξη «συντριβή» ανεξίτηλα για να επιβεβαιώσει την «νίκη».

Και, όμως, όπως έγραφε ο Μπορίς Βιάν: «*Είναι το τανγκό των χαρούμενων στρατιωτικών. Των εύθυμων νικητών τού παντού και τού αλλού. Είναι το τανγκό των διάσημων που πάνε στον πόλεμο. Είναι το τανγκό όλων των νεκροθαφτών*»...

Ο Α΄ Παγκόσμιος Εξουσιαστικός πόλεμος διεξήχθη, τα έτη 1914-1918, ανάμεσα σε δύο μεγάλες συμμαχίες ευρωπαϊκών χωρών:
την «Αντάντ», [«Εγκάρδια Συνεννόηση» (Entente Cordiale)] που περιλάμβανε τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Ρωσική Αυτοκρατορία, την Ιαπωνία, την Ιταλία (από το 1915) και τις ΗΠΑ (από το 1917) και
την «Τριπλή Συμμαχία» (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Οθωμανική Αυτοκρατορία και από το 1915 τη Βουλγαρία).

Η Κατάσταση στα Βαλκάνια

Οι δύο Βαλκανικοί πόλεμοι, (1912-13), που μόλις είχαν τελειώσει, υποχρεώνουν την Οθωμανική αυτοκρατορία να

ποίους φιλοδοξεί να συσπειρώσει γύρω της και, εφ' ετέρου, είναι το σημαντικότερο εμπόδιο για να επικρατήσει στη Βαλκανική και από εκεί να φθάσει μέσω Αιγαίου, στη Μεσόγειο. Οι επίσημες και δημόσιες θέσεις του Αυστριακού κράτους είναι: «Η Σερβία πρέπει να σβηστεί από τον χάρτη. Μέση λύση δεν υπάρχει».

Τον Αύγουστο του 1913, λίγες μέρες μετά τη λήξη του Β΄ Βαλκανικού πολέμου[1], ετοιμάζεται να εισβάλει στα σερβικά εδάφη, ποντάροντας εκτός των άλλων, στο ότι η Σερβία έχει κουραστεί από τους συνεχείς πολέμους. Η σύμμαχός[2] της, Γερμανία, δεν φέρει καμία αντίρρηση, η Ιταλία, όμως, δεν δείχνει προθυμία. Έχει τα δικά της σχέδια και προωθεί το κίνημα του ιρεδεντισμού (irredenta = αλύτρωτος) και διεκδικεί δύο ελβετικά καντόνια, τη Νίκαια, την Κορσική, τη Μάλτα, και τις «αλύτρωτες» περιοχές Τυρόλο, τη χερσόνησο Ιστρία και Γκορίτσια κ.λπ.. Έτσι η επίθεση στη Σερβία αναβάλλεται. Εντείνεται, όμως, η καταπίεση των σλάβων από την αυστροουγγαρία, ειδικά μετά τις νίκες της Σερβίας στους Βαλκανικούς πολέμους, που της έδωσαν δύναμη και σημαντική εδαφική επέκταση.

Η αφορμή προσφέρεται ένα χρόνο μετά. Είναι η εκτέλεση, στις 28 Ιουνίου του 1914, του αρχιδούκα Φραγκίσκου-Φερδινάνδου των Αψβούργων, διαδόχου του θρόνου της Αυστροουγγρικής αυτοκρατορίας. Ο Φραγκίσκος επισκέπτεται την πρωτεύουσα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, (προσαρτημένης στην Αυστροουγγαρία[3] από το 1908), την ημέρα της εορτής του Αγίου Βίτου (που συμπίπτει με τη θλιβερή επέτειο για τους Ορθόδοξους Σέρβους της μάχης του Κοσσυφοπεδίου[4]) γεγονός το οποίο θεωρείται πρόκληση. Ο 19χρονος Βόσνιος φοιτητής, Γαβριήλ Πρίντσιπ, οπαδός της πανσλαβικής εθνικιστικής κίνησης «Μλάντα Μπόσνα» (Νέα Βοσνία), μαζί με άλλους τρεις νεαρούς συντρόφους του, πυροβολεί αφήνοντας νεκρό τον διάδοχο και τη γυναίκα του Σοφία φον Τσότεκ.

Μία βδομάδα μετά (στις 4 Ιουλίου) η Αυστρία στέλνει μήνυμα στον Τσάρο ότι θεωρεί σωστό να παραχωρηθούν εδάφη της Σερβίας υπέρ των λοιπών βαλκανικών κρατών. Δεν λαμβάνει απάντηση.

ντά στα ζώα που ζούσαν γύρω του και που σκότωναν και διατρέφονταν όπως αυτός… Απ' αυτά πήρε όλες τις ιδιότητες ο πολιτισμός, τις άμβλυνε –ταχύτητα στις ενέργειές του, εξαιρετικά ανεπτυγμένες αισθήσεις όρασης, ακοής και όσφρησης, φυσική αντοχή σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό, ακριβή και λεπτομερή γνώση των ικανοτήτων και των συνηθειών των θηραμάτων, καθώς και μεγάλη επιδεξιότητα στην αποτελεσματική χρήση των υποτυπωδών όπλων που διέθετε».

Τεράστιες μεταβολές στο κλίμα, στην πανίδα και την χλωρίδα, επέτρεψαν την μετακίνηση μεγάλων κυρίως ζώων, ενώ άλλα είδη εξαφανίστηκαν δια παντός για διάφορες και διαφορετικές αιτίες. Τα εργαλεία που εμφανίστηκαν «ξαφνικά» στα χέρια μακρινών μας προγόνων άρχιζαν να σκαλίζουν την γη, αλλά και να δίνουν νέες δυνατότητες στους τροφοσυλλέκτες-κυνηγούς. Και όμως, δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα ότι οι άνθρωποι της λίθινης εποχής ήταν φιλοπόλεμοι κυνηγοί.

Οκτώ με δέκα χιλιάδες χρόνια πριν από την εποχή μας, οι πρώτες αυτοσχέδιες πόλεις απέκτησαν τα πρώτα τείχη και τα πρώτα φυλάκια. Ανθρωπολόγοι αναφέρουν, παρ' όλα αυτά, ότι στην Πολυνησία της προηγούμενης χιλιετηρίδας, όπως και σε πολλές φυλές των Ατζέκων, οι πολεμιστές αποσύρονταν όταν σκότωναν τον προσωπικό τους αντίπαλο για να τιμήσουν το πνεύμα του και θεωρώντας ότι εκπλήρωσαν το πολεμικό τους καθήκον. Εκατοντάδες χρόνια αργότερα, σε διαφορετικά μέρη, αλλά και εποχές, άνθρωποι πολεμούν για την επιβίωσή τους, για να προστατεύσουν τον χώρο που διέμεναν ή για την ελευθερία τους, αλλά όχι με μεθόδους και τακτικές που πολλαπλασίαζαν τις πιθανότητες ενός «άσκοπου θανάτου», που εξαφάνιζαν την πρωταρχική αρχή της μάχης μέχρι τότε: την κατοχύρωση της προσωπικής ασφάλειας.

Τα όρια που έθετε μια κοινότητα που συναινούσε στην διεξαγωγή μιας μάχης δεν υπερβαίνονταν ανεξάρτητα από την εξέλιξη των πραγμάτων.

Ανθρωπολόγοι ή εθνολόγοι κάνουν, επίσης, εκατοντάδες αναφορές για την κουλτούρα του αυτοπεριορισμού στην μάχη, την συνεχή αναζήτηση τρόπων να διακοπεί ή να αποφευχθεί εντελώς. Το ίδιο πυκνές, όμως, είναι πλέον και οι αναφορές για αιματηρές σφαγές, για δεκάδες χτυπήματα στα σώματα των αντιπάλων που είχαν υποκύψει ήδη στην μάχη.

Δεν είναι σκοπός αυτού του σημειώματος να γίνει διεξοδικότερη τοποθέτηση πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Οι σκέψεις αυτές έρχονται να συναντήσουν τις πενιχρές τοποθετήσεις ή τα «ενθυμήματα» που μας προσφέρουν οι κάθε είδους δημοσιολόγοι, σχετικά με την συμπλήρωση εκατό χρόνων από τον «Πρώτο μεγάλο πόλεμο».

Στην Γαλλία, που είναι διάσπαρτη από μνημεία για την πρώτη και την δεύτερη παγκόσμια ανθρωποσφαγή, σε μια κοινότητα που λέγεται Ζεντιού και βρίσκεται στο νομό Κρέζ υπάρχει ένα μνημείο για τους πεσόντες το οποί-

κείνων που πέρασαν, εκείνων που ήρθαν και εκείνων που μέλλονται.

Έγραψε την λέξη «συντριβή» ανεξίτηλα για να επιβεβαιώσει την «νίκη».

Και, όμως, όπως έγραφε ο Μπορίς Βιάν: «*Είναι το τανγκό των χαρούμενων στρατιωτικών. Των εύθυμων νικητών τού παντού και τού αλλού. Είναι το τανγκό των διάσημων που πάνε στον πόλεμο. Είναι το τανγκό όλων των νεκροθαφτών*»…

Ο Α΄ Παγκόσμιος Εξουσιαστικός πόλεμος διεξήχθη, τα έτη 1914-1918, ανάμεσα σε δύο μεγάλες συμμαχίες ευρωπαϊκών χωρών:

την «Αντάντ», [«Εγκάρδια Συνεννόηση» (Entente Cordiale)] που περιλάμβανε τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Ρωσική Αυτοκρατορία, την Ιαπωνία, την Ιταλία (από το 1915) και τις ΗΠΑ (από το 1917) και

την «Τριπλή Συμμαχία» (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Οθωμανική Αυτοκρατορία και από το 1915 τη Βουλγαρία).

Η Κατάσταση στα Βαλκάνια

Οι δύο Βαλκανικοί πόλεμοι, (1912-13), που μόλις είχαν τελειώσει, υποχρεώνουν την Οθωμανική αυτοκρατορία να αποτραβηχτεί και έτσι απαλλάσσονται από την υποτέλεια σ' αυτήν οι Βούλγαροι και οι Σέρβοι του Μαυροβουνίου και της Σερβίας. (Τότε προσαρτήθηκε στην Ελλάδα η Μακεδονία και η Θράκη διπλασιάζοντάς την σε έκταση και πληθυσμό. Μέχρι την μικρασιατική καταστροφή και την ανταλλαγή πληθυσμών το 1922-23, είχαν εγκλωβιστεί στον ελλαδικό χώρο μουσουλμάνοι, εβραίοι και σλάβοι). Αυτή η ανακατανομή στα Βαλκάνια δημιουργεί προβλήματα σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού λόγω των υποχρεωτικών μετακινήσεών του, ανάλογα, κάθε φορά, με την έκβαση των μαχών μέχρι να ολοκληρωθούν οι συμφωνίες και να οριστούν τα τελικά σύνορα.

Στα βαλκάνια (που ονομάζονται «μπαρουταποθήκη της Ευρώπης») επικρατεί αναταραχή λόγω των εθνικών μειονοτήτων που βρίσκονται εγκλωβισμένες στην Αυστροουγγρική επικράτεια (Τσέχοι, Σέρβοι, Σλοβένοι, Κροάτες). Η Σερβία υποστηρίζει (ανεπίσημα) την εξέγερση των «αλύτρωτων» Σλαβικών φυλών που ζουν στις περιοχές της Βοσνίας, Ερζεγοβίνης, Σλαβονίας, Δαλματίας και Κροατίας, υπό την κυριαρχία της Αυστροουγγαρίας. Έχει, μάλιστα, ιδρυθεί στην ουγγρική επικράτεια η «Σερ-

κτός των άλλων, στο ότι η Σερβία έχει κουραστεί από τους συνεχείς πολέμους. Η σύμμαχος[2] της, Γερμανία, δεν φέρει καμία αντίρρηση, η Ιταλία, όμως, δεν δείχνει προθυμία. Έχει τα δικά της σχέδια και προωθεί το κίνημα του ιρεδεντισμού (irredenta = αλύτρωτος) και διεκδικεί δύο ελβετικά καντόνια, τη Νίκαια, την Κορσική, τη Μάλτα, και τις «αλύτρωτες» περιοχές Τυρόλο, τη χερσόνησο Ιστρία και Γκορίτσια κ.λπ.. Έτσι η επίθεση στη Σερβία αναβάλλεται. Εντείνεται, όμως, η καταπίεση των σλάβων από την αυστροουγγαρία, ειδικά μετά τις νίκες της Σερβίας στους Βαλκανικούς πολέμους, που της έδωσαν δύναμη και σημαντική εδαφική επέκταση.

Η αφορμή προσφέρεται ένα χρόνο μετά. Είναι η εκτέλεση, στις 28 Ιουνίου του 1914, του αρχιδούκα Φραγκίσκου-Φερδινάνδου των Αψβούργων, διαδόχου του θρόνου της Αυστροουγγρικής αυτοκρατορίας. Ο Φραγκίσκος επισκέπτεται την πρωτεύουσα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, (προσαρτημένης στην Αυστροουγγαρία[3] από το 1908), την ημέρα της εορτής του Αγίου Βίτου (που συμπίπτει με τη θλιβερή επέτειο για τους Ορθόδοξους Σέρβους της μάχης του Κοσσυφοπεδίου[4]) γεγονός το οποίο θεωρείται πρόκληση. Ο 19χρονος Βόσνιος φοιτητής, Γαβριήλ Πρίντσιπ, οπαδός της πανσλαβικής εθνικιστικής κίνησης «Μλάντα Μπόσνα» (Νέα Βοσνία), μαζί με άλλους τρεις νεαρούς συντρόφους του, πυροβολεί αφήνοντας νεκρό τον διάδοχο και τη γυναίκα του Σοφία φον Τσότεκ.

Μία βδομάδα μετά (στις 4 Ιουλίου) η Αυστρία στέλνει μήνυμα στον Τσάρο ότι θεωρεί σωστό να παραχωρηθούν εδάφη της Σερβίας υπέρ των λοιπών βαλκανικών κρατών. Δεν λαμβάνει απάντηση.

Στις 21 Ιουλίου ο Σέρβος πρέσβης παραλαμβάνει τελεσίγραφο, το οποίο παραδίδει στη χώρα του στις 23 Ιουλίου. Το τελεσίγραφο απαιτεί τη διάλυση της οργάνωσης «Ναρόντνα Οντμπράκτα» (Εθνική Άμυνα), την οποία θεωρεί ότι βρίσκεται πίσω από τη δολοφονία του διαδόχου. Απαιτεί Αυστριακοί να μπουν επικεφαλής στις έρευνες για αυτό το θέμα, να διακοπεί κάθε προπαγάνδα κατά της Αυστρίας και να διωχθούν άμεσα από το στρατό, τη διοίκηση και την εκπαίδευση αξιωματικών, υπαλλήλων και εκπαιδευτικών, τα άτομα των οποίων τα ονόματα καταγράφονται σε κατάλογο που θα παρέδιδετο στο Σερβικό κράτος. Απαιτούν απάντηση μέσα σε 48 ώρες.

Στις 24 Ιουλίου, ο Αλέξανδρος Α΄ της Σερβίας στέλνει μήνυμα στον Τσάρο θυμίζοντάς του πως είναι σλάβος και συγχρόνως ζητώντας του να βοηθήσει «τους αδελφούς Σέρβους». Την ίδια ημέρα, κηρύττεται γενική επιστράτευση, ενώ ο Τσάρος απαντά ότι «δεν θα επιτρέψει την εναντίον της Σερβίας προσβολή» και την επόμενη ημέρα θέτει σε επιφυλακή 13 σώματα του ρωσικού στρατού «για την περίπτωση αυστριακής επίθεσης εναντίον της Σερβίας». Ταυτόχρονα με αυτό, αγγλορωσικό διάβημα

Οκτώ με δέκα χιλιάδες χρόνια πριν από την εποχή μας, οι πρώτες αυτοσχέδιες πόλεις απέκτησαν τα πρώτα τείχη και τα πρώτα φυλάκια. Ανθρωπολόγοι αναφέρουν, παρ' όλα αυτά, ότι στην Πολυνησία της προηγούμενης χιλιετηρίδας, όπως και σε πολλές φυλές των Ατζέκων, οι πολεμιστές αποσύρονταν όταν σκότωναν τον προσωπικό τους αντίπαλο για να τιμήσουν το πνεύμα του και θεωρώντας ότι εκπλήρωσαν το πολεμικό τους καθήκον. Εκατοντάδες χρόνια αργότερα, σε διαφορετικά μέρη, αλλά και εποχές, άνθρωποι πολεμούν για την επιβίωσή τους, για να προστατεύσουν τον χώρο που διέμεναν ή για την ελευθερία τους, αλλά όχι με μεθόδους και τακτικές που πολλαπλασίαζαν τις πιθανότητες ενός «άσκοπου θανάτου», που εξαφάνιζαν την πρωταρχική αρχή της μάχης μέχρι τότε: την κατοχύρωση της προσωπικής ασφάλειας.

Τα όρια που έθετε μια κοινότητα που συναινούσε στην διεξαγωγή μιας μάχης δεν υπερβαίνονταν ανεξάρτητα από την εξέλιξη των πραγμάτων.

Ανθρωπολόγοι ή εθνολόγοι κάνουν, επίσης, εκατοντάδες αναφορές για την κουλτούρα του αυτοπεριορισμού στην μάχη, την συνεχή αναζήτηση τρόπων να διακοπεί ή να αποφευχθεί εντελώς. Το ίδιο πυκνές, όμως, είναι πλέον και οι αναφορές για αιματηρές σφαγές, για δεκάδες χτυπήματα στα σώματα των αντιπάλων που είχαν υποκύψει ήδη στην μάχη.

Δεν είναι σκοπός αυτού του σημειώματος να γίνει διεξοδικότερη τοποθέτηση πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Οι σκέψεις αυτές έρχονται να συναντήσουν τις πενιχρές τοποθετήσεις ή τα «ενθυμήματα» που μας προσφέρουν οι κάθε είδους δημοσιολόγοι, σχετικά με την συμπλήρωση εκατό χρόνων από τον «Πρώτο μεγάλο πόλεμο».

Στην Γαλλία, που είναι διάσπαρτη από μνημεία για την πρώτη και την δεύτερη παγκόσμια ανθρωποσφαγή, σε μια κοινότητα που λέγεται Ζεντιού και βρίσκεται στο νομό Κριέζ υπάρχει ένα μνημείο για τους πεσόντες το οποίο δεν εγκαινιάστηκε ποτέ, καθώς απεικονίζει ένα μαθητή να δείχνει με το δάκτυλο του την επιγραφή: «Καταραμένος να είναι ο πόλεμος».

Ο λεγόμενος «Μεγάλος Πόλεμος» δεν ανήγγειλε απλά την συνέχειά του λίγες δεκαετίες αργότερα, ανήγγειλε με τον πλέον μακάβριο τρόπο τον ολοκληρωτικό πόλεμο. Τον πόλεμο που μπορεί και στοχεύει όχι απλά στην συντριβή του αντιπάλου, που δεν δέχεται μόνο τις «παράπλευρες» απώλειες αμάχων, αλλά νομιμοποιεί την προοπτική εξόντωσης του αντιπάλου πληθυσμού. Ο βομβαρδισμός στην Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι, χάραξε για πάντα με την μορφή ενός τεράστιου μανιταριού, ενός γιγαντιαίου καπνού, τις ανθρωποθυσίες όλων των εποχών, ε-

Ο Α΄ Παγκόσμιος Εξουσιαστικός πόλεμος διεξήχθη, τα έτη 1914-1918, ανάμεσα σε δύο μεγάλες συμμαχίες ευρωπαϊκών χωρών:
την «Αντάντ», [«Εγκάρδια Συνεννόηση» (Entente Cordiale)] που περιλάμβανε τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, τη Ρωσική Αυτοκρατορία, την Ιαπωνία, την Ιταλία (από το 1915) και τις ΗΠΑ (από το 1917) και
την «Τριπλή Συμμαχία» (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Οθωμανική Αυτοκρατορία και από το 1915 τη Βουλγαρία).

Η Κατάσταση στα Βαλκάνια

Οι δύο Βαλκανικοί πόλεμοι, (1912-13), που μόλις είχαν τελειώσει, υποχρεώνουν την Οθωμανική αυτοκρατορία να αποτραβηχτεί και έτσι απαλλάσσονται από την υποτέλεια σ' αυτήν οι Βούλγαροι και οι Σέρβοι του Μαυροβουνίου και της Σερβίας. (Τότε προσαρτήθηκε στην Ελλάδα η Μακεδονία και η Θράκη διπλασιάζοντάς την σε έκταση και πληθυσμό. Μέχρι την μικρασιατική καταστροφή και την ανταλλαγή πληθυσμών το 1922-23, είχαν εγκλωβιστεί στον ελλαδικό χώρο μουσουλμάνοι, εβραίοι και σλάβοι). Αυτή η ανακατανομή στα Βαλκάνια δημιουργεί προβλήματα σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού λόγω των υποχρεωτικών μετακινήσεών του, ανάλογα, κάθε φορά, με την έκβαση των μαχών μέχρι να ολοκληρωθούν οι συμφωνίες και να οριστούν τα τελικά σύνορα.

Στα βαλκάνια (που ονομάζονται «μπαρουταποθήκη της Ευρώπης») επικρατεί αναταραχή λόγω των εθνικών μειονοτήτων που βρίσκονται εγκλωβισμένες στην Αυστροουγγρική επικράτεια (Τσέχοι, Σέρβοι, Σλοβένοι, Κροάτες). Η Σερβία υποστηρίζει (ανεπίσημα) την εξέγερση των «αλύτρωτων» Σλαβικών φυλών που ζουν στις περιοχές της Βοσνίας, Ερζεγοβίνης, Σλαβονίας, Δαλματίας και Κροατίας, υπό την κυριαρχία της Αυστροουγγαρίας. Έχει, μάλιστα, ιδρυθεί στην ουγγρική επικράτεια η «Σερβοκροατική Εταιρεία», η οποία παρ' όλες τις διώξεις που υφίσταται, διατηρεί τις δυνάμεις της τις οποίες ενισχύει με την εικόνα του ηρωικά μαχόμενου και διωκόμενου «Σλάβου αδελφού»-απελευθερωτή με το γενικό σύνθημα «για μια Μεγάλη Σερβία». Η Ρωσία, από την άλλη, είναι πρόθυμη να υποστηρίξει μια πανσλαβική εξέγερση εναντίον της Αυστρίας (με ποιμενάρχη τον Τσάρο), αφού το φίδι από την τρύπα στα πεδία των μαχών θα το βγάλουν οι Σέρβοι.

Η αφορμή

Για την Αυστροουγγαρία, η Σερβία, αφ' ενός, αποτελεί σοβαρό κίνδυνο καλώντας, με συνεχή προπαγάνδα, σε επανάσταση τα 7.000.000 «αλύτρωτων» σλάβων, τους ο-

γοβίνης, (προσαρτημένης στην Αυστροουγγαρία από το 1908), την ημέρα της εορτής του Αγίου Βίτου (που συμπίπτει με τη θλιβερή επέτειο για τους Ορθόδοξους Σέρβους της μάχης του Κοσσυφοπεδίου[4]) γεγονός το οποίο θεωρείται πρόκληση. Ο 19χρονος Βόσνιος φοιτητής, Γαβριήλ Πρίντσιπ, οπαδός της πανσλαβικής εθνικιστικής κίνησης «Μλάντα Μπόσνα» (Νέα Βοσνία), μαζί με άλλους τρεις νεαρούς συντρόφους του, πυροβολεί αφήνοντας νεκρό τον διάδοχο και τη γυναίκα του Σοφία φον Τσότεκ.

Μία βδομάδα μετά (στις 4 Ιουλίου) η Αυστρία στέλνει μήνυμα στον Τσάρο ότι θεωρεί σωστό να παραχωρηθούν εδάφη της Σερβίας υπέρ των λοιπών βαλκανικών κρατών. Δεν λαμβάνει απάντηση.

Στις 21 Ιουλίου ο Σέρβος πρέσβης παραλαμβάνει τελεσίγραφο, το οποίο παραδίδει στη χώρα του στις 23 Ιουλίου. Το τελεσίγραφο απαιτεί τη διάλυση της οργάνωσης «Ναρόντνα Οντμπράκτα» (Εθνική Άμυνα), την οποία θεωρεί ότι βρίσκεται πίσω από τη δολοφονία του διαδόχου. Απαιτεί Αυστριακοί να μπουν επικεφαλής στις έρευνες για αυτό το θέμα, να διακοπεί κάθε προπαγάνδα κατά της Αυστρίας και να διωχθούν άμεσα από το στρατό, τη διοίκηση και την εκπαίδευση αξιωματικών, υπαλλήλων και εκπαιδευτικών, τα άτομα των οποίων τα ονόματα καταγράφονται σε κατάλογο που θα παρέδιδετο στο Σερβικό κράτος. Απαιτούν απάντηση μέσα σε 48 ώρες.

Στις 24 Ιουλίου, ο Αλέξανδρος Α΄ της Σερβίας στέλνει μήνυμα στον Τσάρο θυμίζοντάς του πως είναι σλάβος και συγχρόνως ζητώντας του να βοηθήσει «τους αδελφούς Σέρβους». Την ίδια ημέρα, κηρύττεται γενική επιστράτευση, ενώ ο Τσάρος απαντά ότι «δεν θα επιτρέψει την εναντίον της Σερβίας προσβολή» και την επόμενη ημέρα θέτει σε επιφυλακή 13 σώματα του ρωσικού στρατού «για την περίπτωση αυστριακής επίθεσης εναντίον της Σερβίας». Ταυτόχρονα με αυτό, αγγλορωσικό διάβημα ζητά να δοθεί παράταση της λήξεως του τελεσιγράφου προς τη Σερβία. Η Αυστρία αρνείται.

Στις 25 Ιουλίου, η Σερβία απαντά στο τελεσίγραφο. Αρνείται τη συμμετοχή αυστριακών υπαλλήλων στις ανακρίσεις και για τα υπόλοιπα διατηρεί επιφυλάξεις. Οκτώ σώματα αυστριακού στρατού βαδίζουν προς τα σύνορα με την Σερβία.

Στις 26 Ιουλίου, αποτυγχάνει πρόταση της Βρετανίας για σύγκλιση τετραμερούς διάσκεψης ειρήνης στο Λονδίνο με τη συμμετοχή Βρετανίας, Γερμανίας, Γαλλίας και Ιταλίας. Η Αυστρία αρνείται να συμμετάσχει. Η Ρωσσία μετακινεί τα 13 σώματα στρατού στα σύνορά της με την Αυστρία.

Ένα μήνα μετά την εκτέλεση του διαδόχου, στις 28

Ιουλίου 1914, η αυτοκρατορία της Αυστρίας κηρύσσει πόλεμο στον βασιλιά της Σερβίας, με τις ευλογίες της Γερμανίας (η οποία μόλις είχε ψηφίσει «ειδικό πολεμικό φόρο» για την ενίσχυση των εξοπλισμών!!) και ήταν πανέτοιμη...

Χρονικό των πρώτων μηνών

28 Ιουλίου 1914: Η Αυστρία κηρύττει τον πόλεμο στη Σερβία. Αυτό σήμαινε κήρυξη πολέμου και στη σύμμαχό της Ρωσία.

29 Ιουλίου: Η Βρετανία δηλώνει ότι δεν θα μείνει αμέτοχη αν ο πόλεμος γενικευτεί και μαζί με τη Γαλλία στέλνουν μήνυμα στη Ρωσία ότι θα σταθούν στο πλευρό της.

31 Ιουλίου: Η Γερμανία στέλνει τελεσίγραφο στη Ρωσία, απαιτώντας δήλωσή της ότι δεν πρόκειται να επιτεθεί σ' αυτήν ή στην Αυστρία (η Ρωσία δεν απαντά), ενώ, ερωτάται η Γαλλία ποια στάση θα τηρήσει αν προκύψει γερμανορωσικός πόλεμος. Η Γαλλία απαντά ότι «θα πράξει αυτό που το συμφέρον της επιβάλλει».

1η Αυγούστου: Η Γερμανία ανοίγει δύο μέτωπα. Κηρύττει πόλεμο κατά του Τσάρου και στις

3 Αυγούστου πόλεμο και κατά της Γαλλίας. Εισβάλει στο Βέλγιο με σκοπό να φθάσει από εκεί στη Γαλλία. Είναι ο μοναδικός δρόμος καθώς οι γάλλοι έχουν οχυρώσει τη γαλλογερμανική μεθόριο αποτρέποντας τη διέλευση του γερμανικού στρατού. Ακολουθεί αυτόν το δρόμο, σχεδιάζοντας να ξεμπερδεύει γρήγορα με το Δυτικό Μέτωπο έτσι ώστε να στείλει τις δυνάμεις της στο Ανατολικό. Διασχίζοντας, όμως, το Βέλγιο α) παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο και την ουδετερότητα του Βελγίου και β) γίνεται φανερό ότι αυτή η κίνηση μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στη Γερμανία να κάνει απόβαση στη Βρετανία.

Την επόμενη ημέρα, 4 Αυγούστου, οι χώρες της «εγκάρδιας συνεννόησης» («Αντάντ») Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία, μαζί με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, κηρύττουν τον πόλεμο κατά των κεντρικών αυτοκρατοριών (Γερμανίας και Αυστροουγγαρίας). Ιταλία και Ρουμανία κρατούν ουδετερότητα.

5 Αυγούστου: Οι ΗΠΑ δηλώνουν ουδετερότητα (τον πρόεδρο απασχολούν τα εγκαίνια της διώρυγας του Παναμά).

15 Αυγούστου: Οι [illegible]

λος το αυστροσερβικό, στο οποίο από το πρώτο δεκαπενθήμερο, απωθείται, στη μάχη του Τσερ, ο στρατός της Αυστρίας από τους Σέρβους. Τα πράγματα δεν διαφαίνονται τόσο εύκολα για την Αυστρία.

Το 1915, δημιουργείται ένα άλλο μικρότερο μέτωπο στα βόρεια Ιταλίας και Αυστροουγγαρίας. Αιτία είναι η προσχώρηση της Ιταλίας στην «Αντάντ».

Το 1916, Ελλάδα, Ρουμανία (οι οποίες ενώνονται με την «Αντάντ») και Σερβία μάχονται κατά της Βουλγαρίας και της Τουρκίας.

Άλλα μέτωπα, ταυτόχρονα, ανοίγουν στις αποικίες

σοι (ταυτόχρονα με τη μάχη στο Σομμ) επιτίθενται στην Γαλλικία με αποτέλεσμα να διασπάσουν τις αυστριακές γραμμές, να καθηλώσουν τις γερμανικές δυνάμεις και να καταλάβουν την Βουκοβίνα.

Ρουμανία, Πορτογαλία και Χετζάζη της Αραβικής χερσονήσου ενώνονται με την «Αντάντ». Ο Ελευθέριος Βενιζέλος κηρύσσει πόλεμο σε Βουλγαρία και Γερμανία, προσχωρώντας και αυτός στην «Αντάντ».

1917: Στο Δυτικό Μέτωπο, τον Απρίλιο, οι γάλλοι επιτίθενται στην περιοχή Chemindes-Damesme με επικεφαλής τον στρατηγό Νιβέλ, με καταστροφικά αποτελέσματα. Αντικαθίσταται από τον στρατηγό Φιλίπ Πεταίν ο οποίος δηλώνε: «Θα περιμένουν τα τανκς και τους Αμερικανούς». Οι Γερμανοί προσπαθούν να υπερισχύσουν στη θάλασσα χρησιμοποιώντας πολεμικά υποβρύχια εναντίον όλων των πλοίων (ακόμα και των ουδετέρων). Στη Ρωσία ανατρέπεται ο Τσάρος. Οι ΗΠΑ κηρύσσουν πόλεμο σε Γερμανία.

Στην «Αντάντ» προσχωρούν οι ΗΠΑ, η Κίνα και το Σιάμ.

1918: Ως τα μέσα Ιουλίου η Γερμανία επιτυγχάνει νίκες στο πολεμικό μέτωπο αλλά και στο διπλωματικό (υπογραφή της Συνθήκης του Μπρεστ-Λιτόφσκ με τους μπολσεβίκους της Ρωσίας). Έτσι μεταφέρει τις δυνάμεις της στο Δυτικό Μέτωπο καταφέρνοντας ισχυρά χτυπήματα στους αντιπάλους της. Από τα μέσα του Ιούλη μέχρι τον Νοέμβριο, όμως, ηττάται διαρκώς από την «Αντάντ», η οποία ενισχύεται από αμερικανικό στρατό.

Ο πόλεμος τελειώνει στις 11 Νοεμβρίου του 1918.

Στη μάχη ρίχτηκαν 70.000.000 άνδρες, δεν επέστρεψαν στα σπίτια τους 8.500.000 και πάνω από 6.000.000 έμειναν ανάπηροι. Οι νεκροί ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό φτάνουν τα 9.000.000.

Ωστόσο, ο επίσημος τερματισμός του Α΄ Παγκόσμιου Εξουσιαστικού Πολέμου πραγματοποιείται με την υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών την 28 Ιουνίου 1919 η οποία τίθεται σε ισχύ στις 10 Ιανουαρίου 1920.

Οι όροι που υποβάλλονται, από τους νικητές είναι εξουθενωτικοί για τη Γερμανία (η οποία, θεωρείται η βασική υπεύθυνος): κομμάτια του γερμανικού κράτους μοιράζονται σε Γαλλία

Χρονικό των πρώτων μηνών

28 Ιουλίου 1914: Η Αυστρία κηρύττει τον πόλεμο στη Σερβία. Αυτό σήμαινε κήρυξη πολέμου και στη σύμμαχό της Ρωσία.

29 Ιουλίου: Η Βρετανία δηλώνει ότι δεν θα μείνει αμέτοχη αν ο πόλεμος γενικευτεί και μαζί με τη Γαλλία στέλνουν μήνυμα στη Ρωσία ότι θα σταθούν στο πλευρό της.

31 Ιουλίου: Η Γερμανία στέλνει τελεσίγραφο στη Ρωσία, απαιτώντας δήλωσή της ότι δεν πρόκειται να επιτεθεί σ' αυτήν ή στην Αυστρία (η Ρωσία δεν απαντά), ενώ, ερωτάται η Γαλλία ποια στάση θα τηρήσει αν προκύψει γερμανορωσικός πόλεμος. Η Γαλλία απαντά ότι «θα πράξει αυτό που το συμφέρον της επιβάλλει».

1η Αυγούστου: Η Γερμανία ανοίγει δύο μέτωπα. Κηρύττει πόλεμο κατά του Τσάρου και στις

3 Αυγούστου πόλεμο και κατά της Γαλλίας. Εισβάλει στο Βέλγιο με σκοπό να φθάσει από εκεί στη Γαλλία. Είναι ο μοναδικός δρόμος καθώς οι γάλλοι έχουν οχυρώσει τη γαλλογερμανική μεθόριο αποτρέποντας τη διέλευση του γερμανικού στρατού. Ακολουθεί αυτόν το δρόμο, σχεδιάζοντας να ξεμπερδεύει γρήγορα με το Δυτικό Μέτωπο έτσι ώστε να στείλει τις δυνάμεις της στο Ανατολικό. Διασχίζοντας, όμως, το Βέλγιο α) παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο και την ουδετερότητα του Βελγίου και β) γίνεται φανερό ότι αυτή η κίνηση μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στη Γερμανία να κάνει απόβαση στη Βρετανία.

Την επόμενη ημέρα, 4 Αυγούστου, οι χώρες της «εγκάρδιας συνεννόησης» («Αντάντ») Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία, μαζί με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, κηρύττουν τον πόλεμο κατά των κεντρικών αυτοκρατοριών (Γερμανίας και Αυστροουγγαρίας). Ιταλία και Ρουμανία κρατούν ουδετερότητα.

5 Αυγούστου: Οι ΗΠΑ δηλώνουν ουδετερότητα (τον πρόεδρο απασχολούν τα εγκαίνια της διώρυγας του Παναμά).

15 Αυγούστου: Οι συγκρούσεις μεταφέρονται και στις αποικίες. Η Ιαπωνία εποφθαλμιά τις γερμανικές κτήσεις στην Κίνα και προσχωρεί στην «Αντάντ».

20 Αυγούστου: Οι Γερμανοί μπαίνουν νικητές στις Βρυξέλλες και στη συνέχεια κατακτούν μεγάλο τμήμα του Βελγίου με σκοπό, πάντα, να εισβάλουν στη Γαλλία. Μέσα σε λίγες ημέρες 4 γερμανικές στρατιές φθάνουν στον Μάρνη και η κυβέρνηση της Γαλλίας μεταφέρεται στο Μπορντώ.

5 Σεπτεμβρίου: Συγκεντρώνονται γαλλικές στρατιές και

στα βόρεια Ιταλίας και Αυστροουγγαρίας. Αιτία είναι η προσχώρηση της Ιταλίας στην «Αντάντ».

Το 1916, Ελλάδα, Ρουμανία (οι οποίες ενώνονται με την «Αντάντ») και Σερβία μάχονται κατά της Βουλγαρίας και της Τουρκίας.

Άλλα μέτωπα, ταυτόχρονα, ανοίγουν στις αποικίες

των εμπόλεμων ευρωπαϊκών κρατών. Στην Αφρική οι γερμανικές αποικίες δέχονται επίθεση από βρετανικές, γαλλικές, βελγικές και νοτιοαφρικανικές δυνάμεις. Επίσης, η Ιαπωνία (μαζί με δυνάμεις της Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας), επιτίθενται στα νησιά του Ειρηνικού που είναι αποικίες της Γερμανίας. Στη Μέση Ανατολή οι Τουρκικές κτήσεις απειλούνται από τους Βρετανούς, οι

σύνησου ενώνονται με την «Αντάντ». Ο Ελευθέριος Βενιζέλος κηρύσσει πόλεμο σε Βουλγαρία και Γερμανία, προσχωρώντας και αυτός στην «Αντάντ».

1917: Στο Δυτικό Μέτωπο, τον Απρίλιο, οι γάλλοι επιτίθενται στην περιοχή Chemindes-Damesme με επικεφαλής τον στρατηγό Νιβέλ, με καταστροφικά αποτελέσματα. Αντικαθίσταται από τον στρατηγό Φιλίπ Πεταίν ο οποίος δηλώνε: «Θα περιμένουν τα τανκς και τους Αμερικανούς». Οι Γερμανοί προσπαθούν να υπερισχύσουν στη θάλασσα χρησιμοποιώντας πολεμικά υποβρύχια εναντίον όλων των πλοίων (ακόμα και των ουδετέρων). Στη Ρωσία ανατρέπεται ο Τσάρος. Οι ΗΠΑ κηρύσσουν πόλεμο σε Γερμανία.

Στην «Αντάντ» προσχωρούν οι ΗΠΑ, η Κίνα και το Σιάμ.

1918: Ως τα μέσα Ιουλίου η Γερμανία επιτυγχάνει νίκες στο πολεμικό μέτωπο αλλά και στο διπλωματικό (υπογραφή της Συνθήκης του Μπρεστ-Λιτόφσκ με τους μπολσεβίκους της Ρωσίας). Έτσι μεταφέρει τις δυνάμεις της στο Δυτικό Μέτωπο καταφέρνοντας ισχυρά χτυπήματα στους αντιπάλους της. Από τα μέσα του Ιούλη μέχρι τον Νοέμβριο, όμως, ηττάται διαρκώς από την «Αντάντ», η οποία ενισχύεται από αμερικανικό στρατό.

Ο πόλεμος τελειώνει στις 11 Νοεμβρίου του 1918.

Στη μάχη ρίχτηκαν 70.000.000 άνδρες, δεν επέστρεψαν στα σπίτια τους 8.500.000 και πάνω από 6.000.000 έμειναν ανάπηροι. Οι νεκροί ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό φτάνουν τα 9.000.000.

Ωστόσο, ο επίσημος τερματισμός του Α΄ Παγκόσμιου Εξουσιαστικού Πολέμου πραγματοποιείται με την υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών την 28 Ιουνίου 1919 η οποία τίθεται σε ισχύ στις 10 Ιανουαρίου 1920.

Οι όροι που υποβάλλονται, από τους νικητές είναι εξουθενωτικοί για τη Γερμανία (η οποία, θεωρείται η βασική υπεύθυνος): κομμάτια του γερμανικού κράτους μοιράζονται σε Γαλλία, Βέλγιο, Δανία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία και κάποια τίθενται υπό την «προστασία» της νεοϊδρυθείσης Κοινωνίας των Εθνών και παραχωρούνται όλες οι αποικίες της, στις Γαλλία και Αγγλία. Έτσι συνολικά η Γερμανία παρέδωσε στους νικητές περισσότερα από 27.000 τετραγωνικά μίλια και περίπου 7 εκατομμύρια ανθρώπων. Επίσης υποχρεώθηκε και «να αποζημιώσει» το Βέλγιο και τη Γαλλία με 34 δισ. δολάρια, (ποσό υπέρογκο για την εποχή) ενώ ο στρατός της περιορίζεται σε 100 χιλιάδες, χωρίς υποβρύχια, αεροπλάνα, πυροβολικό και χημικά όπλα.

φανερό ότι αυτή η κίνηση μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στη Γερμανία να κάνει απόβαση στη Βρετανία.

Την επόμενη ημέρα, 4 Αυγούστου, οι χώρες της «εγκάρδιας συνεννόησης» («Αντάντ») Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία, μαζί με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, κηρύττουν τον πόλεμο κατά των κεντρικών αυτοκρατοριών (Γερμανίας και Αυστροουγγαρίας). Ιταλία και Ρουμανία κρατούν ουδετερότητα.

5 Αυγούστου: Οι ΗΠΑ δηλώνουν ουδετερότητα (τον πρόεδρο απασχολούν τα εγκαίνια της διώρυγας του Παναμά).

15 Αυγούστου: Οι συγκρούσεις μεταφέρονται και στις αποικίες. Η Ιαπωνία εποφθαλμιά τις γερμανικές κτήσεις στην Κίνα και προσχωρεί στην «Αντάντ».

20 Αυγούστου: Οι Γερμανοί μπαίνουν νικητές στις Βρυξέλλες και στη συνέχεια κατακτούν μεγάλο τμήμα του Βελγίου με σκοπό, πάντα, να εισβάλουν στη Γαλλία. Μέσα σε λίγες ημέρες 4 γερμανικές στρατιές φθάνουν στον Μάρνη και η κυβέρνηση της Γαλλίας μεταφέρεται στο Μπορντώ.

5 Σεπτεμβρίου: Συγκεντρώνονται γαλλικές στρατιές και διεξάγεται νέα μάχη στον Μάρνη, που κρατά 4 ημέρες. Το απόγευμα της 9ης Σεπτεμβρίου, οι γερμανοί ηττώνται και υποχρεώνονται να υποχωρήσουν. Το τέλος του έτους βρίσκει τα αντίπαλα στρατεύματα εγκατεστημένα, για 4 ολόκληρα χρόνια, ένθεν και ένθεν, σε μια τεράστια οχυρωματική αλυσίδα που φτάνει τα 780 χιλιόμετρα, κατά μήκος των γαλλικών συνόρων. Ο στατικός, αμυντικός πόλεμος των χαρακωμάτων αρχίζει.

28 Οκτωβρίου: Η Τουρκία υπογράφει συμφωνία με την Γερμανία και πολεμά στο πλευρό της, επιτρέποντας συγχρόνως στα γερμανικά πλοία να περνούν τα Δαρδανέλια.

Ο πρώτος Παγκόσμιος εξουσιαστικός πόλεμος έχει ξεκινήσει.

Οι μάχες διεξάγονται, όπως προαναφέραμε, κατ' αρχάς σε τρία κυρίως μέτωπα-χαρακώματα πολλών εκατοντάδων χιλιομέτρων. Το πιο σημαντικό είναι το Δυτικό Μέτωπο, βόρεια και ανατολικά της Γαλλίας, όπου βρίσκονται αντιμέτωποι οι Γερμανοί με τους στρατούς της Μ. Βρετανίας, Γαλλίας, Βελγίου και στο οποίο, από το 1917, παίρνουν μέρος και οι ΗΠΑ.

Το Ανατολικό, δυτικά της Ρωσίας. Εκεί οι γερμανοί και αυστροούγγροι έχουν αντίπαλους τους Ρώσους. Και, τέτων εμπόλεμων ευρωπαϊκών κρατών. Στην Αφρική οι γερμανικές αποικίες δέχονται επίθεση από βρετανικές, γαλλικές, βελγικές και νοτιοαφρικανικές δυνάμεις. Επίσης, η Ιαπωνία (μαζί με δυνάμεις της Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας), επιτίθενται στα νησιά του Ειρηνικού που είναι αποικίες της Γερμανίας. Στη Μέση Ανατολή οι Τουρκικές κτήσεις απειλούνται από τους Βρετανούς, οι οποίοι έχουν δυνάμεις στρατού στην Αίγυπτο.

Η τετραετής σύρραξη ακολουθεί την εξής κλιμάκωση:

1914: Η Γερμανία διεξάγει νικηφόρες μάχες στο Ανατολικό Μέτωπο, καταλαμβάνει τμήμα της Ρωσικής Πολωνίας και στο Δυτικό κατέχει μεγάλο μέρος της ΒΑ Γαλλίας. Η Αυστροουγγαρία έχει υποστεί ήττες και απώλειες εδαφών, καθώς η Ρωσία καταλαμβάνει την Γαλικία.

1915: Στο Δυτικό Μέτωπο, στις 22 Απριλίου, στη Δεύτερη Μάχη του Υπρ, γίνεται η πρώτη μαζική χρήση δηλητηριωδών αερίων (χλωρίου) από τους γερμανούς. Αυτή η ευρεία χρήση αερίων από τα αντίπαλα στρατεύματα χαρακτήρισε τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, «πόλεμο των χημικών»

Η Ιταλία προσχωρεί στην «Αντάντ» και η Βουλγαρία στον γερμανο-αυστριακό άξονα. Η Αυστρία συντρίβεται από τη Σερβία και διαλύεται το μεταξύ τους μέτωπο. Η Αυστρία, παρά την ήττα της, ανοίγει νέο μέτωπο με την Ιταλία.

1916: Η ένταση αυξάνεται, οι απώλειες είναι μεγαλύτερες. Στο Δυτικό Μέτωπο διεξάγονται οι μάχες του Βερντέν και η Μάχη του Σομμ με τεράστιες απώλειες. Σημαντικές νίκες της Ρωσίας στο Ανατολικό Μέτωπο. Οι Ρώ-

πέστρεψαν στα σπίτια τους 8.500.000 και πάνω από 6.000.000 έμειναν ανάπηροι. Οι νεκροί ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό φτάνουν τα 9.000.000.

Ωστόσο, ο επίσημος τερματισμός του Α΄ Παγκόσμιου Εξουσιαστικού Πολέμου πραγματοποιείται με την υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών την 28 Ιουνίου 1919 η οποία τίθεται σε ισχύ στις 10 Ιανουαρίου 1920.

Οι όροι που υποβάλλονται, από τους νικητές είναι εξουθενωτικοί για τη Γερμανία (η οποία, θεωρείται η βασική υπεύθυνος): κομμάτια του γερμανικού κράτους μοιράζονται σε Γαλλία, Βέλγιο, Δανία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία και κάποια τίθενται υπό την «προστασία» της νεοϊδρυθείσης Κοινωνίας των Εθνών και παραχωρούνται όλες οι αποικίες της, στις Γαλλία και Αγγλία. Έτσι συνολικά η Γερμανία παρέδωσε στους νικητές περισσότερα από 27.000 τετραγωνικά μίλια και περίπου 7 εκατομμύρια ανθρώπων. Επίσης υποχρεώθηκε και «να αποζημιώσει» το Βέλγιο και τη Γαλλία με 34 δισ. δολάρια, (ποσό υπέρογκο για την εποχή) ενώ ο στρατός της περιορίζεται σε 100 χιλιάδες, χωρίς υποβρύχια, αεροπλάνα, πυροβολικό και χημικά όπλα.

Συσπείρωση Αναρχικών

---

1. Ο Β΄ Βαλκανικός πόλεμος τελείωσε με τη «Συνθήκη [ειρήνης] του Βουκουρεστίου» στις 10 Αυγούστου του 1913 μεταξύ Ελλάδας, Ρουμανίας, Σερβίας και Μαυροβουνίου και της ηττημένης Βουλγαρίας.

2. Πρόκειται για την «Τριπλή Συμμαχία», ένα σύμφωνο συνεργασίας που ετοιμάστηκε και υπογράφηκε μεταξύ Αυστρίας, Γερμανίας και Ιταλίας, ήδη, από το 1882. Οι κινήσεις των εξουσιαστών έχουν σύστημα, μακροχρόνιο πρόγραμμα και δεν βασίζονται στην τύχη…

3. Η «συμφωνία εξίσωσης» μεταξύ Αυστρίας και Ουγγαρίας το 1867, γνωστή και ως «Αουγκλάιχ», καθιέρωσε τη διττή κυριαρχία της Αυστριακής Αυτοκρατορίας και του Βασιλείου της Ουγγαρίας, κάτω από την ηγεμονία του Φραγκίσκου Ιωσήφ Α΄.

4. Η μάχη εκτυλίσσεται στις 28 Ιουνίου 1389, στο «πεδίο του κότσυφα», περιοχή που βρίσκεται μόλις 5 χλμ. από τη σύγχρονη Πρίστινα ανάμεσα στα στρατεύματα της Σερβίας και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Ο στρατός των Σέρβων αποδεκατίζεται. Οι Τούρκοι –με τεράστιες απώλειες και αυτοί– αναβάλουν προσωρινά την προέλασή τους στη Βαλκανική. Ωστόσο, ανήμποροι, πλέον, οι Σέρβοι να αντισταθούν υποτάσσονται ολοκληρωτικά στους Οθωμανούς μέσα σε διάστημα 15 ετών.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ

Επειδή έχει ζητηθεί από νέους συντρόφους και συντρόφισσες κατάλογος των εκδόσεών μας τις παραθέτουμε για να διευκολυνθούν όλοι όσοι επιθυμούν να γνωρίζουν ή να προμηθευθούν κάποια από τις εκδόσεις μας. Στο άμεσο μέλλον θα βελτιώσουμε την παρουσίαση των εκδόσεών μας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα **ΕΞΕΓΕΡΣΗ**, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ

2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα ***Διαδρομή Ελευθερίας***, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 1, (*Εξαντλημένο*)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 10, τιμή 2 ευρώ

ΒΙΒΛΙΑ

11. ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ «ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ», Α΄ τόμος, τιμή 10 ευρώ
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999 10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (*Εξαντλημένο*)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (*Εξαντλημένο*)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.

Σημείωση:

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Η αναρχική εφημερίδα **ΕΞΕΓΕΡΣΗ**, (41 τεύχη) τιμή τεύχους 1 ευρώ

2. Η μηνιαία πανελλαδική αναρχική εφημερίδα ***Διαδρομή Ελευθερίας***, τεύχη 1-135 (συνεχίζεται) τιμή φύλλου 1 ευρώ

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ διατίθεται και σε δερματόδετους τόμους ανά 25 φύλλα, στην τιμή των 35 ευρώ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

3. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 1, (*Εξαντλημένο*)
4. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 2-3, τιμ. 2 ευρώ
5. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 4, τιμή 2 ευρώ
6. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 5, τιμή 2 ευρώ
7. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 6, τιμή 2 ευρώ
8. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 7, τιμή 2 ευρώ
9. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχος 8-9, τιμή 2 ευρώ
10. Περιοδικό ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, τεύχ. 10, τιμή 2 ευρώ

ΒΙΒΛΙΑ

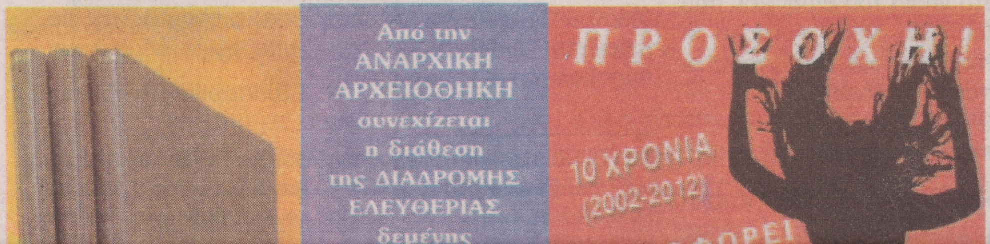
11. ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ «ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ», Α΄ τόμος, τιμή 10 ευρώ
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999
10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (*Εξαντλημένο*)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Άλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
(μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (*Εξαντλημένο*)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.

ΜΠΡΟΣΟΥΡΕΣ

19. Η ιστορία των συγκροτημάτων PUNK, HARD CORE
και άλλων σχημάτων από το 1980 έως το 2000 στον ελλαδικό χώρο, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
20. Αυτές οι νύχτες είναι του Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
21. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (*Εξαντλημένο*)

Σημείωση:
Οι τιμές ισχύουν για την περίπτωση που θα προμηθευτείτε τις εκδόσεις από τα γραφεία μας, στην Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας ή στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης. Στα βιβλιοπωλεία οι τιμές είναι αυξημένες.
Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την διάθεση των εντύπων μας είναι πάγια πρακτική μας να χρησιμοποιούνται για επανεκδόσεις ή για την έκδοση βιβλίων αναρχικού περιεχομένου.

Από την αναρχική Αρχειοθήκη κυκλοφόρησε το βιβλίο:

Οι πολέμιοι της «Παγκοσμιοποίησης» ...Σιάτλ, Πράγα, Κεμπέκ, Γκέτεμποργκ, Γένοβα, Εβιάν..

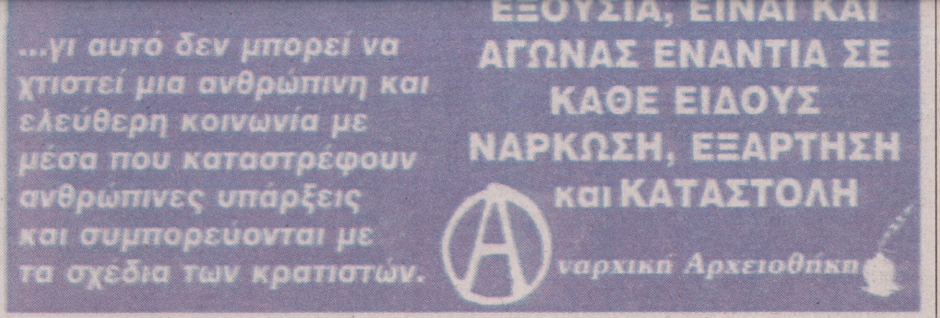
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003

τιμή 10 ευρώ

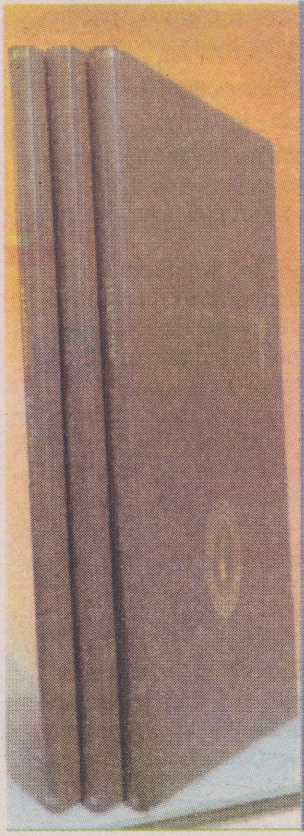
12. ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1990 -1999
10 ΧΡΟΝΙΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ, Μέρος Α΄, (*Εξαντλημένο*)
13. ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, Φοιτητικές Κινητοποιήσεις 2006-2007, τιμή 7 ευρώ
14. ΟΡΓΙΣΜΕΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ, ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΟ (1967-1984), β΄ έκδοσις 2008, τιμή 5 ευρώ
15. ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ (Αλμπουμ), τιμή 15 ευρώ
16. Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ, Πολυτεχνείο 1995, τιμή 10 ευρώ
17. ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
(μια περιπέτεια του αναρχικού ΤΕΝ-ΤΕΝ, β΄ έκδοσις 2000, (*Εξαντλημένο*)
18. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003, Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση, τιμή 10 ευρώ.

ΜΠΡΟΣΟΥΡΕΣ

19. Η ιστορία των συγκροτημάτων PUNK, HARD CORE και άλλων σχημάτων από το 1980 έως το 2000 στον ελλαδικό χώρο, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
20. Αυτές οι νύχτες είναι τού Μιχάλη, β΄ έκδοσις 2008, (*Εξαντλημένο*)
21. Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2003 (*Εξαντλημένο)*

Σημείωση:
Οι τιμές ισχύουν για την περίπτωση που θα προμηθευτείτε τις εκδόσεις από τα γραφεία μας, στην Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας ή στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης. Στα βιβλιοπωλεία οι τιμές είναι αυξημένες.
Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την διάθεση των εντύπων μας είναι πάγια πρακτική μας να χρησιμοποιούνται για επανεκδόσεις ή για την έκδοση βιβλίων αναρχικού περιεχομένου.

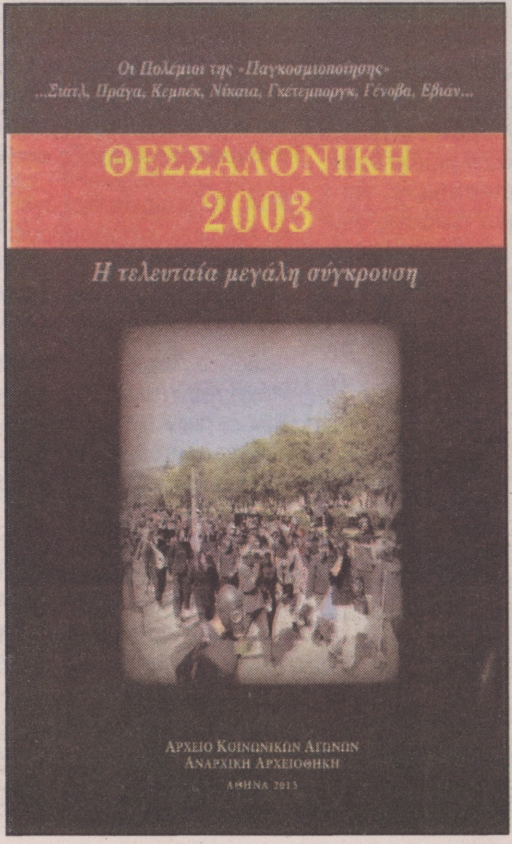

Από την ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ συνεχίζεται η διάθεση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεμένης σε τόμους. Μετά τον 1ο (φύλλα 1-25) και τον 2ο ΤΟΜΟ (φύλλα 26-50) είναι έτοιμος και ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ (φύλλα 51-75)

***

Όσοι επιθυμούν να αποκτήσουν κάποιον από αυτούς τους τόμους μπορούν να τηλεφωνήσουν στο 69 73 799 207

Από την αναρχική Αρχειοθήκη κυκλοφόρησε το βιβλίο:

Οι πολέμιοι της «Παγκοσμιοποίησης» ...Σιάτλ, Πράγα, Κεμπέκ, Γκέτεμποργκ, Γένοβα, Εβιάν..

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003

Η τελευταία μεγάλη σύγκρουση

Πρόκειται για μία συλλογή ντοκουμέντων από τις κινητοποιήσεις ενάντια στην σύνοδο της ΕΕ τον Ιούνιο του 2003, στην Θεσσαλονίκη, αλλά και όσων προηγήθηκαν και ακολούθησαν μετά από αυτήν.

Θα το βρείτε σε κεντρικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας-Θεσσαλονίκης καθώς και στα γραφεία της Αναρχικής Αρχειοθήκης.